

INFORMATOR OŚWIATOWY

BIULETYN OŚRODKA DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W SŁUPSKU

EDUKACJA MORSKA

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

W biuletynie m.in.:

- Przepisy prawne, decyzje, zalecenia i wyjaśnienia...
- Informacje o placówkach oświatowych
- Innowacje i poszukiwania w nauczaniu i wychowaniu
- Propozycje doskonalenia nauczycieli
- Informacje o konkursach i olimpiadach dla uczniów
- Recenzje, nowości wydawnicze
- Komunikaty

ODN
S Ł U P S K

JEDNOSTKA
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

INFORMATOR OŚWIATOWY

• Nr 2/20 (190) • Rok XXX • KWIECIEŃ - CZERWIEC 2020 • ISSN 1505-0904

Bożena Żuk: *Bliskie relacje w zdalnej edukacji* 3

INFORMACJE, OPINIE, PROPOZYCJE

Iwona Poźniak: <i>Pomorski Program Edukacji Morskiej. Rok szkolny 2019-2020</i>	4
Iwona Poźniak: <i>PPEM – kalejdoskop zdarzeń</i>	6
Marta Kłosowska: <i>II Redzki Maraton Edukacyjny</i>	9
Marta Kłosowska: <i>Było sobie morze... – scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III</i>	11
Paula Wesołowska-Szmajda, Joanna Buczyńska: <i>Mały i duży w morskiej podróży. Morska przygoda w szkole Podstawowej w Bierkowie</i>	12
Magda Thiede: <i>Doceniać relacje bez ograniczeń. Gminny Klub Sportów Wodnych KILWATER</i>	13
Beata Szybowska: <i>Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku. Szkoła, która spełnia marzenia</i>	14
Elżbieta Polenceusz: <i>Moja piękna pasja – carving czyli sztuka rzeźbienia w warzywach, owocach</i>	17
Dorota Piegat-Hedeszyńska: <i>Przedmioty zawodowe w edukacji zdalnej</i>	18
Dorota Zach: <i>30 lat minęło jak jeden dzień – Jubileusz SP 8 w Słupsku</i>	19
Irena Kowalczyk-Peta: <i>Skrzypce, głoska, litera. Co mnie martwi?</i>	21
Beata Spirewka: <i>Dlaczego i kiedy grywalizacji może być skuteczna na lekcjach matematyki?</i>	22
Aldona Feszler: <i>Magiczne Ogrody usteckiej "Dwójki" – ekologia, zmysły, działanie.</i>	24
Jolanta Staniuk: <i>Coś z niczego, Coś fajnego Innowacyjne plastyczne zajęcia pozalekcyjne w edukacji wczesnoszkolnej</i>	25

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

Iwona Poźniak: <i>Zdalne gry i zabawy morsko-żeglarskie</i>	29
Joanna Pawlak-Jęczewska: <i>Od pomysłu do projektu. Konferencja w ramach działalności Regionalnego Punktu Informacyjnego FRSE</i>	31
Mariusz Domański: <i>Eduinnowacje XXI wieku – wirtualizacja pracy szkoły</i>	32
Joanna Kierul-Cieślak: <i>Edukacja zdalna – jak przygotować lekcję online?</i>	35
Beata Spierewka-Tyrkinhejm: <i>Program mPotęga. Podsumowanie realizacji</i>	36
Anna Kreft, Katarzyna Rodziewicz: <i>Praca zdalna – potrzeby nauczycieli</i>	37

OLIMPIADY, IMPREZY, KONKURSY

Iwona Poźniak: <i>Pomorski Program Edukacji Morskiej – Konkursy</i>	39
Irena Czyż: <i>W zielone gramy – rzeżuchę uprawiamy</i>	43
Renata Malek-Matyjasik: <i>Witějtaż kòchóni gòscě!</i>	44
Patrycja Olszewska, Agnieszka Domina-Jasińska: <i>I Gminne Eliminacje XXXVII Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego Poezji Polskiej</i>	45

KSIĄŻKI, CZASOPISMA, MULTIMEDIA

Aleksandra Anuszewska: <i>Netykieta – Kultura zachowania w korespondencji elektronicznej</i>	46
Agata Szklarkowska: <i>Przedział Literac(t)ki – Koronaczasy</i>	48
Dorota Czapiewska: <i>PBW poleca</i>	50
Wioletta Pająk: <i>Tematyczne zestawienie bibliograficzne. Na podstawie kartoteki zagadnieniowej PBW w Słupsku</i>	51

Przejdź do elektronicznej wersji Informatora Oświatowego

Bliskie relacje w zdalnej edukacji

Aktualny numer *Informatora Oświatowego* jest ostatnim w roku szkolnym 2019/2020. W roku, który ze względu na pandemię wirusa SARS-CoV-2 zdecydowanie różnił się od poprzednich. Od 12 marca nastąpiło czasowe zawieszenie tradycyjnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Od tego momentu aż do zakończenia roku szkolnego nauczyciele i uczniowie pracowali wykorzystując metody i techniki kształcenia na odległość. Takim sposobem szkoły niemalże z dnia na dzień przeniosły się do XXI wieku: nauczyciele zaczęli uczyć poprzez e-learning, uczniowie zaczęli wykorzystywać media elektroniczne do nauki, również nadzór dyrektora szkoły nad nauczycielami oraz jego kontakty z organem prowadzącym czy organem sprawującym nadzór pedagogiczny przeniosły się w przestrzeń wirtualną. Wywołane koronawirusem zmiany wpłynęły także na doskonalenie nauczycieli. Aby wesprzeć - Dyrektorów i Nauczycieli, często także Uczniów i ich Rodziców - konsultanci oraz specjaliści naszego Ośrodka udzielili licznych porad, w tym konsultacji psychologicznych; opracowali i udostępniili do wykorzystania w bieżącej pracy materiały zawierające informacje, wskazówki i praktyczne porady dotyczące organizacji kształcenia na odległość; scenariusze zajęć online oraz filmy instruktażowe. Z dnia na dzień przeszliśmy na zdalne formy doskonalenia, dzięki którym mogliśmy pomóc nauczycielom i dyrektorom szkół i placówek z najbardziej odległych miejscowości Pomorza, a także niejednokrotnie z innych województw. Więcej o doświadczeniach związanych z pracą zdalną w edukacji przeczytacie Państwo w kolejnym numerze naszego kwartalnika. Zachęcam do przesyłania tekstów związanych z doświadczeniami w tym niełatwym dla edukacji okresie.

Autorzy obecnych artykułów skupieni są wokół dwu wiodących tematów, którymi są edukacja morska oraz szkolnictwo zawodowe. Wiele tekstów dotyczy doświadczeń związanych ze zdalną realizacją podstawy programowej, w tym podstawy przedmiotów zawodowych, których praktyczny charakter stanowił nie lada wyzwanie dla zdalnego nauczania. Brak bezpośrednich kontaktów sprzyjał budowaniu refleksji o relacjach. Zachęcam do lektury artykułów odnoszących się do sposobów budowania dobrych relacji i znaczenia, zdawać by się mogło, zwyczajnych osobistych kontaktów. Magda Thiede, animatorka edukacji morskiej w Szkole Podstawowej w Sierakowicach relacjonując przebieg zajęć Gminnego Klubu Sportów Wodnych KILWATER, pisze o radości, jaką dają bezpośrednie kontakty:

Kiedy w końcu po długich tygodniach dostaliśmy od rządu zielone światło do organizacji praktycznych zajęć żeglarskich na wodzie, dzieci – bardzo stęsknione zajęć na świeżym powietrzu i kontaktów rówieśniczych chętnie przybyły na pierwsze zajęcia i rozpoczęły szkolenia oczywiście z zachowaniem niezbędnych rygorów sanitarnych.

Życzę, aby lektura tekstów zamieszczonych w obecnym *Informatorze Oświatowym* dostarczyła Państwu wielu inspiracji do rozwoju zawodowego, ale przede wszystkim do rozwoju osobistego...

Co warte słońce...

Co warte słońce, jeśli poranny brzask
Nie budzi cię wesoło?
Co warte gwiazdy, jeśli ich miły blask
Zasępia twoje czoło?
Co warte kwiaty, gdy woń i kolor ich
Ciebie nie rozwesela?
Co warci ludzie, jeżeli pośród nich
Ty nie masz przyjaciela?
Co warta pustka, jeśli od wstrętnych mar
Tłumu cię nie odłączy?
Co warta miłość, jeśli z jej słodkich czar
Tobie się gorycz sączy?
Co wart dzień, który ni razu twarzy ci
Uśmiechem nie umili?
Co warte życie, jeśli jest ciągiem dni
Bez jednej jasnej chwili?...

Kazimierz Przerwa-Tetmajer

Na rozpoczynające się wakacje oraz pozostałe dni roku życzę Państwu wielu jasnych chwil rozświetlających codzienność, życzliwych ludzi wokół oraz dobrych doświadczeń inspirujących do rozwoju.

Bożena Żuk

dyrektor

Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
w Słupsku

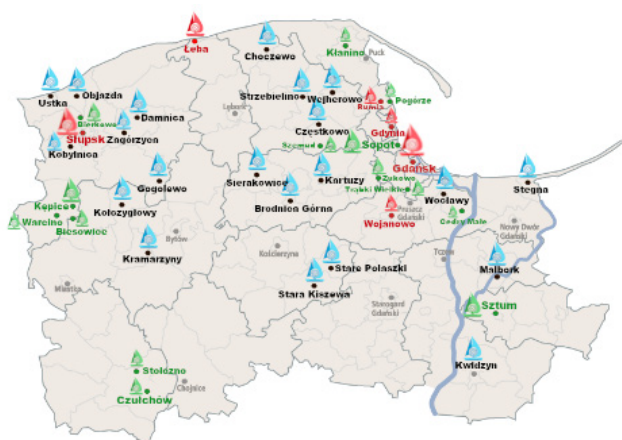
Pomorski Program Edukacji Morskiej

Rok szkolny 2019-2020

Pomorski Program Edukacji Morskiej (PPEM), zainaugurowany w roku szkolnym 2017/2018 wojewódzką konferencją, która odbyła się 15 czerwca 2018 r. w Narodowym Muzeum Morskim w Gdańsku kończy drugi rok realizacji.

Program adresowany do dzieci i młodzieży oraz nauczycieli pomorskich szkół i placówek oświatowych wszystkich etapów kształcenia, łączy wiedzę z wielu obszarów, zakładając całościowe postrzeganie problematyki morsko-żeglarskiej w procesie edukacyjnym, a jego podstawowe założenie opiera się na powiązaniu podstaw programowych z zagadnieniami wynikającymi z nadmorskiego położenia naszego regionu. Specyfika Programu, sprzyja zdobywaniu wiedzy i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów w sposób praktyczny i kreatywny oraz wpływa na kształtowanie postaw i budowanie tożsamości młodych Pomorzan.

W roku szkolnym 2018/2019 do Programu przystąpiło 47 placówek z 12 powiatów województwa pomorskiego. Były to placówki z: Brodnicy Górnej, Choczewa, Cząstkowa, Damnicy, Gdańska, Gdyni, Gogolewa, Kartuz, Kobylnicy, Kołczygłów, Kwidzyna, Łeby, Malborka, Objazdy, Rumi, Sierakowic, Słupska, Starej Kiszewy, Starych Polaszek, Stegny, Strzebielina, Ustki, Wejherowa, Wocławów, Wojanowa i Zagórzycy.

W bieżącym roku szkolnym do PPEM przystąpiło kolejnych 35 placówek oświatowych. Są wśród nich szkoły i przedszkola z nowych miejscowości województwa pomorskiego: Bierkowa, Biesowic, Cerdów Małych, Człuchowa, Kępic, Kłanina, Pogórza, Redy, Sopotu, Szemudu, Sztumu, Trąbek Wielkich, Ustki, Warcina, Wierzchowa, Żukowa, Zaleskich i Pucka. Pełny wykaz szkół uczestniczących w Programie znajduje się na stronie: edukacjamorska.pomorskie.eu

Łącznie w bieżącym roku szkolnym w programie uczestniczy 80 placówek z 44 miast z 15 powiatów województwa pomorskiego.

Certyfikaty PPEM

Placówki uczestniczące w PPEM mogą poszczycić się wieloma udanymi przedsięwzięciami z zakresu edukacji morskiej w wymiarze szkolnym, regionalnym i wojewódzkim oraz sukcesami o charakterze morsko-

żeglarskim. Wśród tych sukcesów są i te w programie najcenniejsze – **Certyfikaty Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej**, które potwierdzają jakość realizacji Programu przez wyróżnione nimi placówki i są podziękowaniem ze wkład i zaangażowanie w kształtowanie morsko-żeglarskiej świadomości młodych mieszkańców Pomorza. Komisja Certyfikacyjna obradowała do tej pory dwa razy i przyznała **11 Certyfikatów PPEM**. Szkoła Podstawowa nr 86 w Gdańsku, Szkoła Podstawowa nr 10 w Rumi, Szkoła Podstawowa nr 9 Słupsku, Szkoła Podstawowa w Wojanowie, Szkoła Podstawowa w Łebie, Morska Szkoła Podstawowa w Gdańsku, Zespół Szkół Mechanicznych i Logistycznych w Słupsku otrzymały swoje Certyfikaty podczas posiedzenia Pomorskiej Rady Oświatowej, które odbyło się 9 grudnia 2019 r. w CEN w Gdańsku. Kolejne cztery certyfikowane placówki: Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy, Zespół Kształcenia i Wychowania w Brodnicy Górnej, Przedszkole Miejskie nr 12 „Niezapominajka” w Słupsku, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Floriana Ceynowy w Sierakowicach swoje Certyfikaty uroczystie odbiorą jesienią tego roku.

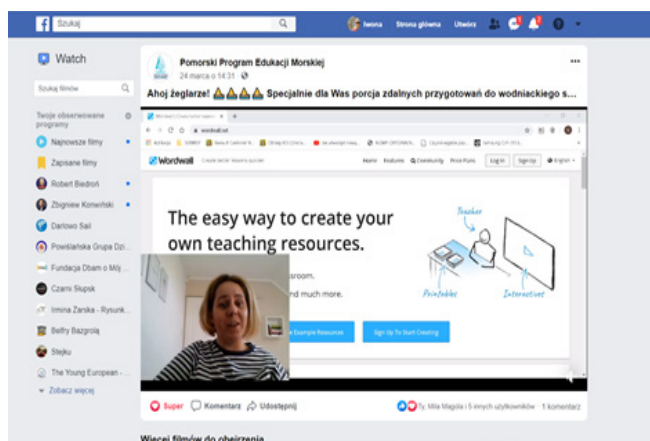
Sieć szkolnych animatorów edukacji morskiej

13 listopada w gdyńskiej siedzibie Pomorskiego Związku Żeglarskiego w ramach działalności wojewódzkiej Sieci współpracy i samokształcenia szkolnych animatorów edukacji morskiej PPEM spotkali

się nauczyciele zaangażowani w realizację Programu. Na spotkaniu podkreślono, że Pomorski Program Edukacji Morskiej jest tym, co wyróżnia nasze województwo w sferze edukacyjnej i pozwala na ukazanie wszelkich jego charakterystycznych dla położenia geograficznego walorów. W programie pierwszego spotkania animatorów znalazły się zagadnienia takie jak: realizacja PPEM w szkołach i placówkach oświatowych woj. pomorskiego, rola i zadania szkolnych animatorów edukacji morskiej, certyfikacja udziału w PPEM i podsumowanie praktycznych zajęć żeglarskich na wodzie w roku szkolnym 2018/2019. Nie zabrakło też miejsca na prezentację przykładów dobrych praktyk, które przedstawili: Anna Milewska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 5 w Redzie, Mariusz Kowalczyk – szkolny animator edukacji morskiej w Szkole Podstawowej nr 8 w Gdańsku oraz Aleksandra Wesołek -Radzikowska – szkolna animatorka edukacji morskiej w Szkole Podstawowej nr 10 w Rumi.

Bieżący rok realizacji PPEM obfitował w nowe ciekawe działania, a ze względu na zawieszenie funkcjonowania szkół i placówek oświatowych ze względu na stan epidemiczny ogłoszony w Polsce, od marca br. – jak cała edukacja – przeniósł się do sieci i przyjął zdalne formy realizacji.

Drugie spotkanie sieci szkolnych animatorów edukacji morskiej odbyło się już w formie zdalnej 6 i 7 kwietnia 2020. Podczas zajęć online nauczyciele wymienili się doświadczeniami i pomysłami na prowadzenie edukacji morskiej z wykorzystaniem narzędzi edukacji zdalnej. Magda Thiede – animatorka edukacji morskiej w Szkole Podstawowej w Sierakowicach zaprezentowała przygotowany przez siebie filmik edukacyjny zachęcający do ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiedzy żeglarskiej poprzez interaktywne ćwiczenia na platformie WordWall, Krystian Zdzienicki z DES UM zachęcał animatorów do dzielenia się dotychczasowymi dokonaniem zrealizowanymi w ramach PPEM na fanpage Programu na FB, a Iwona Poźniak – koordynatorka sieci i PPEM udostępniła uczestnikom zajęć zdalne, interaktywne materiały.

Konkursy PPEM

W ramach Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej przeprowadzono trzy konkursy: *V Pomorski Konkurs o Tytuł Mistrza Nawigacji*, który już po raz trzeci odbywał się pod honorowym patronatem Mieczysława Struka – Marszałka Województwa Pomorskiego, *„Przyjaciel PPEM” Konkurs na logotyp instytucji wspierającej działania PPEM* i *„Ahoj przygodo!” Konkurs na morskie puzzle online*.

Ze względu na pandemię przedłużono termin składania prac w *Konkursie „Zajęcia na fali” dla nauczycieli na scenariusz zajęć o tematyce morskiej*. Scenariusze można nadsyłać do 30 października 2020 r. na adres e-mail edukacjamorska@odn.slupsk.pl

Pomorski Program Edukacji Morskiej jest systemowym rozwiązaniem obejmującym różne elementy edukacji morskiej. W nowym roku szkolnym przed szkołami realizującymi Pomorski Program Edukacji Morskiej nowe wyzwania i nowe możliwości. Część szkół podstawowych uczestniczących w PPEM będzie rozszerzać i realizować swoje zadania również w oparciu o projekty przygotowywane w ramach ogłoszonego 5 marca 2020 roku przez Zarząd Województwa Pomorskiego konkursu na identyfikację koncepcji organów prowadzących szkoły podstawowe dotyczących kształtowania kompetencji kluczowych uczniów poprzez edukację morską i żeglarską w ramach realizacji przedsięwzięcia strategicznego „Kompleksowe wsparcie szkół i placówek”. Włączenie szkół PPEM w planowane przez organy prowadzące projekty jest dodatkowo punktowane, uczniom daje możliwość dodatkowego kształtowania kompetencji kluczowych w atrakcyjnej formie, a nauczycielom umożliwia podnoszenie kwalifikacji zawodowych w zakresie prowadzenia szeroko rozumianej edukacji morskiej, pracy metodą projektu oraz umiejętności żeglarskich i instruktorskich.

Od września rozpoczynamy nowy nabór do Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej. Szkoły, które zechcą przyłączyć się do Programu w roku szkolnym 2020/2021, wszystkie niezbędne informacje na temat jego celów, założeń, działań, możliwości realizacji, finansowania i uzyskania wsparcia w ramach PPEM, znajdą na stronie www.edukacjamorska.pomorskie.eu.

Iwona Poźniak

konsultant ds. edukacji morskiej i projektów edukacyjnych
w ODN w Słupsku
koordynator PPEM w ODN w Słupsku

PPEM – kalejdoskop zdarzeń

W roku szkolnym 2019/2020 szkoły i placówki oświatowe uczestniczące w Pomorskim Programie Edukacji Morskiej realizowały zaplanowane w szkolnych programach edukacji morskiej działania. Poniżej kilka wybranych przedsięwzięć relacjonowanych przez szkolnych animatorów edukacji morskiej.

W **Gminnym Klubie Sportów Wodnych KIL-WATER**, na zajęciach prowadzonych w ramach akcji „Kręci mnie bezpieczeństwo” realizowanej z Gminą Sierakowice, omawiane były zagrożenia, z jakimi można się spotkać w trakcie pobytu nad wodą i w wodzie. Każdy z uczestników zajęć otrzymał również książeczkę „Bezpiecznie na fali. Czyli o tym, jak spędzać wakacje (i nie tylko) nad wodą”. Nigdy za wiele akcji uświadamiających, jak bezpiecznie się zachowywać nad wodą. To temat ważny zwłaszcza teraz – przed rozpoczęciem wakacji.

I Festiwal Piosenki Żeglarskiej Keja 2020

28 lutego 2020 roku w **Szkole Podstawowej nr 1 w Sierakowicach** odbył się I Festiwal Piosenki Żeglarskiej Keja 2020. Wystąpiło 17 osób, a 3 stanęły na podium. 3 miejsce zajęła Julia Hinca, 2 Matylda Myszk a 1 Matylda Kuchta przy akompaniamencie ukulele. Uczestnicy bardzo się postarali. Zadbali o choreografię oraz scenografię. Jednym słowem było dużo dobrej zabawy.

Konkurs plastyczny „Dno morskie”

W **Szkole Podstawowej nr 5 w Redzie** aktywnie działamy w ramach edukacji morskiej! W dniach od 16 do 30 kwietnia 2020 r. odbywał się w naszej szkole konkurs plastyczny „Dno morskie”. Uczniowie klas 0-III przestali piękne prace, spośród których Jury wybrało najciekawsze. Wybór był bardzo trudny. Wszystkie prace były bardzo pomysłowe, wykonane starannie, z wielką fantazją. Uczniowie wykorzystali różne techniki i materiały. Wszystkie prace zachwyciły jury, jednak trzeba było wybrać najlepsze. Oto zwycięzcy:

I miejsce – Jan Rathnau z klasy I a

II miejsce – Gracjan Domarus z klasy II b

III miejsce – Marcel Zaniewicz z klasy I b

Wyróżnienia:

- Zuzanna Reszke kl. II a
- Oliwia Fedurek kl. II a
- Agnieszka Kobiella kl. I b

Klub Przedszkolny Morsik

W Przedszkolu Miejskim nr 12 Niezapominajka w Słupsku dzieci poszerzały wiedzę na temat organizmów żyjących w wodzie. Bohaterką zajęć w ramach działań Klubu Przedszkolnego Morsik była meduza. Dzieci poznały jej wygląd, życie oraz kształt dzięki filmowi edukacyjnemu Życie meduzy. W ramach zajęć dzieci wykonały także eksperyment – pływająca meduza. Najlepszym sposobem zaspokojenia naturalnej ciekawości dziecka są zabawy badawcze i eksperymenty o charakterze badawczym. Zabawy te stanowią podstawę wielokierunkowego rozwoju dziecka. Rozwijając umiejętność krytycznego myślenia, myślenia przyczynowo-skutkowego, porównywania i uogólniania przyczyniają się do rozszerzenia horyzontów myślowych przedszkolaka. Pływająca meduza wygląda naprawdę realistycznie.

Na plaży w Lubiawie

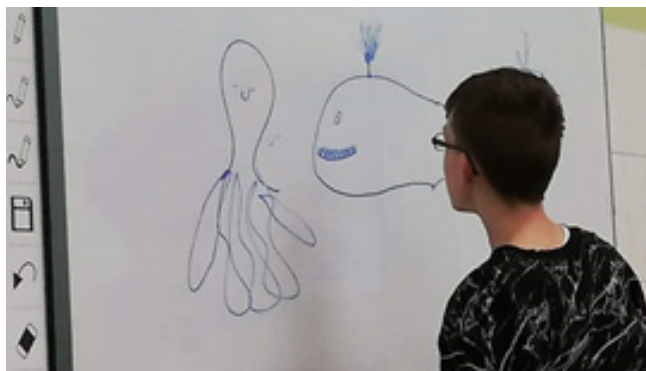
30 uczniów z klas drugich z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Choczewie uczestniczyło w wycieczce do Lubiawy. Dzieci poznały krajobraz nadmorski – jego charakterystyczne cechy oraz roślinność nadmorską. Miały okazję podziwiać piękno naszej plaży w Lubiawie. Uczniowie gościli również w dworku w Lubiawie – siedzibie Urzędu Morskiego w Gdyni i Obwodu Wybrzeża Lubiawo.

Praktyczne zajęcia żeglarskie

Dzieci z koła żeglarskiego „Ahoj, żeglarze!” ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Ustce jesienią i wiosną uczestniczą w praktycznych zajęciach żeglarskich w usteckim porcie. Dzięki pomocy trenerów z Centrum Sportów Wodnych Opty w Ustce mogą pływać motorówką i jachcikami Optymist, rozwijać swoje umiejętności i pasje żeglarskie.

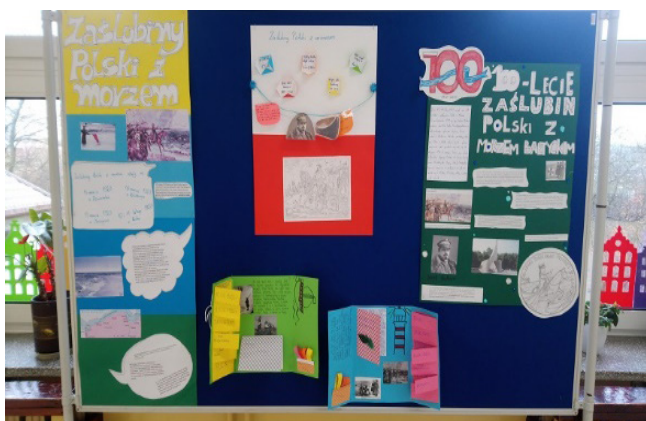
Wycieczka do gdyńskiego Oceanarium

Grupy rewalidacyjno-wychowawcze ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Żukowie wybrały się na wycieczkę do Gdyni. Uczniowie spacerowali Skwerem Kościuszki, oglądali statki znajdujące się przy nabrzeżu, a następnie odwiedzili Oceanarium. Bardzo podobały się im ekspozycje akwaryjne. Ogromne wrażenie zrobiła na nich rafa koralowa oraz żyjące w akwariach piękne, kolorowe ryby.

Surprising seahorse

W Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 1 w Malborku tematyka morska została włączona do realizacji podstawy programowej z języka angielskiego. Uczniowie klas piątych i ósmych pod przewodnictwem Pani Izabeli Kortowskiej odkrywali tajemnice głębi oceanów. Uczestnicy zajęć poznali angielskie słownictwo dotyczące edukacji morskiej, w grupach przygotowali plansze obrazujące zwierzęta żyjące w oceanach. Klasy ósme poszerzały swoje słownictwo na podstawie angielskiego artykułu *Surprising seahorse – Zaskakujący konik morski*.

Szkolne obchody setnej rocznicy zaślubin Polski z morzem

W Szkole Podstawowej nr 86 w Gdańsku obchody 100. rocznicy zaślubin Polski z morzem przebiegały w sposób bardzo urozmaicony. Uczniowie przygotowali prace plastyczne, komiksy, lapbooki, plakaty, które zostały wyeksponowane na dużych tablicach na szkolnych korytarzach. Odbył się też *Przemarsz rybnej ławicy* oraz gra na orientację zorganizowana w ramach lekcji geografii.

Szlakiem latarni morskich w Polsce

Na zajęciach koła edukacji morskiej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Szemudzie uczniowie klas 4-8 zapoznawali się z dostępnymi w różnych źródłach informacjami na temat czynnych latarni morskich na polskim wybrzeżu. W trakcie zajęć wykonali również modele latarni według własnego pomysłu, a tym samym kształtowali swoje kompetencje naukowo-techniczne i matematyczne.

Dzień pod żaglami

Uczniowie Zespołu Kształcenia i Wychowania w Brodnicy Górnej wzięli udział w warsztatach sportowych z cyklu „Dzień pod żaglami”. Wcześniej jednak, podczas specjalnego spotkania szkolni medaliści – Tymoteusz Roszkowski i Patryk Ulaczyk podzielili się ze zgromadzonymi swoją żeglarską pasją. Następnie uczniowie klas III i IV udali się do Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu na Złotej Górze, gdzie uczestniczyli w zajęciach plastycznych o tematyce marynistycznej, stacjach zadaniowych, na których wykazywali się zarówno wiedzą ogólną, jak i sprytem oraz odbyli rejs żagłówek.

Na podstawie relacji
szkolnych animatorów edukacji morskiej zebrała:
Iwona Poźniak
koordynator PPEM w ODN w Słupsku

II Redzki Maraton Edukacyjny

W dniach 1-2.02.2020 r. odbył się II Redzki Maraton Edukacyjny organizowany przez Eduredę – Prywatną Szkołę w Redzie oraz Irminę Żarską – Rysunkowy Język Polski.

Współpraca i wsparcie

- Pomorski Program Edukacji Morskiej (www.edukacjamorska.odn.slupsk.pl)
- Szkoła Przyjazna Wodzie - Aktywni Błękitni (rzgw.gda.pl)
- Narodowe Muzeum Morskie (www.nmm.pl)
- Port Gdański (www.portgdansk.pl)
- Program Edukacji Morskiej w Gdańsku (edukacjamorska.gdansk.pl)
- Morska Fundacja Historyczna (www.facebook.com/mfh.gdansk)

Podczas dwudniowego edukacyjnego maratonu, w którym znalazł się ogrom pomysłów na edukację, inspiracji dla nauczycieli, znalazło się także miejsce na edukację morską. Jako animatorka PPEM pracująca w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żukowie miałam okazję przedstawić prezentację pt. „Edukacja morską dla każdego”.

W swojej prezentacji poruszyłam następujące kwestie: czym jest edukacja morską, pokazałam jak można edukację morską zawrzeć w szkolnych imprezach i spotkaniach, przedstawiałam pomysły na edukację morską do realizowania na co dzień, zaprezentowałam zajęcia odbywające się na wodzie oraz wokół wody, przekazałam cenne wskazówki skąd uzyskać wsparcie i pomoc oraz podzieliłam się swoimi wrażeniami dotyczącymi bycia animatorem PPEM.

Podkreśliłam interdyscyplinarność edukacji morskiej. Powiedziałam o tym, że dotyczy ona wszystkich akwenów (także rzek i jezior). Jest narzędziem integrującym wiedzę i umiejętności z wielu obszarów. W jej zakresie mieszczą się elementy regionalizmu, zagadnienia przyrodnicze, ekologiczne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, a także artystyczne i humanistyczne oraz uprawianie różnorodnych aktywności wodnych na morzu, jeziorach, rzekach pozwalające w sposób wszechstronny, ciekawy i kreatywny kształtować kompetencje kluczowe uczniów i ich pomorską tożsamość.

Jako przykłady podjętych przez różne placówki działań morskich wymieniłam: koncerty marynistyczne, warsztaty np. „Wilk Morski”, wystawy, elementy lub całe bale karnawałowe o tematyce morskiej i marynistycznej, morskie zadania podczas dni otwartych – drobne akcenty np. stoisko z nauką robienia węzłów

czy nauczyć się z nami robić kolorowanki dla najmłodszych, pasowanie I klas z akcentem morskim czy chrzest dla klas IV, organizacja konkursów plastycznych np. „Nadmorski krajobraz – Gdańsk w oczach dzieci”, spotkania z ludźmi związanymi z wodą, np. z Piotrem Kamolą – trenerem klasy Optimist czy z Aleksandrem Dobą, drobne akcenty podczas większych przedsięwzięć, np. uczniowie SOSW podczas jasełek składali Jezusowi dary (swoje pasje, zainteresowania, umiejętności) i jednym z nich były właśnie wiosła i kamizelka ratunkowa, obchody dnia Morza i Wody, które trwały cały tydzień a podczas których odbywały się różne aktywności, podczas cyklicznej akcji „Bezpieczne wakacje i ferie nad wodą”. Na koniec tej części podkreśliłam, że w wiele imprez i spotkań można wplatać akcenty i elementy morskie. Wszystko po to, by budować pomorską tożsamość uczniów.

Marta Kłosowska

*Wykład:
Edukacja morską dla każdego*

Pełna morskich i niemorskich pomysłów na lekcje oraz zajęcia, które wykorzystywałam dotąd w edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej, na zajęciach logopedycznych, a obecnie pracując z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną.

Organizatorka wojewódzkich konkursów plastycznych. Ceniąc prace DIY oraz wykorzystując myśl „Nie wyrzucaj - wykorzystaj”.

W codziennej pracy ceni sobie budowanie relacji (np. poprzez wspólne przerwy przy herbacie), nastawienie na samodzielność uczniów oraz poznawanie nowych technologii.

Prywatnie uwielbia czas ze swoją rodziną, przede wszystkim podczas podróży małych i dużych.

Prywatna Szkoła Podstawowa
im. T. Hallka w Redzie
ul. Norwida 59, 81-210 Reda
wzrost@1902edureda.pl
+48 676 47 32

Koordynator zespołu
organizacyjnego:
Irmina Żarska
irmina.zarska@gmail.com
+48 790 579 316

Razem zmieniamy edukację
K O E E edureda.pl

Co w takim razie możemy zrobić na co dzień z naszymi uczniami? To pytanie pojawiało się wielokrotnie. Powiedziałam o tym, że w klasach młodszych szkoły podstawowej, w przedszkolach oraz w szkołach specjalnych czy specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych to przede wszystkim można robić z dziećmi prace plastyczne wykonywane najrozmaitszymi technikami. Czasami odwzorowywane a czasami takie, w których to uczniowie wykazują się swoją kreatywnością. Także działające w placówkach kółka

żeglarskie świetnie sprawdzają się jako realizacja edukacji morskiej. Zdarzyło się tak, że prowadzone przez jednego z rodziców przy wsparciu nauczyciela, zajęcia dały dzieciom mnóstwo radości i zabawy. Tata – prowadzący te spotkania przynosił liny, żagle i inne związane z żeglarstwem materiały, które pozwalały na jak najbardziej praktyczne przygotowanie się do zajęć na wodzie. Natomiast na lekcjach dla klas starszych mogą być prowadzone ćwiczenia z nawigacji. Uczniowie poznają nowe metody i sprzęty pomiarowe. Także podczas lekcji matematyki poruszane mogą być tematy związane z morskością np. podczas geometrii projektowanie stroju dla kajakarza, który musiał spełniać pewne warunki związane z długościami odcinków.

Kolejnymi elementami morskiej codzienności mogą być prezenty na różne okazje (np. na dzień dziadka – obrazek morza z makaronową muszelką) czy szkolne gazetki i korytarze z morskimi akcentami. Ciekawą aktywnością uczniów są lekcje kulinarne, podczas których smakują owoce morza czy dania, które możemy spróbować wpływając do światowych portów. W mojej placówce edukacja morska realizowana jest także w formie innowacji pedagogicznej, jaką jest „Ruch przez e-sporty”. Niepełnosprawni uczniowie próbują takich sportów jak kajakarstwo czy kitesurfing. Ze względu na swoje niedoskonałości oraz ze względu na bezpieczeństwo nigdy nie mogliby spróbować takich aktywności na wodzie.

Kolejnym punktem prezentacji były zajęcia na wodzie i wokół wody. Pokazałam mapę województwa pomorskiego i podkreślałam, że jest tak duża liczba różnych akwenów wodnych, na których mogą odbywać się zajęcia wodne, że każdy znajdzie odpowiednie miejsce dla siebie. Mówiłam także o tym, że tak naprawdę można wykorzystać nawet niewielki akwen wodny, jakim jest zbiornik retencyjny czy pobliskie jezioro. Wystarczy znaleźć ludzi, którzy będą tak samo zakręceni jak my i pomogą nam w realizacji naszych pomysłów. Opowiadałam także o zajęciach dla najmłodszych na łódkach klasy Optimist. Nawet taka krótka styczność z wodą sprawiła, że dzieci stwierdziły, że chcą czegoś więcej. Zajęcia mogą odbywać się np. w ramach ogólnopolskiego programu edukacji żeglarskiej POLSAILING. Można także zaproponować uczniom zajęcia na rowerku wodnym czy na kajakach.

Natomiast zajęcia wokół wody to spacerzy nad morzem, zwiedzanie statków zacumowanych w gdańskim czy gdyńskim porcie, czy ćwiczenia na ergometrach, które później przekładają się na zajęcia w smoczych łodziach. To także warsztaty przeprowadzane przez Narodowe Muzeum Morskie. Dostosowane do wieku i możliwości uczniów od przedszkola, przez szkoły podstawowe, ponadpodstawowe aż do zajęć dla dzieci niepełnosprawnych.

Na koniec zapytałam uczestników, czy wiedzą, skąd uzyskać wsparcie i z kim współpracować, aby edukacja morska mogła się rzeczywiście zadziać w ich placówkach? Następnie przybliżyłam Pomorski Program Edukacji Morskiej i podkreśliłam znaczenie animatorów w tym programie. Uświadomiłam słuchaczom, że to właśnie w nim mogą znaleźć wsparcie i pomoc. Powiedziałam też o możliwości zdobycia certyfikatu, o sieciowaniu i wspólnych działaniach, inspiracjach. Wspomniałam także o programie Aktywni Błękitni (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku), dla szkół podstawowych. Jest to kompleksowy program promujący proekologiczne zachowania i budowanie poprawnych nawyków bezpiecznego korzystania z zasobów wodnych wśród dzieci i młodzieży. Wskazałam na działający Pomorski Program Edukacji Morskiej, którego pomysłodawcą jest Mateusz Kusznerewicz. Dzięki, któremu przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych biorą udział w praktycznych zajęciach na wodzie. Opowiedziałam także o swojej współpracy z Morską Fundacją Historyczną, dzięki której można zwiedzać m.in. stocznice gdańską z przewodnikiem. Ostatnim źródłem i wskazówką dotyczącą inspiracji był oczywiście internet. Oczywiście nic nie zastąpi kontaktów z ludźmi.

Na zakończenie przytoczyłam myśl Jacka Walkiewicza „Aby zapalić innych, samemu trzeba płonąć”. Tego życzymy wszystkim czytelnikom Informatora Oświatowego.

Marta Kłosowska
animatorka PPEM

w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
w Żukowie

„Było sobie morze...” – scenariusz zajęć dla uczniów klas I-III

W związku z obecną sytuacją, jak koordynator edukacji morskiej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żukowie, postanowiłam stworzyć scenariusz zajęć morskich, który mógłby zostać zrealizowany przez uczniów w domu. Mój pomysł znalazł się na stronie internetowej www.lekcjewsieci.pl. Są tam także inne zweryfikowane, posegregowane, a przede wszystkim bezpłatne scenariusze na lekcje dla klas szkoły podstawowej oraz ponadpodstawowej.

Scenariusz zawiera treść bajki, która powstała na podstawie książki Agaty Półtorak „Bajki z dna Bałtyku”. Jest to ciekawa lektura dla osób szukających bajek i treści morskich przedstawionych w ciekawy sposób.

Co uczeń będzie wiedział po tej lekcji?

1. Jakie ryby można spotkać w Bałtyku?
2. Jak wykonać kostkę do gry?
3. Jak narysować rybę?

Lekcja ta pozwala zrealizować poniższe punkty podstawy programowej:

Uczeń:

- czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszycie oraz teksty drukowane I.3.2
- pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły, w jednej linii; rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst I.4.1
- rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem V.2.1
- wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej V.2.6
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne: bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe nacinane VI.2.2

Potrzebne materiały do realizacji lekcji:

- rolka od ręcznika papierowego/papieru toaletowego,
- kartka biała A4,
- ołówek, kredki, mazak czarny, długopis,
- nożyczki,
- zeszyt w linie

Przebieg zajęć:

1. Przeczytaj tekst zamieszczony w prezentacji, która przedstawia opowiadanie pt. „Było sobie morze...”

Następnie odpowiedz w zeszycie na pytania:– Jakie ryby możemy spotkać w Bałtyku? (wymień 5);– Jaki problem miały ryby?;– Jak ryby poradziły sobie z problemem, który je dotknął?

2. Wykonaj teraz kostkę do gry według instrukcji zamieszczonej na zdjęciach.

3. Wykorzystaj swoją kostkę do stworzenia własnych rysunków ryb według przedstawionej zabawy.

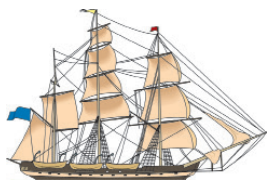

	kształt	usta	oczy	plekwy	ogon
1	○	∩	◉◉	~	~
2	□	∩	◉◉	▭	~
3	◐	∩	◉◉	~	~
4	◑	∩	◉◉	~	~
5	◒	∩	◉◉	~	~
6	◓	∩	◉◉	~	~

Marta Kłosowska
animatorka PPEM

w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
w Żukowie

„Mały i duży w morskiej podróży” Morska przygoda w Szkole Podstawowej w Bierkowie

Od września w roku szkolnym 2019/2020 Szkoła Podstawowa w Bierkowie przystąpiła do Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej. PPEM został zainaugurowany w roku 2018, a jego celem jest wdrażanie tematyki morsko-żeglarskiej w proces edukacyjny we wszystkich klasach.

Następstwem przystąpienia do PPEM było stworzenie innowacji w zakresie edukacji morskiej. Z racji tego, że jesteśmy nauczycielkami edukacji wczesnoszkolnej, innowacją pt. „Mały i duży w morskiej podróży” została objęta klasa pierwsza. Rozwijanie w dzieciach nowych zainteresowań jest jednym

z najważniejszych elementów w działaniu Szkoły Podstawowej w Bierkowie – zaraz po edukacji i wychowaniu. Głównym celem innowacji jest rozbudzanie zainteresowań kulturą morską, tradycjami regionu nadmorskiego i możliwościami spędzania wolnego czasu nad wodą.

Zajęcia z edukacji morskiej są realizowane w wymiarze jednej godziny w tygodniu. Tematyka morska skorelowana jest z zajęciami, które odbywają się w ramach edukacji wczesnoszkolnej na takich obszarach jak: edukacja przyrodnicza, społeczna, muzyczna, matematyczna, plastyczna i polonistyczna. Sposób realizacji oraz metody zajęć dostosowane są do możliwości rozwojowych dzieci. Mieliliśmy już okazję, żeby przeżyć pierwsze doświadczenia bezpośrednio na wodzie biorąc udział w Pikniku Morsko-Żeglarskim. To właśnie podczas tego wydarzenia zgłębialiśmy tajniki żeglarstwa, uczyliśmy się w jaki sposób wiązać węzły żeglarskie. Była to również doskonała okazja ku temu, aby przekonać się, w jaki sposób należy zachować bezpieczeństwo podczas przebywania na wodzie i w jej pobliżu. W tym przypadku mogliśmy po raz kolejny wypromować nasze szkolne hasło: „Bezpieczeństwo przede wszystkim”.

Zajęcia odbywające się w klasie to przede wszystkim nauka przez zabawę. Na edukacji morskiej dzieci były już współtwórcami morskiej gry planszowej, zamieniły się w artystów tworzących piękne krajobrazy morskie, wchodziły w rolę ilustratorów tworząc ilustracje do poznanych morskich legend. Czasami wy-

obrażnia potrafiła przenieść dzieci do świata książki, dzięki czemu one same wpadały na pomysł, jakie inne zakończenie można by przypisać danej legendzie. Edukacja morska rozwija u dzieci także umiejętności wokalne. Śpiewane na zajęciach szanty oraz różnego rodzaju piosenki o tematyce morskiej były inspiracją do wzięcia udziału w Pomorskim Festiwalu Piosenki Marynistycznej „Marina”. Było to niesamowite przeżycie, które na pewno przez długi czas pozostanie we wspomnieniach młodych wokalistów, a zdobycie zaszczytnego III miejsca tylko utwierdza nas w tym przekonaniu. Długo wyczekiwany wydarzeniem wśród młodszych dzieci był również Bal Karnawałowy, który odbył się w typowo morskiej tematyce. Szkolny korytarz ozdobiony kolorowymi rybkami, wodorostami i morskimi bąbelkami sprawił, że każdy z nas mógł poczuć się tak, jakby nagle cała szkoła zamieniła się

w podwodny Świat. W długim i niezapomnianym rejsie w rytmie muzyki i w morskim klimacie wzięli udział marynarze, piraci, kapitan statku, rybki, syrenki oraz wiele innych morskich postaci.

Elementy edukacji morskiej w bardzo ciekawy sposób można wpleść w tematykę z każdego przedmiotu, również w klasach starszych. Dowodem na to były piękne makiety stworzone w ramach języka polskiego przedstawiające podwodny pałac Boga mórz i oceanów. Twórcami tych zachwycających prac byli uczniowie klasy V, którzy w ten sposób pracując metodą projektu wykazali się znajomością mitu pt. „Królestwo morza”. Klasa IV w ramach języka niemieckiego również miała okazję nawiązać do edukacji morskiej. Idealną okazją ku temu okazała się lekcja, na której uczniowie mogli wyobrazić sobie, że znajdują się na statku i płyną po Jeziorze Bodeńskim. Podczas tego „rejsu” nie tylko poznawali mapę Niemiec, ale także przyswoili sobie słownictwo marynistyczne poprzez zabawę w skojarzenia. Natomiast historia na temat Krzysztofa Kolumba dała się poznać śpiewając dzięki piosence „Ein Mann, der sich Kolumbus nennt”. Morska przygoda na języku niemieckim w wykonaniu klasy IV zakończyła się wykonaniem pomysłowych prac plastycznych. Edukacja morska na polu matematycznym w klasach starszych miała szansę pojawić się

przy okazji Pomorskiego Konkursu o Tytuł Mistrza Nawigacji. Poprzedzony był on warsztatami, podczas których uczniowie doskonalili umiejętność nawigowania na mapie morskiej, wyznaczali kurs statku i oznaczali jego położenie.

Innowacja pedagogiczna „Mały i duży w morskiej podróży” oraz działania w ramach PPEM realizowane w szkole cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród uczniów, zarówno młodszych jak i starszych. Zajęcia z edukacji morskiej oraz z jej elementami – zwłaszcza w klasie I – sprawiają dzieciom wiele radości i dostarczają niezapomnianych doznań, które bardzo często towarzyszą im w tej morskiej przygodzie. Dla nich jest to doskonała okazja, żeby bliżej poznać wszystko to, co związane z morzem, które przecież jest tak blisko nas. Świadomość tego, że dzieci kochają przygody i najchętniej zdobywają nową wiedzę w sposób praktyczny i kreatywny, sprawiła, że w najbliższej przyszłości planujemy coraz częściej wychodzić poza ramy tradycyjnej edukacji i zaczniemy wypływać na szerokie wody w dosłownym tego słowa znaczeniu.

Paula Wesołowska-Szmajda

Joanna Buczyńska

animatorki PPEM

*w Szkole Podstawowej im. W. Witosa
w Bierkowie*

◆◆DOCENIAĆ RELACJE BEZ OGRANICZEŃ◆◆ Gminny Klub Sportów Wodnych KILWATER

Gowidlino to miejscowość, która bardzo długo przekonywała się do zajęć związanych z wodą, mimo iż w tej małej wioseczce położone jest ogromne i piękne jezioro, które zachęca wręcz do uprawiania sportów wodnych. Nad brzegiem jeziora nie znajduje się żaden ośrodek wypoczynkowy, a tym bardziej klub, mający w swej ofercie zajęcia związane z sąsiedztwem i potencjałem jeziora.

Kiedy założyliśmy Gminny Klub Sportów Wodnych KILWATER, od razu było bardzo dużo chętnych do udziału w zajęciach. Wójt gminy Sierakowice, bardzo nam zaufał i wsparł naszą aktywność na tyle, iż byliśmy w stanie zakupić niezbędny sprzęt oraz ulokować swoją siedzibę na działce z dostępem do jeziora. To już naprawdę duży sukces!

Rok 2020 zapowiadał się świetnie: piękna działka, dobry sprzęt, chętni dzieci, udział w Żeglarskim Pucharze Kaszub, półkolonie w planach, a tu nagle COVID!...

Chyba nie tylko dla nas, ale dla każdego była to ogromna pauza w codziennych gonitwach. Dzień po dniu z żalem patrzyliśmy na nasz sprzęt leżący na trawie i czekający na zawodników.

Kiedy w końcu po długich tygodniach dostaliśmy od rządu zielone światło do organizacji praktycznych zajęć żeglarskich na wodzie, dzieci – bardzo stęsknione zajęć na świeżym powietrzu i kontaktów rówieśniczych chętnie przybyły na pierwsze zajęcia i rozpoczęły szkolenia oczywiście z zachowaniem niezbędnych rygorów sanitarnych.

Jak widać na zdjęciach, staraliśmy się zachować wszelkie zasady ostrożności i przepisów związanych z pandemią. Podzieliliśmy całą grupę na kilka podgrup, aby zminimalizować ryzyko spotkań i bezpośrednich kontaktów uczestników zajęć. Dezynfekowaliśmy ręce i żeglowaliśmy w rękawiczkach. Maseczki musieliśmy nosić na brzegu, natomiast na wodzie mogliśmy czuć się wolni jak ptaki. Płynąć przed siebie i oddychać pełną piersią! To było niesamowite uczucie wolności i radości.

Obecnie nasze zajęcia wracają do normy, jednak sporo nas to nauczyło. Trzeba cieszyć się tym, co mamy. Doceniać relacje bez ograniczeń. Zwykły uścisk dłoni i pieczenie kielbaski z przyjaciółmi po treningach... Tego naprawdę nam brakowało.

Magda Thiede

szkolna animatorka PPEM

*w Szkole Podstawowej w Sierakowicach
Gminny Klub Sportów Wodnych KILWATER*

Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku Szkoła, która spełnia marzenia

Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku (popularny „Rolniczak”) to szkoła z blisko 70 – letnią tradycją. Kształcimy ponad 800 uczniów w dwóch typach szkół (technikum i szkoła branżowa I i II stopnia), jesteśmy najchętniej wybieraną przez młodzież szkołą w Słupsku i powiecie. Oferujemy ciekawe kierunki kształcenia, odpowiadające współczesnym trendom młodzieży i zapotrzebowaniu lokalnego jak i europejskiego rynku pracy. Młodzież wybiera naszą szkołę, bo wie, że w niej może spełniać swoje marzenia.

Jesteśmy placówką innowacyjną i otwartą na wszelkie inicjatywy związane z zapewnieniem młodzieży jak najlepszego kształcenia zawodowego. Od wielu lat uczestniczymy w projektach unijnych obejmujących kształcenie techniczne. Dzięki temu umożliwiamy uczniom poszerzenie wiedzy i umiejętności w tzw. pozaszkolnych formach kształcenia, jak również dbamy o odpowiednią jakość sprzętu i pomocy dydaktycznych.

Umożliwiamy zdobycie doświadczenia pomagającego absolwentom odnaleźć się na krajowym i europejskim

ryнку pracy. Współczesny świat oczekuje bycia kreatywnym i przedsiębiorczym, w związku z tym nasi uczniowie objęci są szeroko pojętą opieką psychologiczno-pedagogiczną, która jest bardzo istotna w rozwijaniu ich umiejętności.

Doświadczenie naszych nauczycieli pomaga nam prawie bezkolizyjnie poradzić sobie z nauczaniem w czasach pandemii. Wykorzystujemy wszystkie dostępne nam środki, aby jak najrzetelniej przekazać wiedzę naszym uczniom. Wykorzystujemy platformę TEAMS, Google, GoToMeeting do prowadzenia zajęć on – line, do konsultacji z nauczycielami, do spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym. Napotykaemy czasami na trudności, które potrafimy przezwyciężać. Wszystkie nasze oddziaływania utwierdzają nas w przekonaniu, że jesteśmy szkołą na miarę oczekiwań młodzieży.

Oto co mówią nasi uczniowie:

1. Olga S. – „*Rolniczak*” *uczy samodzielności i pracy w grupie. Uczniowie mają poczucie wartości, znajdują*

i szanują tradycję narodu, regionu, czują się obywatelami Europy i świata.

2. Zyga P. – *Nasze klasy są wyposażone w nowoczesny sprzęt, nowoczesne pracownie – analityczną, gastro-nomiczną, informatyczną. Lubimy działać w wolontariacie – wspieramy Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, Szlachetną Paczkę, Górę Grosza i wiele innych.*
3. Ola K. – *A ja radzę, żebyś nie dał się zastraszyć opowieściami w stylu „Nie idź do tej szkoły, bo tam (matmy, polskiego, biologii) uczy straszna ję-dza, połowy uczniów nie dopuszcza do matury”. Nie wierz w takie mity. Z naszymi nauczycielami można negocjować. Zawsze dają szansę, by napisać nienapisane, zaliczyć niezaliczone.*
4. Ala W. – *Uwielbiam jak wokół coś nieustannie się dzieje, więc czuję się tutaj jak ryba w wodzie. Mam okazję uczestniczyć m.in. w warsztatach teatralnych, konkursach przedmiotowych, „Filemoniadzie” (otrzesiny klas pierwszych), akcji „Rolniczak czyta dzieciom” i wiele, wiele innych.*
5. Patryk Z. – *Nie mówcie, że nie lubicie żadnego przedmiotu. Każdy ma taki, na który wyczekuje. U nas fajnych przedmiotów nie brakuje. Koła zainteresowań pozwalają mi robić, to co lubię. Nauczyciele zarażają nas swoimi pasjami. Mamy najładniejszą dziewczyny w Słupsku.*
6. Ala T. – *Mogę wpływać na to co się dzieje w szkole dzięki Młodzieżowej Radzie Szkoły. Kocham zajęcia koła teatralnego. Występy na scenie wywołują skoki adrenaliny, dodają skrzydeł, są źródłem satysfakcji. Lubię moją szkołę, bo nie ma podziału na lepszych i gorszych.*
7. Patryk C. – *Skończcie z myśleniem, że liceum jest lepsze od technikum, bo przygotowuje do studiów i kształci przyszłą elitę. W technikum uczą tylko zawodu, to tylko „wylęgarnia” kucharek, fryzjerek i mechaników. Nic bardziej mylnego! W naszej szkole zdobędziecie solidne wykształcenie ogólnokształcące, maturę i praktyczne przygotowanie do zawodu.*

Kształcimy w następujących kierunkach:

Technik programista – uczniowie, którzy podejmą naukę na nowym kierunku oferowanym przez Zespół Szkół Agrotechnicznych, zdobędą wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne z kwalifikacji zawodowych w zakresie projektowania baz danych i stron internetowych oraz programowania i testowania aplikacji. Będą uczyć się programowania w popularnych obecnie językach tj. Python, C++, JavaScript, PHP, a także znajomości innych języków tj. SQL (przydatnego do tworzenia i zarządzania relacyjnymi bazami danych), HTML5 i CSS (wykorzystywanych do tworzenia stron internetowych).

Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej

coraz więcej inwestycji związanych z OZE sprawia, że zawód technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej jest zawodem o pewnej przyszłości. Już dzisiaj specjaliści OZE są bardzo poszukiwani na rynku pracy. Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej stanowi odpowiedź na zmieniającą się strukturę źródeł energii, wśród których szczególną rolę stanowią źródła o charakterze niekonwencjonalnym. Zmiany te, tym samym, wymuszają sukcesywne przygotowanie profesjonalnych kadr, zajmujących się obsługą i nadzorem infrastruktury energetyki odnawialnej. Absolwenci tego kierunku będą przygotowani do organizowania i wykonywania prac związanych z montażem i obsługą systemów energetyki odnawialnej. Ponadto wykształcenie to pozwoli absolwentom wspierać fachową pomocą jednostki administracji publicznej i samorządowej w obszarach gospodarki zasobami energetyki odnawialnej.

Technik analityk – analityk wykonuje badania składu chemicznego surowców, produktów i innych materiałów. Zajmuje się również ich analizą na potrzeby badań doświadczałnych oraz przemysłu. Wykorzystuje do tego współczesne metody analityczne, klasyczne i instrumentalne. Korzysta ze sprzętu i aparatury laboratoryjnej oraz odczynników chemicznych. Analityk ma wiedzę i umiejętności w zakresie racjonalnego i bezpiecznego stosowania chemikaliów i materiałów, posługiwania się podstawowymi technikami preparatyki chemicznej, użytkowania i konserwacji aparatów pomiarowych, przygotowania próbek do badań, kalibracji metod analitycznych, precyzyjnego ważenia i mierzenia, sporządzania roztworów, wykonywania analiz ilościowych i jakościowych metodami klasycznymi i instrumentalnymi, interpretacji wyników badań przy użyciu metod analizy statystycznej oraz oceny wiarygodności wyników oznaczeń. Zawód należy do branży chemicznej, która jest jedną z najważniejszych gałęzi przemysłu. Przemysł chemiczny w Polsce zalicza się od wielu lat do najbardziej innowacyjnych sektorów gospodarki. Rozwój nowych technologii wiąże się z koniecznością funkcjonowania laboratoriów analitycznych nadzorujących procesy produkcji.

Technik architektury krajobrazu – Kierunek architektura krajobrazu przeznaczony jest dla osób zainteresowanych przyrodą i ochroną środowiska, posiadających wyobraźnię przestrzenną, cechujących się dokładnością, posiadających zdolności organizacyjne oraz gotowych do pracy w różnych warunkach pogodowych. Nauka w zawodzie technik architektury krajobrazu trwa 5 lat. Uczniowie kształcą się równolegle na zajęciach z przedmiotów ogólnokształcących jak i zawodowych. Kształcenie zawodowe teoretyczne idzie w parze z dbałością o wysoki poziom nauczania.

Szczególną i z pewnością jedną z najważniejszych ról architekta krajobrazu jest projektowanie i kształtowanie naszego otoczenia a coraz częściej w życiu współczesnego człowieka znaczenia nabierają ogrody przydomowe oraz tereny zieleni w miastach. Podnoszą one estetykę otoczenia, stwarzają korzystne warunki do wypoczynku, a dla mieszkańców miast stanowią element zastępujący kontakt z naturalnym środowiskiem przyrodniczym.

Technik żywienia i usług gastronomicznych – zawód dla dziewcząt i chłopców, którzy w przyszłości chcą pracować w branży usługowo - żywieniowej. Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- planowania i realizacji usług gastronomicznych;
- oceniania jakości żywności oraz jej przechowywania;
- sporządzania i ekspedycji potraw i napojów;
- planowania i oceny żywienia;
- organizowania produkcji gastronomicznej.

Technik geodeta – geodeta to bez wątpienia dobrze płatny i nowoczesny zawód, w którym nie brakuje miejsc pracy nawet na naszym dość małym rynku lokalnym. Ze względu na duży rozwój budownictwa drogowego, przemysłowego i przede wszystkim tak modnej ostatnio deweloperki, z pewnością nie będziesz narzekać na brak pracy, która zapewni Ci stabilność finansową. Geodezja jest kierunkiem dającym możliwość połączenia wiedzy technicznej z praktyczną, a także kontaktami z ludźmi i przyrodą. Specjaliści w tej dziedzinie są wysoko cenieni na rynku polskim jak i zagranicznym. Geodeta zajmuje się m. in.: pomiarami działek, podziałem, scalaniem i rozgraniczaniem nieruchomości, tworzeniem i redakcją map, tyczeniem obiektów budowlanych, inwentaryzacją obiektów budowlanych, zakładaniem i pomiarem osnów (pomiarowych, realizacyjnych, sytuacyjnych i wysokościowych) itp.

Technik technologii żywności – zajmuje się opracowaniem nowych produktów żywnościowych i technologii. Organizuje i nadzoruje proces produkcji produktów żywnościowych na powierzonym odcinku produkcji. Bada nowoczesne techniki i technologie oraz opracowuje różne asortymenty produktów żywnościowych. Obsługuje maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów spożywczych. Po ukończeniu szkoły technik technologii żywności wykonuje pracę w zakładach przemysłu spożywczego i może kontynuować naukę w szkołach wyższych na kierunku technologii żywności, dietetyka, towaroznawstwo. Uczniowie technikum po zdaniu egzaminu z przygotowania zawodowego otrzymują dyplom potwierdzający kwalifika-

cje zawodowe oraz suplement do dyplomu w języku angielskim, uznawany w całej Unii Europejskiej (Dyplom i Europass) zawierający szczegółowy opis poziomu wykształcenia, umiejętności zawodowych oraz wykaz zawodów, do których wykonywania upoważniony jest posiadacz dyplomu.

Technik informatyk – to bardzo nowoczesna i dynamicznie rozwijająca się dziedzina wiedzy. Wykorzystywana jest niemal we wszystkich sferach naszego życia: nauka, przemysł, rozrywka. **Stawiamy na e-sport:**

- organizujemy największy event e-sportowy w regionie śląskim Rolniczak LAN Party
- uczestniczymy w największych imprezach e-sportowych
 - Poznań Game Arena
 - Good Game Expo Warszawa
 - Mistrzostwa Polski Szkół w E-Sporcie
 - i wiele innych
- nasza szkoła posiada profesjonalny gaming room, w którym uczniowie trenują podczas zajęć pozalekcyjnych

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi

Zawód kucharz – uczeń zdobywa kwalifikacje:

T.6. Sporządzanie potraw i napojów.

Uczeń poznaje zasady sporządzania potraw i napojów, uczy się trudnej sztuki dekorowania i podawania potraw i napojów, poznaje potrawy kuchni polskiej i kuchni innych narodów, uczy się jak założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą (np. restaurację) i jak być w tym lepszy od konkurencji, nabywa umiejętności podawania dań w jak najbardziej atrakcyjnej i wyszukanej formie.

Absolwent tego kierunku kształcenia może dodatkowo ukończyć kurs obejmujący kwalifikację T.15 'Organizacja żywienia i usług gastronomicznych' i uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych.

Beata Szybowska
doradca zawodowy
w Zespole Szkół Agrotechnicznych
w Słupsku

Moja piękna pasja – carving czyli sztuka rzeźbienia w warzywach, owocach

Przygotowując stół na uroczystości takie, jak chociażby imieniny, urodziny, śniadanie wielkanocne, kolacja wigilijna, uroczysty obiad, często zastanawiamy się, jak udekorować potrawy, by nie były to tylko liście sałaty, pomidor, pietruszka.

Dekorowanie potraw praktykowane jest od stuleci. Tworzy nie tylko uroczystą i wytworną atmosferę posiłku, zachęca również do spożycia.

Ważne jest pierwsze wrażenie – wrażenie wzrokowe – „oczami jemy”.

Ojczyzną dekorowania potraw i stołów fantazyjnymi rzeźbami z warzyw i owoców są kraje azjatyckie. Za kolebkę tej sztuki uważa się Tajlandię oraz kraje ościenne: Chiny, Japonia. Bez wątpienia w każdym z tych krajów carving jest na bardzo wysokim poziomie.

W Tajlandii carving uznawany jest za dziedzictwo narodowe i uroczyste celebrowany podczas corocznego religijnego święta Loy Krathong. Po wielu wiekach sztuka carvingu przeniknęła do Polski.

W 2004 roku wydano pierwsze książki czeskiego mistrza Ludka Prochazki – „Wyczarowane z owoców” i „Wyczarowane z warzyw”.

Obecnie dekoracje na talerzu z warzyw, owoców przyjmują nowy wymiar. W eleganckich restauracjach standardem jest zatrudnianie specjalistów od carvingu.

Najpopularniejszymi owocami, warzywami w carvingu są arbuzy, dynie, melony, papaje, buraki, marchwie, rzodkwie. W tradycyjnym carvingu tajskim

używa się jednego noża – noża tajskiego. Ważne jest również wyeksponowanie zaprezentowanego dzieła.

Nazywam się Ela Polenceusz. Jestem nauczycielką przedmiotów zawodowych gastronomicznych z zakresu żywienia i obsługi konsumenta.

Carvingiem interesuję się od wielu lat. Poznając tajniki sztuki rzeźbienia w warzywach, owocach również w mydle stale się szkolę. W tej mojej pasji wymagana jest przede wszystkim cierpliwość, pracowitość i może trochę talent. Ważne by się nie zniechęcać. Im więcej wycinam i więcej próbuję, tym lepiej poznaję tajniki cięć w warzywach, owocach, mydle.

Miałam szczęście szkolić się u mistrzów tej sztuki: początki w Europejskiej Szkole Mistrzów Wojciecha Kandulskiego w Poznaniu, potem u Pawła Sztenderskiego, Grzegorza Gniewcha. Podglądałam i mam kontakty z pasjonatami tej sztuki z krajów śródziemnomorskich, azjatyckich.

Prowadziłam również wiele szkoleń dla młodzieży, dorosłych, bezrobotnych w naszym mieście i powiecie.

Przygotowywałam młodzież do Polskich Mistrzostw w Carvingu. Cieszę się, gdy mogę przekazać swoje umiejętności i zapałowanie do tej pięknej sztuki.

Elżbieta Polenceusz

*nauczyciel przedmiotów zawodowych
w SOSW w Słupsku*

Przedmioty zawodowe w edukacji zdalnej

W połowie marca tego roku nauczyciele wszystkich szkół zostali rzućeni na głęboką wodę. Po zamknięciu szkół z powodu epidemii koronawirusa Covid-19 nauczanie zdalne stało się faktem. Z dnia na dzień wszyscy nauczyciele zaczęli wyszukiwać narzędzia cyfrowe i elektroniczne zasoby edukacyjne. Możliwości było mnóstwo. Wydawało się, że wystarczy jedynie dobrze poszukać i zacząć stosować. Jednak rzeczywistość okazała się inna. W wirtualnym świecie jest tyle samo wartościowych narzędzi, co bubli. Należało więc wybrać mądrze. Mądrze, czyli jak?

Nauczyciele są przyzwyczajeni, że cały czas muszą realizować podstawę programową, przygotowywać do egzaminów. Jednak prawdziwa edukacja jest wtedy, gdy dajemy uczniom motywację, aby sami sięgali po nową wiedzę, zdobywali nowe doświadczenia i poszerzali horyzonty. Dobrze dobrane narzędzia cyfrowe nadają się do tego idealnie. Możemy stworzyć sytuację do nauki, w której uczeń realizuje podstawę programową mimochodem. Dodatkowo zaś nabywa kompetencje kluczowe, m.in. umiejętność komunikowania się, odpowiedzialności za własne działania, czytania ze zrozumieniem, korzystania z różnych źródeł, planowania własnej pracy. Mądrze dobrane narzędzia z pewnością nie spowodują, że uczeń więcej czasu poświęci na opanowywanie ich niż na samą naukę. Chodzi tu o to, aby forma nie przerosła treści. Nie można tracić z oczu tego, co najważniejsze – naszego ucznia.

Nauczyciele w naszej szkole wykorzystują różne narzędzia. Wszystkie jednak są znane uczniom, a ich obsługa nie zabiera im dużo czasu. Nauczyciele przedmiotów zawodowych korzystają z grup na Facebooku, Messengera i Skype'a oraz platformy Teams. Wykorzystują programy do przedmiotów zawodowych, np. AutoCad oraz filmiki dostępne na You Tube lub stronach producentów podzespołów. Dużym problemem dla uczniów okazał się brak specjalistycznych podręczników. Dlatego też nauczyciele tworzą własne tutoriale, a ich nauczanie przyjmuje formę mini kursów on-line. Forma ta zakłada, że uczeń otrzymuje materiał źródłowy (skany podręczników, linki do artykułów w czasopiśmie technicznych, aplikacji, filmów, animacji, stron www) oraz formularz sprawozdania do danego tematu. Zadaniem ucznia jest wypełnienie sprawozdania w oparciu o załączone materiały. Pytania są krótkie i konkretne. Uczniowie wówczas oprócz treningu umiejętności z przedmiotów zawodowych, kształtują umiejętność czytania ze zrozumieniem. Bardzo dobrym miejscem do dzielenia się z uczniami materiałami jest Google Drive. Dzięki temu uczniowie mają dostęp do materiałów źródłowych, rysunków i schematów do przeanalizowania ich w jednym miejscu. Niektóre ma-

teriały można wspólnie tworzyć za pomocą narzędzi Google oraz Microsoft Office, dlatego też możliwe jest realizowanie projektów zawodowych. Nauczyciele sięgają do baz z zadaniami egzaminacyjnymi, np. <https://cke.gov.pl/>, <https://www.testy.egzaminzawodowy.info/>. Dobrą formą złapania oddechu po intensywnej pracy są quizy, testy i zadania, realizowane poprzez aplikacje takie, jak: Kahoot, Quizizz, LearningApps, Quizlet.

Jednymi z najczęściej wykorzystywanych rozwiązań w naszej szkole są m.in.:

- nagrywanie pulpitu i dźwięku, które są wykorzystywane często w czasie rzeczywistym on-line oraz są umieszczane na odpowiedniej platformie (ostatnio Office 365 – Teams), mogą być wielokrotnie odtwarzane przez uczniów w dowolnym momencie,
- wirtualna tablica do lekcji on-line (www.wytлумacz.pl) – strona www, na której można nagrywać lekcje i prowadzić je on-line,
- wykorzystanie wizualizera, czyli specjalistyczny rodzaj rzutnika, który wyświetla projekcję obrazu tego co i pod nim się znajduje, w połączeniu z komputerem daje możliwości nagrania cyfrowo odręcznych wersji notatek, schematów lub rysunków technicznych,
- tablet graficzny z aplikacją Bamboo, na którym po umieszczeniu na nim kartki papieru rysuje się odręcznie, a sam tablet zapisuje wszystkie działania w formie filmiku lub zdjęć, które nauczyciel może w kolejnym kroku umieścić na platformie lub przesłać uczniom w inny sposób. Zazwyczaj nauczyciel w kolejnym kroku organizuje lekcję on-line i wspólnie z uczniami „przechodzi” filmik krok po kroku np. tworzenie rysunku technicznego w tym samym czasie odpowiadając na pytania uczniów,
- wykorzystanie tablic multimedialnych, które również dają możliwość przesyłania on-line obrazu i dźwięku w czasie lekcji on-line przy tablicy oraz dają możliwość równoczesnego nagrywania i przesyłania później całej lekcji uczniom,
- w porozumieniu z niektórymi partnerami szkoły udało się zorganizować dla niektórych zawodów profesjonalne szkolenia on-line, często w formie webinarów, prowadzonych przez pracowników firm branżowych, np. firma Novol zaprosiła na taką formę szkoleniową uczniów w zawodzie lakiernik, z którymi wcześniej już współpracowali. Firma Novol razem z nauczycielami dopasowała w dobie epidemii formę współpracy i szkolenia, na podstawie umowy o patronat nad kierunkiem lakiernik samochodowy,

- wykorzystanie np. klocków edukacyjnych do nauczania w zawodzie technik spedytor, jest to odwzorowanie miniatury palet i ładunków. Nauczyciel w czasie rzeczywistym, prowadząc lekcje on-line, demonstruje formowanie ładunków. Uczniowie wcześniej korzystali z takich pomocy dydaktycznych w szkole.

Nauczyciele Zespołu Szkół Mechanicznych i Logistycznych w Słupsku od dawna współpracują na zasadzie zespołów samokształceniowych w ramach zespołów przedmiotowych. Współpraca często odbywa się na zasadzie kaskadowej. Nauczyciel, który odbędzie ciekawe szkolenie lub pozyska ciekawe materiały i pomysły następnie szkoli (często on-line) kolegów przedmiotowców. Obecnie wymiana informacji i przekazywanie sobie kompetencji w obsłudze nowych programów i aplikacji jest mocnym wsparciem całego procesu edukacyjnego i łatwości przystosowania się nauczycieli do pojawiających się nowych rozwiązań dydaktycznych.

Pomoce ww. oraz inne były znacznie wcześniej, systematycznie kupowane na prośbę nauczycieli ze środków na pomoce dydaktyczne. Uczniowie znają zasadę pracy z takimi pomocami. Dzięki temu, że te pomoce były wcześniej wykorzystywane w procesie dydaktycznym, uczniowie w dobie edukacji zdalnej nie mają problemu ze zrozumieniem zasady ich wykorzystania w trakcie lekcji on-line.

Im więcej nowinek technologicznych podczas lekcji, tym lepiej? Niekoniecznie. Choć uczniowie wśród narzędzi cyfrowych czują się, jak ryby w wodzie, należy zachować umiar. Szkoła to nie tylko podstawa programowa i egzaminy. To także budowanie relacji. W naszej szkole nie zapominamy, że zapewnienie uczniom bezpieczeństwa i innych potrzeb według Masłowa, jest podstawą osiągnięcia korzyści edukacyjnych. Dlatego też nauczyciele rozmawiają ze swoimi wychowankami na lekcjach wychowawczych, interesują się ich samopoczuciem. Łączenie się z uczniami za pomocą wideokonferencji przez Messenger'a, Skype'a lub Teams'a ma również na celu budowanie relacji z uczniem. Być może nie zapamięta on budowy ważnej maszyny, jednak z pewnością zapamięta, jak podczas takiej lekcji się czuł.

Dla nauczycieli Mechanika ważne jest uczenie wartości, wskazywanie wielu możliwości, szacunku i empatii. Szczególnie w tak trudnych emocjonalnie dla wszystkich czasach.

Dorota Piegat-Hedeszyńska
kierownik kształcenia praktycznego
w Zespole Szkół Mechanicznych i Logistycznych
w Słupsku

♣ 30 lat minęło jak jeden dzień ♣ Jubileusz Szkoły Podstawowej nr 8 w Słupsku

14 lutego większości kojarzy się z popularnymi w ostatnich latach walentynkami, natomiast uczniom i pracownikom SP8 także z „urodzinami”. Co roku tego dnia w szkole hucznie obchodzone jest Święto Szkoły. W tym roku Szkoła Podstawowa nr 8 w Słupsku obchodziła Jubileusz 30-lecia istnienia. Uroczystość uświetnili swą obecnością Prezydent Miasta Słupska Krystyna Danilecka-Wojewódzka wraz zastępcami, Dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Anna Sadlak, członkowie Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Inspektorat w Słupsku, radni, przedstawiciele służb mundurowych, środowiska kulturalnego, przyjaciele szkoły oraz licznie zgromadzeni absolwenci. Jak na urodziny przystało były kwiaty, miłe życzenia, gratulacje oraz wspomnienia związane ze szkołą – jej powstawaniem oraz działalnością.

Podniosłym momentem uroczystości była ceremonia przekazania nowego sztandaru poświęconego podczas mszy świętej w kościele pw. Świętej Rodziny

w Słupsku. Sztandar został ufundowany przez Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Inspektorat w Słupsku, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej nr 8 w Słupsku, Radę Rodziców SP 8 oraz fundatorów indywidualnych. W symboliczny sposób „stary” sztandar przekazał „moc nowemu” poprzez skrzyżowanie drzewców. Następnie poczet uczniów

odniósł sztandar dotychczas reprezentujący „Ósemkę” do Izby Pamięci AK, która znajduje się na terenie szkoły, natomiast pani dyrektor zaprezentowała nowy. Awers to chabrowa satyna, której centralnym motywem jest logo Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Na nim srebrną nicią wyszyta została nazwa szkoły, a poniżej złotymi literami jej imię. Awers dopełnia złota rama.

Rewers to czerwona satyna, na środku której wyhaftowany został biały orzeł – symbol początków Państwa Polskiego – dumy i autonomii. Korona, dziób, szpony wyszyte zostały złotą nicią. Dookoła orła umieszczono złoty wieniec, natomiast wzdłuż każdego boku tkaniny wypisane są wartości, które od wieków były ważne i są nadal bardzo istotne dla Polaków: BÓG, HONOR, OJCZYŻNA, NAUKA.

Oprócz wspomnianego ceremoniału Prezydent Krystyna Danilecka-Wojewódzka, prezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Słupsku Zbigniew Has oraz dyrektor SP 8 Marta Dyjas dokonali odsłonięcia ścianki patrona. Stworzona została jako hołd dla bohaterskiej postawy ludzi, którzy poświęcili swoją młodość, rodzinę dla dobra Ojczyzny. Myśl przewodnią stanowią słowa C. K. Norwida: „Ojczyzna jest to wielki, zbiorowy obowiązek”. W centralnej części ścianki znajduje się kotwica – symbol Polski Walczącej, a dla nas także symbol wiedzy, nauki, znajomości historii, korzeni, bo przetrwać jest w stanie tylko ten naród, który szanuje swoją tradycję, zna historię i kultywuje pamięć o niej. Wśród zasłużonych wyróżnionych na ścianie zobaczyć można dowódców Armii Krajowej: gen. dyw. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego, gen. dyw. Stefana Roweckiego, gen. dyw. Tadeusza Komorowskiego, gen. bryg. Leopolda Okulickiego, jak również zwykłych, aczkolwiek nieprzeciętnych ludzi, którzy walczyli za kraj. Jesteśmy przekonani, że stworzona „ścianka patrona” będzie krótką lekcją historii, wyrazem szacunku wobec ofiarnie walczących żołnierzy oraz wartości wyhaftowanych na naszym sztanda-

rze i bardzo ważnych dla naszej szkoły. Są nimi: Bóg, Honor, Ojczyzna, Nauka.

W sentymentalną podróż do 1989 roku założenia SP 8, zabrał gości Przemysław Skrzypiec (nauczyciel historii), który przedstawił w swojej prezentacji historię szkoły. Dla niego była to wyjątkowa chwila, gdyż sam był uczniem „Ósemki”, a teraz jest jej pracownikiem. Całość uroczystości dopełnił występ uczniów z klas 7c, 8b, 8c, 8d oraz absolwentów „Ósemki”, w którym z przymrużeniem oka obejrzeliliśmy zmiany, jakie zachodziły w szkole. Połączenie baletu, gry aktorskiej, nietuzinkowe dialogi okraszone humorem z nutką ironii przypadły do gustu publiczności, bowiem brawa słychać było w całym budynku.

Jubileusz szkoły był okazją do spotkań z nauczycielami, do wspomnień, które na zawsze pozostają w naszej pamięci, a także do ponownej wizyty w sali lekcyjnej. Goście nie kryli łez wzruszenia i nie szczędzili wielu ciepłych słów oraz życzeń na kolejne lata.

Dorota Zach
wicedyrektor
Szkoły Podstawowej nr 8
w Słupsku

Skrzypce, głoska, litera. Co mnie martwi?

Z założenia, aby nauka była skuteczna, musi być podana w sposób dostosowany do naszego aktualnego poziomu umiejętności i wiedzy, czyli musi być w sferze naszego najbliższego rozwoju. Jej sukces zawarty jest też w odczuciach, jakie w nas budzi, jeśli jest to zainteresowanie, chęć zdobycia nowych umiejętności, radość i zabawa podczas nauki tego, czego akurat się uczymy, to będziemy do tego wracać z radością, eksperymentować, bawić się i rozwijać w sposób jak najbardziej naturalny. Myślę, że ta zasada odnosi się do każdej aktywności mającej na celu rozwój osobisty. Coś, co daje nam radość, sprawia przyjemność powoduje, że będziemy tego poszukiwać. Natomiast, jeśli coś jest obowiązkiem i nie rozumiemy tego, to będziemy od tego uciekać, jeśli nie da się fizycznie, bo musimy uczestniczyć w zajęciach, to nasz umysł, po wielu nieudanych próbach sprostania wymaganiom, w końcu zacznie się wyłączać i wynikiem tego będą zaległości i wszystko z tym związane (niechęć, obniżenie własnej wartości, brak uwagi na zajęciach itp.). Załóżmy, że wszyscy musimy nauczyć się grać na skrzypcach. Jedna lekcja, druga, trzecia, palce bolą..., skrzypce jęczą niemiłosiernie, a tu Pani ma wymagania: palce trzeba trzymać odpowiednio, dobrze dociskać, smyczek pod odpowiednim kątem przesuwając po strunach, nuty czytać biegle, a ja ledwie je rozpoznaję jak policzę kreski na pięciolinii! Wolno mi to idzie, wiem. I czytam je tylko pojedynczo, a mam sprytnie przeskakiwać po nich zgodnie z ich wartościami. Do tego nie zawsze jest tak samo, każda nutka brzmi zupełnie inaczej, gdy ma obok siebie krzyżyk lub bemol... to znaczy ma brzmieć, bo mi to nie wychodzi. A Kryśka już to rozumie i Jasiu. A ja nie. I jest coraz trudniej, próbuję wywołać z instrumentu dźwięki, coś tam słychać, ale czy o to chodzi? Nie słyszę różnic między dźwiękami, czy to normalne???

Jak Państwo się widzą w tej sytuacji? Bo ja – mam dość, REZYGNUJĘ. Już nie chcę, nie umiem tego robić, a do tego bardzo mnie to dołuje. Powiem to otwarcie, bo jestem osobą dorosłą. Dziecko, szczególnie u progu szkoły, a nawet dalej ma niezwykłą motywację. Ono ciągle się stara, ciągle chce. W klasach starszych szybciej się zbuntuje, ale maluchy są niezłomne! One nie kwestionują naszych racji, one się starają. I pewnie żadne z nich nie pomyśli, że nauka czytania i pisanie może być fajna. To obowiązek. Kolej rzeczy. Patrzę na ten stan przez lata i to mnie naprawdę martwi. Dlaczego fundujemy naszym najmłodszym taki stres? Jestem mamą i pedagogiem terapeutą od wielu lat. Widzę, że niedokształcona funkcja słuchowa to bardzo częste zjawisko, mimo tego, że dzieci często są w przedszkolu od maluchów do starszaków, więc zdawałoby się, że czasu mają dość, aby ta funkcja rozwinęła się i spełniała właściwie swoją rolę. Brak wyróżniania głosek w sylabach i wyrazach oraz ich łączenia nie pozwala odnosić dzieciom sukcesów, a do tego dochodzi mała biegłość w rozpoznawaniu liter, bo przecież dopiero dzieci ich się uczą, i trudności się piętrzą. Jak długo dziecko jest

w stanie znieść takie niepowodzenia? W sensie ile tygodni? Miesiący? Dlaczego w połowie roku szkolnego w ćwiczeniach dla zerówek pojawia się do czytania słowo „kran”? Zdawałoby się, że to tylko cztery litery, bagatela – jedna sylaba. Właśnie! Twór, którego nie można rozdzielić. Trzeba biegle przeskakiwać po literkach i je pamiętać, aby to odczytać. Jak po tych nutkach na pięciolinii. Typowo w tym wieku dzieci łączą po dwie rozpoznane litery i pamiętają je naprawdę krótko. Często czytają p-o:po, l-e:le i nie pamiętają już pierwszej sylaby. A chęci są, umiejętności już też, a sukcesów brak. A teksty i wyrazy do czytania w ćwiczeniach coraz trudniejsze. Ba, nawet pojawiła się krzyżówka! A nasz mały, sympatyczny, żywiołowy, ufny przedszkolak myślał, że jest zdolny. I ciągle to pisanie wyrazów po śladzie, a czemu nie sylab? Służyłoby to kształtowaniu właściwych nawyków łączenia liter, wzmacniałoby czytanie, a tak, tylko wpływa na doskonalenie współpracy ręka-oko i zniechęca, bo wyrazy długie, a rączka boli. Dramat się pogłębia, jeśli na to wszystko nakłada się wada wymowy. Jeżeli dziecko ma trudności w radzeniu sobie z porażką, to po roku braku sukcesów w klasie pierwszej odmawia zupełnie współpracy, bo uważa, że i tak nie da rady. Powiem Państwu, że przy ścisłej współpracy z rodzicami i szkołą umiem nauczyć takie dzieci czytać, jeśli dadzą mi szansę, jeśli uwierzą, po raz kolejny w siebie, a to jest najtrudniejsze. Dzieci zerówkowe uczą się pisać, czytać i zapisywać działania do zadań z matematyki. Co będą robić w klasie pierwszej? Przerabiać monografię liczby 1, potem liczby 2, uczyć się na nowo liter? Po co? Teraz już mają umieć czytać wyrazy typu: *tulipan, bałwan, kolorowa pisanka*, a mamy kwiecień. Sprytnie dodają w zakresie 10, a nawet dalej. Na szkoleniu z profesorem Edytą Gruszczą-Kolczyńską spotkałam się po raz pierwszy z pojęciem, że program klasy pierwszej powoduje „rozleniwianie umysłowe dzieci”, myślę, że coś w tym jest.

Podczas wędrówek pieszych tempo nadaje najślabszy, bo przecież nikt go nie będzie niósł na szczyt. Podczas wypełniania zeszytów ćwiczeń w zerówce najślabszy odpada, bo nie jest w stanie im sprostać. Naturalne, ale okrutne, bo atakuje bezbronny i pozostawia doświadczenie na długo w pamięci. A tak swoją drogą, po co dzieci uczą się ile głosek, a ile liter ma wyraz? Co ta wiedza wnosi? Ja nie wiem, ale podobno mają z tym problemy nawet w klasie czwartej, a uczą się tego od klasy pierwszej. Zdziwiałające.

Dziękuję, że zechcieli Państwo zapoznać się z tym, co mnie martwi i mam nadzieję, że może kiedyś sytuacja dzieci w klasach zerowych i pierwszych się poprawi, że będą ćwiczyć na prostych wyrazach, w zabawie, że najślabsi dadzą radę, a najsilniejsi będą mogli poczekać i zrobić zadania dodatkowe.

Irena Kowalczyk-Peta
mama, pedagog terapeuta.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
w Słupsku

Dlaczego i kiedy grywalizacja może być skuteczna na lekcjach matematyki?

Jednym z największych niepokojów dydaktycznych refleksyjnego nauczyciela jest to, że przeważnie podczas lekcji udaje mu się zainteresować tym, co mówi i robi, jedynie część uczniów. Z pomocą może przyjść wtedy grywalizacja. W artykule postaram się odpowiedzieć na pytanie dlaczego i kiedy grywalizacja może być skuteczna na lekcjach matematyki?

Grywalizacja cieszy się ogromnym zainteresowaniem, gdyż okazało się, że ma pozytywny wpływ na ludzi. Wykorzystuje ona mechanizmy z gier w świecie realnym do zmiany zachowania ludzi. Zmienia czynności, które są trudne lub mało przyjemne dla ludzi w aktywności, które zachęcają do zaangażowania, tworząc dobrą zabawę z czegoś, co jej nie przypomina. Przykładem jest wojsko, które od setek lat stosuje gry i symulacje. Grywalizacja (też gamifikacja) pochodzi od angielskiego słowa „gamification” i jest zastosowaniem zasad i mechaniki obecnych w grach (takich jak: punkty, poziomy, tabele zawierające wyniki, odznaczenia, wyzwania, informacje zwrotne) w celu zwiększenia motywacji w procesach, które znajdują się w środowisku innym niż gra (np. podczas uczenia się). Grywalizacja to nie tylko punkty, poziomy i odznaki. To przede wszystkim pewien sposób myślenia, rozwiązywania problemów z zabawowym nastawieniem. Może ona stanowić idealne narzędzie na lekcjach matematyki ze względu na jej zdolność do wzbudzania, podtrzymywania i zwiększania motywacji do określo-

nych zachowań. Grywalizacja pozwala zaangażować się w wykonanie nawet tych czynności, które uczniowie uważają za nudne czy męczące. Jednak musimy pamiętać, że grywalizacja nie oznacza wykorzystania gier edukacyjnych w procesie nauczania (graniem w gry, np. karciane, planszowe, komputerowe). Oznacza natomiast taki sposób zaaranżowania danego działu, aby w całej swojej strukturze przypominał grę. Dzięki grywalizacji uczniowie mogą czerpać przyjemność z uczenia się poprzez systematyczną pracę, która jest kształtowana przez dobrze sporządzony harmonogram misji w grze. To wszystko przekłada się na najważniejszy cel gry – wygraną, czyli zaliczenie danego działu.

Na słowa gra i grywalizacja od razu pojawia się uśmiech na twarzy uczniów! Co się z nimi dzieje, gdy grają? Zgodzicie się Państwo ze mną, że „ich oczy zaczynają błyszczeć”, wykonują w krótkim czasie kilka czynności: czytają instrukcję, widzą obrazy, przetwarzają informacje, wykonują ruchy i obliczenia, opracowują strategie, działają, pracują w grupie. Angażują praktycznie każdy obszar mózgu, wszystko po to, aby zaliczyć kolejny poziom gry i dojść do upragnionego celu. W ich mózgach zachodzą skomplikowane procesy biochemiczne wpływające na ich motywację. Podczas tak skonstruowanych zajęć pobudzamy ośrodki: Broki i Wernickiego, korę czuciową, ruchową oraz przedczołową, a co najistotniejsze – system rąbkowy i jądro półleżące, które jest częścią układu nagrody człowieka, głównego systemu motywującego zachowanie. To właśnie chemia i neurobiologia stoją za edukacyjnym sukcesem grywalizacji.

Zgrywalizowany dział matematyki lub pojedyncza lekcja oparta na zasadach gamifikacji winna posiadać swoją dynamikę, która zachęci ucznia do współpracy. Paweł Tkaczyk uważa, że dynamika gry to inaczej mechanizmy, które stanowią podstawy każdej gry i wciągają gracza, „wszystkie kruczki i sztuczki zawarte [...] w zasadach gry” realizujące nasze potrzeby z piramidy Masłowa. Przecież gry mogą w pewien sposób zaspakajając potrzebę bezpieczeństwa, przynależności, szacunku i w końcu samorealizacji.

Dzięki zastosowaniu elementów mechaniki gier w głowach naszych uczniów dają znać o sobie hormony – serotonina, oksytocyna, endorfiny, adrenalina i dopamina. Ten zestaw hormonów, który wydziela się w czasie zgamifikowanych zajęć, powoduje przyływ motywacji wewnętrznej i chęci do dalszej nauki.

W swojej pracy zawodowej mam również doświadczenia związane z gamifikacją. Gamifikacje

działu matematyki przeprowadziłam z uczniami w klasie piątej, szóstej i siódmej szkoły podstawowej. Zadaniem uczniów, którzy chcieli uczestniczyć w takiej formie zgamifikowanego działu matematyki (formuła gry nie jest obowiązkowa – jednak za każdym razem udział w niej brali wszyscy uczniowie) jest realizacja określonych zadań obowiązkowych i nieobowiązkowych, za które zdobywają punkty, odznaki i dostają możliwość przejścia do kolejnych etapów. Zdobyte punkty, w zależności od zasad danego kursu, mogą przełożyć się na zwolnienie z pracy klasowej. Jest to forma nagrody, która motywuje uczniów do systematycznej pracy. Każdy zgrywalizowany kurs odbywa się według określonych reguł i posiada interaktywny arkusz lub chmurę, w których uczniowie na bieżąco obserwują swoją punktację i postęp w grze. W tworzeniu takiej platformy kontaktu między nauczycielem i uczniem służą różnego rodzaju dostępne narzędzia informatyczne.

Uczniom bardzo odpowiadała ta forma prowadzenia zajęć, o czym świadczyło ich zaangażowanie podczas zajęć oraz wykonywanie zadań dodatkowych. Jak podkreślali sami uczniowie, grywalizacja sprawia, że uczą się więcej, a wiedza i umiejętności, które zdobywają są trwalsze. Godne uwagi jest również to, że – uczniowie sami zauważają – uczą się w znacznie przyjemniejszy sposób w porównaniu z tradycyjnymi zajęciami i są bardziej aktywni na lekcjach.

Dobre emocje pozwalają wykonać ciężką pracę, która nigdy nie byłaby możliwa bez odpowiedniej motywacji, którą grywalizacja znacznie wzmacnia. Przed samym przyznaniem punktów, kiedy uczeń bardzo wyczekuje nagrody, chce zobaczyć, co będzie w następnej części gry, chce wiedzieć, jakie miejsce zajmie w rankingu, wówczas w jego mózgu wydziela się dopamina, która jest głównym neuroprzekaźnikiem układu nagrody w mózgu i stanowi podstawę motywacji do działania. Niezwykle ważną rolę odgrywa również wspomniane wcześniej jądro połączone.

Bardzo istotną rolę spełnia natychmiastowa informacja zwrotna. Na zgrywalizowanych zajęciach o wiele łatwiej o to, aby uczeń od razu wiedział, czy dobrze bądź źle wykonał zadanie, ponieważ zajęcia pełne są zagadek, quizów, wyszukiwania informacji i innych technik kojarzonych z innowacyjnym nauczaniem. Kursy zgamifikowanych działów opatrzone są także fabułą, która zespala panujące reguły i sprawia, że jest on dynamiczny. Inspiracji można szukać w grach i bajkach oraz otaczającym świecie. Jednak należy pamiętać, żeby taki kurs zgamifikowanego działu nie był zbyt trudny i uciążliwy.

Skąd w ogóle grywalizacja w edukacji? Jest to odpowiedź na to, jak pracuje nasz mózg, który nie lubi

się nudzić i szuka odpowiedniej motywacji. Tą motywacją może być nie tylko świadomość ostatecznej wygranej, ale także bieżąca obserwacja postępów w grze – zaliczanie kolejnych mniejszych zadań, gromadzenie punktów, osiąganie kolejnych etapów – co może w pewnym sensie przerodzić się w rodzaj pozytywnego uzależnienia. Zgrywalizowane kursy, oprócz motywacji do poszerzania wiedzy i czystej przyjemności z gry, uczą także współpracy i strategicznego myślenia.

Praca z wykorzystaniem metody grywalizacji może być znakomitą alternatywą dla szkolnej rutyny, pozwalającą zaktywizować uczniów i pobudzić ich do spersonalizowanego rozwoju. Za skutecznością grywalizacji kryje się szereg teorii psychologicznych i modeli motywacyjnych oddziałujących na graczy.

Choć na pierwszy rzut oka stosowanie tej metody może się wydawać zajęciem dość skomplikowanym, to warto dać jej szansę. Dla dzieci czymś zupełnie naturalnym jest świat gier, dlatego też przeniesienie ich struktury i dynamiki do procesu uczenia się może dawać znakomite efekty.

Beata Spirewka

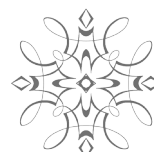
nauczyciel matematyki

w Zespole Kształcenia i Wychowania

w Klukowej Hucie

Bibliografia:

- Maslow A. (2009). *Motywacja i osobowość*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Mochocki M. (2012). *Gamifikacja szkolnictwa wyższego – obce wzorce, polskie perspektywy*. Game Industry Trends, Warszawa.
- Woźniak J. (2015). *Grywalizacja w zarządzaniu ludźmi. Zarządzanie zasobami ludzkimi*, nr 2 (103). Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Netografia Paweł Tkaczyk <https://paweltkaczyk.com/pl/grywalizacja-aplikacji/> (dostęp: 20.01.2020)

Magiczne Ogrody usteckiej "Dwójki"

Ekologia, zmysły, działanie

Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustce już niebawem zyska nowy wygląd, a dokładniej – zmieni się otoczenie wokół niej. Na terenie placówki powstaną Magiczne Ogrody SP 2 – ekologia, zmysły, działanie. Projekt zieleni zwyciężył w Programie Zielona Ustka, ogłoszonym przez Urząd Miasta w Ustce. Konkurs miejski miał na celu zaktywizować mieszkańców do zaprojektowania zieleni w różnych częściach miasta. Szacowany koszt projektu to 145 176 złotych.

Trzy nauczycielki z naszej szkoły: Hanna Kostrzevska (geografia), Beata Przybylska-Dys (edukacja wczesnoszkolna), Aldona Feszler (plastyka i technika) – z zamiłowania i wykształcenia architekt krajobrazu, podjęły się zaprojektowania zieleni wokół SP 2. Po burzliwej dyskusji powstał zarys projektu, a wszystkie myśli na papier i plan otoczenia szkoły przelała p. Aldona. Powstał projekt Magicznych Ogródów składający się z trzech/czterech części.

Zieleń została zaprojektowana z myślą o przyszłych użytkownikach: uczniach, pracownikach szkoły, a także wszystkich chcących obcować z przyrodą. Układ kompozycyjny został oparty na delikatnych,

płynnych liniach. Udało się wyraźnie zaakcentować odrębność każdej części ogrodu, jednocześnie umożliwiając dostęp do nich z kilku stron. Trakt komunikacyjny został zaplanowany tak, aby osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich nie napotkały żadnych barier. Na terenie ogrodu zaprojektowano odrębne miejsca pobudzające zmysły wzroku, słuchu, dotyku.

Ogród wzroku to wielokolorowa rabata, na której umieszczono rośliny o kontrastujących kształtach oraz barwach. Ważnym elementem jest flora przyciągająca motyle oraz wbite w grunt kolorowe paliki odpowiadające kolorom kwiatów lub liści roślin rosnących w tym miejscu.

Ogród zapachu zaprojektowany został na planie koła. Rośliny dobrano w taki sposób, aby wonie dopełniały się wzajemnie i zachęcały do obcowania z nimi w bliskiej odległości przez wąchanie, rozcieranie kwiatów/liści w palcach. Dookoła tej części ogrodu usytuowane będą ławki umożliwiające wygodne delectowanie się pięknymi zapachami.

Ogród dotyku ubrany jest w rośliny o ciekawych liściach i kwiatostanach: miękkich, puszystych, kłujących, mięsistych. Dodatkowo zaplanowano Ścieżkę bosych stóp.

Ogród dźwięku zaprasza do odpoczynku wśród szumu drzew i traw ozdobnych. Będą tu postawione ławki przeznaczone na krótki relaks.

Ogródek działania *Nowalijka* jest częścią przeznaczoną dla uczniów klas I-III. W tym miejscu będą ustawione inspekty do wysiewu i uprawy warzyw. Będzie on też pełnił funkcje edukacyjne.

Ekologia to ważny element Magicznych Ogródów: łąka kwietna z hotelami dla owadów i karmnikami dla ptaków, stołówka dla ptaków z odpowiednio dobranymi krzewami i drzewami, kącik segregacji odpadów i kompostowniki w ogrodzie *Nowalijka*.

Ciekawą częścią ogrodu będzie wyodrębniona *Strefa relaksu* mieszcząca się na dziedzińcu szkoły. Przestrzeń ta, jako wyspa zieleni, będzie zachęcała do odpoczynku i odprężenia. Ścieżki prowadzone w geometrycznym układzie zachęcać mają do błądzenia pośród zieleni, a ławeczki – do chwilowego lub dłuższego

go wypoczynku i podziwiania różnorodnych gatunków roślin i ich przemian w zależności od pór roku.

Magiczne Ogrody SP 2 będą służyły nauczycielom i uczniom do edukacji przyrodniczej: nauki dbania o rośliny, wysiewu warzyw i ziół, obserwacji wegetacji roślin. Dzieci będą przyglądać się przemianom w przyrodzie i w nich uczestniczyć. Dzięki wzbogaceniu otoczenia szkoły w łąkę kwiatną, w krzewy i drzewa z owocami, *Stołówkę dla ptaków* oraz postawienie karmników, hoteli dla owadów uczniowie będą mogli zaobserwować wzrost bioróżnorodności na terenie ogrodów. Przestrzeń wokół szkoły stanie się atrakcyjna, ciekawa i zachęcająca do przebywania w niej.

Aldona Feszler

*nauczyciel plastyki i techniki
w Szkole Podstawowej nr 2
w Ustce*

COŚ Z NICZEGO, COŚ FAJNEGO

Innowacyjne plastyczne zajęcia pozalekcyjne w edukacji wczesnoszkolnej

„Radość obecna w krajobrazie równa jest radości dziecka, które układając klocki, buduje sobie miasto, zachwyca się nim i napelnia je sobą. Ale czy dałoby dziecku szczęście patrzeć na kamyki już ułożone – można je oglądać, ale nie ma w nich własnego wysiłku.”

„Dziecko. Z dwóch kamyków potrafi zbudować flotę wojenną” – Antoine de Saint-Exupery

Zajęcia koła plastycznego w edukacji wczesnoszkolnej prowadzę w szkole od trzech lat. Prowadząc wnikliwe obserwacje ich przebiegu oraz uzyskanych efektów, doszłam do wniosku, że istnieje potrzeba wprowadzenia nowatorskich działań, takich, które radykalnie wpłyną na wszechstronny rozwój moich uczniów. Podjęte zaś metody i formy pracy, pozwolą wyłonić najzdolniejszych.

Potencjał, który drzemie w dzieciach jest nieodgadnięty i na pewno nieskończony. Dlatego na tyle, na ile pozwalają nam nasze możliwości, my - dorośli, powinniśmy kształtować małego człowieka z wielką delikatnością i mądrością, tak, aby wydobyć z niego to, co jest najwartościowsze, najpiękniejsze i najcenniejsze.

1. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Działalność plastyczna jest kształceniem, które stanowi bardzo ważny czynnik dla rozwoju i edukacji małego człowieka. Dzięki plastyce, dziecko nie tylko pobudza i wyraża swoje myśli i emocje, ale również zaspokaja potrzeby ekspresji.

Jednym z wielu zadań szkoły jest stymulowanie rozwoju takich zdolności dzieci, poprzez które kształtują swoją osobowość, zwiększając tym samym szansę radzenia sobie w środowisku szkolnym i w życiu.

To szkoła ma stworzyć dziecku warunki, w których znajdzie w sobie odwagę, aby podjąć wyzwania i wykorzystać własne możliwości i zdolności. Poza tym, uczyć wiary we własne siły, niwelować zahamowania i poczucie niepewności.

Twórczość dziecka jest czynnością podświadomą i instynktowną. Dziecko spontanicznie przeżywa radość podczas tworzenia, zadowolenie zaś, pobudza je do dalszej zabawy w różnorodne sposoby oraz wpływa motywującą do dalszych poszukiwań własnej kreatywności i talentów.

Zajęcia służą wprowadzeniu nowych form i metod pracy. Jednocześnie szkołą dotychczasowe umiejętności. Aby stworzyć warunki kreatywnej, twórczej pracy, należy wprowadzić dziecko w różnorodne formy sztuki plastycznej. Poprzez formy ekspresji, należy dać mu możliwość odkrywania i eksperymentowania, czego efektem będzie radość z obcowania ze sztuką, ze światem kolorów, kształtów, przedmiotów, natury żywej i martwej.

Program zajęć koła plastycznego ma charakter otwarty i można go modyfikować i dostosowywać do potrzeb, możliwości i zainteresowań dzieci.

Wdrożenie programu z pewnością przyczyni się do ogólnego rozwoju dziecka, umożliwi mu aktywne poznawanie świata, zgodnie z jego potrzebami i zainteresowaniami.

Założenia programu:

- Program kierowany jest do dzieci uzdolnionych plastycznie w grupie liczącej nie więcej niż 6 - 8 osób.
- Program realizowany będzie w ramach koła plastycznego poza godzinami pracy dydaktycznej 2x45min/tyg podczas roku szkolnego 2020/2021.
- Program podzielony jest na miesięczne jednostki tematyczne, które mogą ulec zmianie w zależności od potrzeb i kreatywności dzieci.

Korzyści dla szkoły:

Promowanie wizerunku szkoły jako placówki kreatywnej, otwartej na nowe pomysły, innowacje, krzewiącej kulturę i sztukę. Podnoszenie poziomu szkoły poprzez udział dzieci w konkursach na etapie szkolnym, rejonowym, innych.

2. CELE PROGRAMUCel główny programu:

Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań plastycznych dzieci oraz potencjału ich możliwości twórczych.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie twórczości i kreatywności dzieci
- kształtowanie wrażliwości oraz ekspresji plastycznej
- aktywizowanie procesów poznawczych
- kształtowanie zainteresowania dziełami sztuki poprzez obcowanie ze sztuką ludową, fotografią, architekturą, malarstwem
- rozwijanie sfery zmysłowej i estetycznej
- budzenie wiary we własne możliwości i zdolności
- wyrażanie swojej wiedzy i przeżyć za pomocą środków plastycznych
- trening umiejętności społecznych: nauka zdrowej rywalizacji, niwelowanie zachowań negatywnych, destrukcyjnych
- budzenie w dziecku życzliwości i poczucia akceptacji
- rozwijanie empatii
- kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole
- rozwijanie odpowiedzialności, samodzielności, wytrwałości, cierpliwości, umiejętności planowania, dokonywania własnych wyborów
- kształtowanie umiejętności samooceny

3. ZAŁOŻENIA I OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓWPrzewidywane efekty

Dziecko:

- dostrzega piękno w otaczającym świecie i przedstawia je za pomocą działań plastycznych bazując na swoich przeżyciach i zasobie wiedzy
- stosuje różnorodne techniki plastyczne, eksperymentuje z różnymi materiałami plastycznymi
- nabywa umiejętności pracy w zespole
- uczy się cierpliwości i wytrwałości
- wzbudza w sobie inwencję i inicjatywę
- jest zmotywowane do dalszych działań w odkrywaniu nowych horyzontów plastyki

4. ZADANIA NAUCZYCIELA

- organizuje miejsce pracy do działań plastycznych
- inspiruje dzieci, motywuje do zabawy plastyką poprzez budzenie w nich ciekawości, rozwijanie wyobraźni i fantazji
- tworzy sprzyjający twórczy klimat
- zachęca dzieci do tworzenia i odkrywania
- zaspokaja potrzebę bezpieczeństwa, akceptacji, swobody, stwarza atmosferę sprzyjającą samodzielnemu myśleniu i kreatywności

5. METODY, FORMY, ŚRODKI, TECHNIKI

- oglądowe – pokaz, obserwacja
- słowne – pogadanka, instrukcje
- praktycznego działania – ćwiczenia praktyczne - metoda badawcza
- problemowe – poszukiwanie sposobów rozwiązywania problemów
- warsztaty plastyczne – praca twórcza
- zabawy dydaktycznej – konkursy

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

Środki dydaktyczne:

- kredki ołówkowe, świecowe, pastele, ołówek, akwarele, farby plakatowe, plastelina, białe i kolorowe kartki A4, kolorowa bibuła, krepina, blok rysunkowy, blok techniczny, szary papier, wycinanki, papier samoprzylepny, papierowe ręczniki, tektura, szablon, tekturowe talerze, gazety, kolorowe czasopisma, tekstylia
- skrawki materiału, koronki, gaza, sznurek, włóczka, nitka, pasta do zębów, suszone rośliny, liście, naturalny materiał przyrodniczy typu: szyszki, kasztany, żółędzie, jarzębina, piasek, ziemniaki, ziarna fasoli, lakier do włosów, folia aluminiowa, pocztówki, zdjęcia, wycinki z gazet, zabawki, maskotki, reprodukcja obrazu Martwa natura z anansem J.Pankiewicza „Jesień w parku”- zdjęcia, ilustracje zwierząt, wiersz T. Kubiaka „Pożegnanie wakacji”, wiersz „Mamo” D.Gellnerowej, płyta z piosenką „Już owoców pełen kosz”, nożyczki, pędzle, patyczki, klej roślinny, klej magic, woda

Techniki plastyczne:

- rysowanie ołówkiem, kredkami, pastelami suchymi i olejnymi, węglem czarnym, tuszem
- malowanie farbami plakatowymi, akwarelami, witrażowymi, pastelami olejnymi
- palcami
- modelowanie plasteliną, modeliną
- tworzenie płaskich i przestrzennych form technikami mieszanymi
- wycinanie, wydzieranie
- wyszywanki na kartce
- wyklejanki z materiałów, sznurka, wełny, waty

- malowanie nitką
- collage – prace z papieru, origami płaskie i przestrzenne
- kompozycje z wykorzystaniem suszonych: liści, kwiatów, ziaren, makaronów, itp.

6. TREŚCI PROGRAMOWE

PRZYKŁADOWE TEMATY I TECHNIKI DO WYKORZYSTANIA

WRZESIEŃ – Wyłonienie dzieci uzdolnionych plastycznie na podstawie obserwacji nauczycieli z poszczególnych klas 1-2.

PAŹDZIERNIK – Zabawy kolorami:

- „Drzewko przyjaznych dłoni” – stemplowanie, odciskanie śladu dłoni na kartonie. Poznawanie różnorodności barw i możliwości łączenia kolorów.
- „Dzień nauczyciela” - pomysły własne dzieci.
- „Dary jesieni” – malowanie na cukrze. Na tacę wysypujemy cukier i rozprowadzamy po całej powierzchni. Z brystolu wycinamy szablon o wybranym kształcie (np. serce, jabłko). Następnie szablon smarujemy klejem i kładziemy na cukrze. Po wyschnięciu malujemy farbami plakatowymi.
- „Nitką malowane” – praca z użyciem nici o różnej grubości i kolorowych farb. Wybraną nitkę zanurzamy w farbie, umieszczamy nad kartką i energicznie opuszczamy. Nitka przybiera dowolny kształt. Przykrywamy drugą kartką. Przyciskamy ciężkim przedmiotem, a następnie powoli wyciągamy nitkę. Następnie rozdzielamy kartki. Działania można powtórzyć kilka razy zanurzając nitki o różnej grubości w farbach o różnych kolorach.
- „Zwierzaki - kamieniaki” – malowanie kamieni farbą plakatową.

LISTOPAD – Malownicza przyroda

- „Jesienne liście” – rysowanie pastelami techniką frottage. Wykorzystanie liści.
- Wykonywanie z materiału przyrodniczego różnych postaci, ludzików, zwierzątek, ptaszek. Wykorzystanie żołędzi, kasztanów, patyczków, piórek, jarzębiny, plasteliny.
- „Jesienna mozaika” – układanie na podkładzie z plasteliny mozaiki z materiału przyrodniczego - można tu wykorzystać technikę – mandala.

GRUDZIEŃ – Eksperymentowanie materiałem, martwa natura

- „Zimowy obrazek” – malowanie na podkładzie z kaszy manny. Kartkę z grubego papieru dokładnie smarujemy klejem, po czym posypujemy kaszą manną. Po wyschnięciu nadmiar kaszy strząsamy z kartki. malujemy farbami.
- „Zabawa w stemplowanie” – można wykorzystać różne nietypowe przedmioty: gumki recepturki, gumki frotki, słabo nadmuchiwane balony, balony wypełnione kaszą, mąką, solą, zgniecioną gazetę, gałganki, nakrętki.

- „Martwa natura” – rysowanie ołówkiem i gumką. Ołówkiem zamalowujemy całą powierzchnię kartki, a następnie gumką wycieramy na niej różne przedmioty.

STYCZEŃ – Abstrakcjonizm

- Obrazki malowane krepiną, kolorową bibułą. Moczmy papier. Układamy na nim kolorowe paski bibułki marszczonej lub gładkiej. Chwilę czekamy. Zdejmujemy paski zanim wyschną.
- Malowanie abstrakcyjnych kompozycji przy pomocy kulki namoczonej w farbie - turlanie kulki w pudełku po czekoladkach, wyłożonym kartką papieru. Kulki moczmy w różnych kolorach farb i wkładamy do pudełka pojedynczo.

LUTY – Inspirowane sztuką ludową

- Oglądanie wytworów twórców ludowych – poznawanie elementów dawnego wyposażenia domów i wiejskich chat. „Zaczarowane wycinanki” - tworzenie kompozycji płaskich z wykorzystaniem ornamentów z kolorowego papieru, naklejanie na papier.
- Ozdabianie gotowych przedmiotów: łyżek, desek do krojenia, papierowych talerzyków, itp. ornamentami i wzorami inspirowanymi sztuką.
- Wykonywanie ozdób z bibuły, np. kwiatów, łańcuchów.

MARZEC – Rzeźba i architektura

- „Straszczek - rozmieszczek” – wykonanie formy przestrzennej z różnorodnego materiału: papierowe rolki, guziki, kolorowy papier, skrawki materiału, włóczka, klej.
- „Pomnik Powstańców Warszawskich” – malowanie za pomocą techniki zwanej puentylizm – malowanie patyczkami kosmetycznymi na przygotowanym na kartce szkicu tzw. stemplowanie – „kuleczkowanie” obrazu. Poznawanie najważniejszych zabytków naszego miasta.

KWIECIEŃ – Wiosenne cuda

- „Koszyczek wielkanocny” – wydzieranka
- „Maski zwierząt” – wykonanie maski z masy papierowej. Ozdabianie. (Zajęcia zaplanowane na dwa spotkania).
- „Wiosenna biżuteria” – wykonanie naszyjników, ozdabianie mazakami makaronu i nawlekanie na sznurek.
- „Cuda wiosny” – tworzenie wiosennych malowideł na ciele farbami i kredkami do malowania skóry.

MAJ – Pejzaże, scenki rodzajowe

- „Wiosenne kwiaty” – malowane techniką „mokre na mokrym”
- Oglądanie dzieł sztuki z kategorii „Scenki rodzajowe”, „Pejzaże” - poznawanie ich twórców. „Pejzaże” – malowanie farbami – wykorzystujemy dwa kolory farb i ich odcienie, np. od ciemnej czerwieni, poprzez jaśniejszą, pomarańcz do żółtej lub ciemny niebieski poprzez kilka jaśniejszych odcieni do błękitu czy prawie bieli, zieleń - niebieski itp.; po

wyschnięciu rysujemy węglem krajobraz, np. krajobraz górski i zachód słońca na odcieniach czerwieni, pomarańczy i żółtego, niebieskie – morze. (Zajęcia zaplanowane na dwa spotkania).

- „Rysunki na szkle” – rysowanie farbami do szkła. Tworzenie pejzaży, obrazków natury, scenek rodzajowych.

CZERWIEC – Portrety

- Oglądanie portretów i autoportretów słynnych malarzy. „Moja mama” – rysowanie ołówkiem portretu swojej mamy lub przyjaciela.
- „Portret” – lepienie z plasteliny na podkładce styropianowej.
- „Słońce - wyszywanka” – wyszywanka na papierze. Na kartce z bloku technicznego rysujemy prosty wzór słońca. Kolorową grubą włóczką obklejamy kontury. Można wypełnić także całą powierzchnię. Wypełniamy tło farbami lub kredkami.. Obraz można oprawić w ramki kartonowe ozdobione przyklejoną włóczką. (Zajęcia zaplanowane na dwa spotkania).

7. EWALUACJA

Ewaluacja – to proces zbierania, analizowania i wartościowania danych w celu podjęcia decyzji dotyczących przyszłych działań.

Narzędzia do ewaluacji:

- zgromadzone prace plastyczne
- własne obserwacje osiągnięć dzieci
- ankieta dla rodziców
- ankieta dla dziecka – wyrażenie zadowolenia lub niezadowolenia za pomocą rysunku (wesółka lub smutna buźka)

ANKIETA DLA RODZICA DZIECKA UCZĘSZCZAJĄCEGO NA ZAJĘCIA PLASTYCZNEGO

1. Czy Państwa dziecko chętnie uczęszcza na zajęcia plastyczne? (podkreśl właściwą odpowiedź)
 - a. TAK
 - b. NIE
2. Jak Państwo oceniacie poziom prowadzonych zajęć? (proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź)
 - a. bardzo dobry
 - b. zadowalający
 - c. niewystarczający
3. Czy Państwo uważają, że tego typu dodatkowe zajęcia są potrzebne?
 - a. TAK
 - b. NIE

WYWIAD Z DZIECKIEM UCZĘSZCZAJĄCYM NA ZAJĘCIA PLASTYCZNE

1. Czy lubisz chodzić na zajęcia plastyczne?
 - a. TAK
 - b. NIE
2. Czego uczysz się na tych zajęciach?

3. Dlaczego chodzisz na zajęcia plastyczne?

4. Narysuj odpowiednią mimikę swojej twarzy po zajęciach.

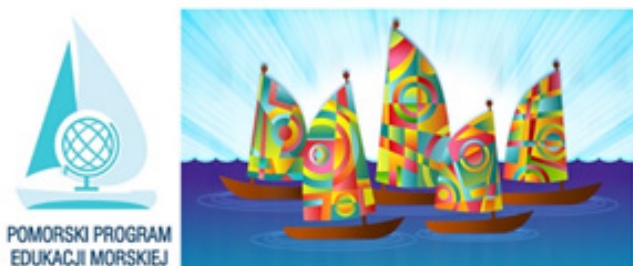

Podczas moich zajęć plastycznych, eksperyment wykonywanej pracy nie tylko polega na dotyku materiału, na którym dziecko pracuje. Przekazanie wiedzy dotyka delikatnej sfery holistycznej młodego człowieka, ukrytej i nieodgadnionej. Trzeba ją tylko nieustannie ożywiać, rozwijać i wspierać, tak, aby wydała z siebie owoc, którym jest talent.

Realizacja programu „Coś z niczego, coś fajnego”, z pewnością przyczyni się do ogólnego rozwoju dziecka i umożliwi mu aktywne poznawanie świata zgodnie z jego potrzebami, zainteresowaniami i dążeniami.

Jolanta Staniuk
nauczyciel religii
w Szkole Podstawowej
w Kobylnicy

Zdalne gry i zabawy morsko-żeglarskie

Okres zawieszenia zajęć szkolnych i pozaszkolnych z powodu ogłoszenia stanu epidemicznego wszystkich zajmujących się edukacją – także tą morsko-żeglarską – skłonił do przeniesienia działań do wirtualnej przestrzeni. W tym artykule chciałam zaprezentować serie interaktywnych zadań z zakresu edukacji morskiej, które można wykorzystywać w zdalnej edukacji, ale i po powrocie do zwykłej szkolnej rzeczywistości, ćwiczenia te z pewnością przydadzą się opiekunom szkolnych kół edukacji morskiej oraz nauczycielom różnych przedmiotów, którzy elementy edukacji morsko-żeglarskiej wprowadzają w ramach podstaw programowych biologii, matematyki, przyrody, geografii, języka polskiego, języków obcych czy innych przedmiotów szkolnych.

Wszystkie prezentowane poniżej zadania zostały stworzone na platformie WordWall, która umożliwia zarówno przygotowanie ćwiczeń interaktywnych, jak i ich wydruk. Materiały do wydruku można bezpośrednio wydrukować lub pobrać jako pliki PDF. Mogą być one uzupełnieniem ćwiczeń interaktywnych lub stanowić samodzielne zadania. Ćwiczenia na platformie generowane są przy użyciu systemu szablonów. Większość z nich jest dostępna w obu wersjach – interaktywnej i do wydruku. Szablony umożliwiają przygotowanie np.: testów, krzyżówek, wykreślanek, wykresów, gier typu memo, labiryntów, zabaw zręcznościowych. Materiały interaktywne dostępne na platformie mogą być odtwarzane na dowolnym urządzeniu z dostępem do internetu: komputerze, tablecie, telefonie czy tablicy interaktywnej. Uczniowie mogą w nie grać sami lub pod opieką nauczyciela w czasie zajęć.

Podsumowując zalety platformy należy dodać, że:

- posiada ona bardzo bogaty zasób interaktywnych ćwiczeń z bardzo wielu dziedzin, udostępnionych publicznie, czyli do wykorzystania przez każdego użytkownika bez konieczności logowania;
- zalogowanie na platformę i wykupienie płatnego dostępu (obecnie 19 zł miesięcznie) daje dostęp do wszystkich typów szablonów;

- zalogowany użytkownik – nauczyciel może zadać konkretne ćwiczenie (swoje lub wyszukane w zasobach) tylko swoim uczniom, co pozwoli z zakładki *Moje wyniki* zebrać informacje o wykonaniu zadania przez klasę/grupę (liczba zdobytych punktów, czas wykonania zadania, liczba prób wykonania zadania);
- szablony, które umożliwiają tworzenie ćwiczeń z grafiką, mają z poziomu platformy dostęp do darmowych obrazów;
- przygotowanie ćwiczeń na platformie jest proste, intuicyjne i nie wymaga specjalnych umiejętności informatycznych;
- ćwiczenie przygotowane w jednym szablonie automatycznie generowane jest także w innych wersjach interaktywnych zadań, np. krzyżówki można rozwiązywać jako łączenie w pary, testy, labirynty itd.,
- materiały do wydruku generowane są również automatycznie w wielu wersjach (test, krzyżówka, łączenie w pary itp.).

Przykłady interaktywnych zadań, stworzonych za pomocą szablonów platformy WordWall

WYKREŚLANKI – ćwiczenia polegające na odnajdy-

waniu wskazanych nazw w zbiorze liter. Poszukiwane wyrazy ułożone są w poziomie, pionie, po skosie. Istnieje też możliwość zaprogramowania szukanych **słów wspak**. Zadanie doskonali

nie tylko znajomość nazewnictwa określonego w poleceniu, ale również koncentrację, wytrwałość i orientację przestrzenną.

- **Znajdź 15 nazw jednostek pływających:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1258758/technika/wykre%5c%9blanka-znajd%5c%ba-15-nazw-jednostek-p%5c%82ywaj%5c%4%85cych>
- **Znajdź 15 nazw ryb:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1372702>
- **Znajdź 15 nazw pomorskich jezior:**
<https://wordwall.net/pl/resource/2062554>

GRUPOWANIE – klasyczne zadanie polegające na

porządkowaniu informacji, łączeniu w kategorie, grupy. Tego typu zadania na pewno przydadzą się nauczycielom wielu przedmiotów, realizują-

cych edukację morską w ramach podstaw programowych np. geografii, przyrody, biologii itp.

- **Podziel ryby na słodkowodne i słonowodne:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1266121/edukacja-morska/podziel-ryby-na-s%C5%82odkowodne-i-s%C5%82onowodne>

ANAGRAM – czyli zadania polegające na układaniu słów, zwrotów wyrażen z poprzedzających liter. Ćwiczenie poza dziedziną, której dotyczy, kształci koncentrację, umiejętności językowe oraz rozwija czynne słownictwo ucznia.

- **Rozszyfruj anagramy, w których ukryte zostały nazwy ludzi morza:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1274297/edukacja-morska/rozszyfruj-anagramy-w-kt%C3%B3rych-ukryte-zosta%C5%82y>
- **Odgadnij tytuły szant!:**
<https://wordwall.net/pl/resource/2094669>
- **Ułóż nazwy zatok Morza Bałtyckiego:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1877979>

WYKRESY Z ETYKIETAMI – to mój ulubiony typ ćwiczeń. Mają atrakcyjną grafikę. Etykiety zawsze układają się w innej kolejności i mieszają podczas wykonywania zadania, co nie pozwala na rutynę i automatyczne wykonywanie zadania.

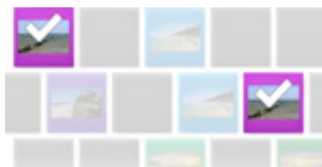
- **Nazwij części ciała ryby:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1300275>
- **Rozpoznaj ryby:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1842650>
- **Nazwij żagle Zawiszy Czarnego:**
<https://wordwall.net/pl/resource/2226658>
- **Przyporządkuj nazwy miejsc latarniom polskiego wybrzeża:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1428891/geografia/przyporz%C4%85dkuj-nazwy-miejsc-latarniom-polskiego>
- **Rozpoznaj polskie żaglowce:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1707694>

O RETY! KRETY! – zabawowe ćwiczenia, które oprócz zagadnienia, którego dotyczy, doskonali uważność, koncentrację, spostrzegawczość i refleks oraz technikę czytania, ponieważ tytułowe „krety” pokazują słowa, które w każdej rundzie pojawiają się w większej grupie i trzeba je coraz szybciej odczytywać, by zdobyć większą liczbę punktów w jak najkrótszym czasie.

- **Wybierz wyrazy pokrewne do słowa „żaglówka”:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1333021/polski/wyberz-wyrazy-pokrewne-do-s%C5%82owa-%C5%BCagl%C3%B3wka>
- **Które miejscowości leżą bezpośrednio nad brzegiem Morza Bałtyckiego:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1686206>

GRY TYPU MEMO – ten rodzaj zabawy chyba

wszyscy znają. Ćwiczenie kształci również pamięć, koncentrację, uczy wytrwałości i spostrzegawczości. Świetne do zadań językowych – poza grafiką pozwala na wstawianie słów w odsłanianych polach.

- **Żeglarskie polsko-angielskie memo:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1359270/angielski/%C5%BCeglarskie-polsko-angielskie-memo>
- **Piękne nadbałtyckie krajobrazy – memo:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1772259>

ZNAJDŹ PARĘ – klasyczne zadanie testowe,

w którym można łączyć w pary grafikę z nazwą lub słowo z definicją. Zadanie może doskonalić znajomość pojęć, rozpoznawanie np. ryb, roślin, typów wybrzeży itp., rozszyfrowywanie słów za pomocą systemu znaków graficznych.

- **Rozpoznaj węzły żeglarskie:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1444348/technika/rozpoznaj-w%C4%99z%C5%82y-%C5%BCeglarskie-po%C5%82%C4%85cz-poprawnie-nazw%C4%99ze>
- **Rozpoznaj znanych polskich żeglarzy:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1592293>
- **Kto jest kim na morzu? Rozpoznaj zawody związane z morzem:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1898519>
- **Rozpoznaj typy wybrzeża:**
<https://wordwall.net/pl/resource/2159061>
- **Ułóż słowo fokarium z flag międzynarodowego kodu sygnałowego MKS:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1993879>
- **Rozpoznaj nadmorskie miejscowości polskiego wybrzeża:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1809879>

TESTY – zadania przydatne w pracy każdego nauczyciela, które pozwalają na szybkie sprawdzanie i utrwalanie wiedzy w atrakcyjnej, interaktywnej formie.

- **Rozpoznaj stopnie wojskowe w marynarce wojennej:**

<https://wordwall.net/pl/resource/1489433>

KRZYŻÓWKI – lubiane przez wszystkich krzyżówki sprawdzą w atrakcyjnej formie wiedzę z każdej dziedziny – nie tylko morskiej.

- **Morska krzyżówka ortograficzna:**
<https://wordwall.net/pl/resource/1621561/polski-morska-krzy%c5%bc%c3%b3wka-ortograficzna>
- **Piracka krzyżówka:**
<https://wordwall.net/pl/resource/2026182>
- **Krzyżówka żeglarska 2:**
<https://wordwall.net/pl/resource/2187291>

Zachęcam do wykorzystania w zdalnych zajęciach edukacji morskiej czy też na godzinach wychowawczych, czy po prostu polecenia uczniom do zabawy

serii ćwiczeń, gier, zabaw z zakresu edukacji morsko-żeglarskiej. Zachęcam też Państwa do dzielenia się swoimi pomysłami na zdalną edukację morską. Chętnie zamieścimy na stronie Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej (PPEM) również Państwa ćwiczenia, gry i zabawy morskie, przyrodnicze, matematyczne, językowe itd. związane z szeroko rozumianą edukacją morską i żeglarską. Linki do przygotowanych przez Państwa zabaw można przesłać na adres e-mail: edukacjamorska@odn.slupsk.pl

Wszystkie prezentowane w artykule zadania i wiele innych znajduje się na stronie internetowej PPEM: edukacjamorska.pomorskie.eu

Iwona Poźniak

*konsultant ds. edukacji morskiej
i projektów edukacyjnych
w ODN w Słupsku*

Od pomysłu do projektu

Konferencja w ramach działalności Regionalnego Punktu Informacyjnego FRSE

28 lutego 2020 r. w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku odbyła się konferencja pt. „Od pomysłu do projektu”. Konferencja w ramach działalności Regionalnego Punktu Informacyjnego FRSE. Konferencję zorganizował Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie. Jej celem było zapoznanie uczestników z możliwością przystąpienia do projektów oraz zaprezentowanie przykładów dobrych praktyk przez nauczycieli pomorskich szkół, które brały udział w projektach Erasmus+. Nowością tegorocznej konferencji było zaprezentowanie programu eTwining.

Jako pierwsza na konferencji głos zabrała Magdalena Bielak – ekspert z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji z bardzo ciekawym wystąpieniem na temat: „Jak przygotować dobry projekt? Czyli od potrzeby do koncepcji projektu”. W swoim wystąpieniu przedstawiła najistotniejsze informacje dotyczące napisania projektu. Zwróciła szczególną uwagę na elementy projektu Erasmus+, kryteria oceny i punktacji projektu oraz na rezultaty projektu zarówno materialne jak i niematerialne. Po prelekcji pani Bielak odpowiadała na pytania uczestników.

Sylwia Kozioł z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji przedstawiła prezentację na temat: „Upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektów

edukacyjnych”. W prezentacji przedstawiła cel upowszechniania i promowania rezultatów projektów oraz zaprezentowała co upowszechniać i gdzie upowszechniać.

Kolejną naszą prelegentką była Justyna Gejda – ambasador programu eTwining. Prelegentka zaprezentowała stronę internetową eTwiningu oraz możliwości zarejestrowania się. W swoim wystąpieniu wyjaśniła uczestnikom czym jest program eTwining i kto może w nim wziąć udział. Przedstawiła, iż współpracę w ramach programu eTwining można rozpocząć z każdym zarejestrowanym w eTwiningu nauczycielem. Przedstawiła także zalety projektów eTwining.

Po przerwie odbyła się prezentacja przykładów dobrych praktyk. Prezentację dobrych praktyk rozpoczęła Halina Stępień – Grajewska z Zespołu Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Barlewickach. Nauczycielka przedstawiła główne założenia realizowanego w jej szkole projektu na temat: „Szkolenia Job shadowing kadry ZSZ w Barlewickach szansą na poprawę efektywności kształcenia w szkole”. Głównym celem projektu było zapoznanie się uczestników z organizacją i strukturą szkolnictwa zawodowego w Hiszpanii oraz pracą nauczyciela w hiszpańskiej szkole zawodowej.

Bogumiła Murawiejko ze Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 10 im. Polonii

w Słupsku zaprezentowała projekt na temat: „Mobilność nauczycieli przykładem wymiany dobrych praktyk”. Prelegentka przedstawiła główne założenia projektu. Projekt zakładał trzy mobilności 12 nauczycieli: wprowadzenie ICT nowych technologii do nauczania i edukacji, maksymalne wykorzystanie nowych technologii, aplikacji, mediów społecznościowych w klasie oraz jak powstrzymać zastraszanie i cyberprzemoc w szkołach oraz jak promować uczenie się społecznych zachowań.

Katarzyna Połowska z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Karola Wojtyły w Lęborku zaprezentowała uczestnikom projekt na temat: „Szkoła Europejska. Rozwój – twoja przyszłość”. W ramach projektu nauczyciele mogli wyjechać na szkolenia językowe i metodyczne w Irlandii, Wielkiej Brytanii, w Niemczech i na Malcie.

Uczestnicy konferencji zostali poinformowani o najbliższych wydarzeniach, które przygotowuje Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku w ramach funkcjonowania Regionalnego Punktu Informacyjnego FRSE. Uczestnicy wyrazili chęć uczestnictwa

w wydarzeniu związanym z przyjazdem do Słupska Mobilnego Centrum Edukacyjnego, które zostało zaplanowane na 6 kwietnia 2020 r.

Na koniec w ramach podsumowania odbył się konkurs poprzez aplikację Quizzer, w którym wzięli udział wszyscy uczestnicy. Pytania dotyczyły znajomości programu Erasmus+.

Zostało wyłonionych 10 zwycięzców, którzy otrzymali upominki.

Konferencja była bezcennym czasem wymiany doświadczeń jak i zdobyciem wiedzy na temat programów Erasmus+. Naszych uczestników już dziś zapraszamy na kolejną konferencję Erasmus + w przyszłym roku szkolnym.

Joanna Pawlak-Jęczewska

*konsultant ds. wspomagania nauczycieli
przedmiotów zawodowych oraz wsparcia szkół i placówek
w działaniach projektowych, w tym Regionalny
Punkt Erasmus+
w ODN w Słupsku*

Eduinnowacje XXI wieku – wirtualizacja pracy szkoły

W dzisiejszym artykule w cyklu „Eduinnowacje” pragnę zająć się tematem wywołanym przez ostatnią sytuację, w której znalazła się polska szkoła. Mowa o zdalnej edukacji, a dokładnie zagadnieniem związanym z wirtualizacją pracy szkoły.

Rozpocznę od truizmu. Technologie w codziennej pracy szkolnej są znane każdemu z nas: stosowanie narzędzi TIK, tablic multimedialnych, czy chociażby dziennika elektronicznego nie jest niczym odkrywczym. Za nami czasy (nie tak odległe) kiedy to wychowawca, przed spotkaniem z rodzicami zmuszony był poświęcić kilka godzin, by przepisać oceny całej klasy na karteczki, które potem rozdawał na wywiadówkach. Dziś dzięki aplikacjom mobilnym rodzic, w każdej chwili ma dostęp do aktualnych stopni swojego dziecka.

Edukacja zdalna, z którą przyszło nam się zmierzyć, posiada niezaprzeczalnie ogromne walory, choćby wejście do cyfrowego świata ucznia, zastosowanie różnych metod i narzędzi, które oferuje bogactwo wirtualnej rzeczywistości. To wszystko, co niesie za sobą często urozmaicenie i uatrakcyjnienie zajęć lekcyjnych. W świecie online istnieje ogromny wachlarz takich możliwości¹. To skarbnica wiedzy. Musieli-

śmy (na kursie przyspieszonym) ten skarb odnaleźć i o niego dobrze zadbać. Nagle odkryliśmy dostęp do tylu możliwości to jedno, ale umieć dobrze wybrać, a następnie dane narzędzie zastosować, to już jest prawdziwe wyzwanie. Umiejętne wykorzystanie elektronicznych zasobów edukacyjnych w procesie uczenia i uczenia się to jest sztuka²!

Zjawiska omawiane w dzisiejszym artykule, niesamowicie przyspieszyły ze względu na sytuację epidemiczną w jakiej wszyscy się znaleźliśmy. Sądzę, że to ten moment, w którym wszyscy interesariusze procesu edukacyjnego tj. organy prowadzące, nauczyciele, uczniowie i rodzice inaczej spojrzą na polską edukację. Rozważania, które nam towarzyszyły, nie tak dawno, może rok, może dwa lata temu dotyczące wyobrażeń jak będzie wyglądała szkoła przyszłości niesamowicie uaktualniły się (tak, mimo nas) Nie my byliśmy organizatorami tego procesu/przyspieszenia, bądź co bądź nagłego. Mieliśmy wyobrażenie, badania, pespektywy naukowe i nauczycielskie rozmowy.

Zmiana w edukacji zapowiada się obiecująco. Kiedy już wrócimy w mury szkolne, pojawi się nowy sposób uczenia, dostępny w dowolnym czasie i miejscu. Wierzę, że „doświadczenia epidemiologiczne”

1. Batorski J., Organizacja efektywnie ucząca się, WSB, Dąbrowa Górnicza 2002.

2. Clarke A., E-learning nauka na odległość, Wydawnictwo Komunikacji i Łączności, Warszawa 2007.

spowodują, że zajęcia będą bardziej zindywidualizowane, interaktywne i multimedialne. Doświadczenia nauczycieli czasu pandemii, spowodują wprowadzenie nowych rozwiązań technologicznych, które spowodują walkę z nudą i rutyną edukacyjną³. Będą pomocne w walce z wykluczeniem osób, dla których dostęp do tradycyjnych treści edukacyjnych jest obecnie ograniczony⁴.

W dyskusjach przedepidemicznych przewijały się pytania zasadnicze: czy będzie jeszcze taka instytucja jak szkoła? czy powrócimy do edukacji domowej i gubernantek? czy będziemy uczyć się w domach przez programy podobne do Skype'a? czy może będą uczyć nas roboty?

Dziś, perspektywy tych pytań i wątpliwości zmieniły swoje oblicze. Zdaliśmy sobie sprawę, że żyjemy w świecie, w którym wszystko organizuje się przez Internet. Rozmowy ze znajomymi, zakupy, opłaty, dostęp do wiadomości – większość spraw finalizujemy za pomocą komputera lub smartfona. Do tego wszystkiego doszła również edukacja. Trudno sobie wyobrazić powrót do czasów sprzed epidemii⁵.

Cyfryzacja edukacji przyspieszyła. Dostęp do podręczników i materiałów w każdym miejscu, atrakcyjne programy edukacyjne, lepsza możliwość oceny pracy ucznia, szybkie i tanie aktualizowanie treści – tak może po „zarazie” wyglądać polska szkoła.

W badaniach przeprowadzonych przez MEN „najślabszym ogniwiem”⁶ procesu cyfryzacji edukacji była kadra. Dziś nic bardziej mylnego, nauczyciele poszukują narzędzi, aby dotrzeć do ucznia. Jednym z najczęstszych są oprogramowania chmurowe Microsoftu lub Google. Jestem przekonany, że jakość i komfort nauki znacząco się podniesie. Nauczyciele musieli całkowicie przenieść się do świata cyfrowego. Wielu z nich bardzo poważnie wzięło sobie do serca realizację podstawy programowej i zaprzęgåło do tego celu cały wachlarz narzędzi internetowych. Niektórzy próbują się łączyć ze swoimi uczniami za pomocą wideokonferencji, pracują na Messengerze, facebooku, komunikują się przez Skype'a lub platformy e-learningowe. Inni ograniczają się tylko do wysyłania zadań przez dziennik elektroniczny i różne komunikatory. Zmiany w edukacji obejmą rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz wzbogacanie treści i zasobów⁷.

3. Lorens R., Nowe technologie w edukacji, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2011.

4. Sroczyński Z., Żukowska-Budka J.: E-learning szansą edukacyjną dla niepełnosprawnych. Rozwiązania organizacyjne i technologiczne. W: Internet w społeczeństwie informacyjnym. Pod red. A. Grzywaka. Warszawa 2004.

5. E-learning wyzwaniem przyszłości. Red. I. K. Hejduk, PWE, Warszawa 2008.

6. <https://www.librus.pl/doradca-dyrektora/informacje-prawne/organizacja-pracy-szkoly/stan-cyfryzacji-polskich-szkol-ku-refleksji-raport-2017/> (dostęp 08.05.2020)

7. Nowe technologie w kształceniu na odległość. Pod red. W. Tarnowskiego, T. Królikowskiego, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 2005.

Przenieśliśmy się w świat wirtualny. Świat „chmury”. Realia, w których technologia jest obecna zarówno w procesie edukacyjnym, jak i w samym zarządzaniu organizacją, kontaktowaniem się z rodzicami oraz kadrą. Dzieje się tak za pomocą wielu funkcji oraz mediów⁸, m.in. przez:

- wielki dysk do przechowywania zdjęć, dokumentów, filmów czy prac domowych, do którego można zajrzeć z każdej lokalizacji,
- wirtualna klasa,
- plany zajęć,
- dzienniki zajęć online,
- notatki, którymi można dzielić się z innymi osobami w klasie i szkole,
- możliwość prowadzenia lekcji online,
- nagrywanie lekcji oraz przechowywanie ich na dysku,
- interaktywne lekcje, które można udostępniać online,
- lekcje na Youtubie lub tutoriala.

W codziennej pracy, nie tylko edukacyjnej, wykorzystujemy wiele różnych urządzeń: telefon, tablet, laptop, komputer stacjonarny, czy ostatnio telewizor z połączeniem do wi-fi. Korzystanie z tych urządzeń polega na otwieraniu i edytowaniu obrazów czy dokumentów. W zapomnienie poszły płyty CD, pendrive, o dyskietkach 3,5 chyba już wszyscy zapomnieli. Alternatywą stała się chmura. Atrakcyjne rozwiązanie oferowane nie tylko dla biznesu, ale również edukacji.

Chmura to ogólne określenie usług sieciowych, umożliwiających tworzenie lub trzymanie plików na serwerach nienależących do nas. Na przykład do przechowywania danych możemy wykorzystać udostępnione w internecie przestrzenie dyskowe. Służą do tego takie serwisy jak: Dropbox, GoogleDrive Microsoft Onedrive, SpiderOak, iCLOUD i inne.

Chmura zapewnia dostęp do naszych plików niezależnie od tego, z jakiego komputera korzystamy – o ile jesteśmy połączeni z internetem. Dzięki temu rozwiązaniu również praca kilku osób nad jednym dokumentem staje się o wiele łatwiejsza (niekiedy w tym samym momencie). Nie jest potrzebna do tego instalacja żadnych dodatkowych programów⁹.

Oczywiście może pojawić się pytanie: gdzie znajduje się plik, który „trzymamy w chmurze”? Samokreślenie budzi takie skojarzenia, jakbyśmy wysyłali go w jakąś nieokreśloną, podniebną przestrzeń. Nic bardziej mylnego – wpada on w ręce właściciela usługi i jest przechowywany na jego serwerach. Często

8. Mayor F., Przyszłość świata. Fundacja Studiów i Badań Edukacyjnych, Warszawa 2001.

9. Stecyk A., Systemowy charakter e-learningu. Płaszczyzny: organizacyjno-ekonomiczna, informatyczna i metodologiczno-merytoryczna. W: Zastosowanie technologii informacyjnych w zarządzaniu wiedzą i procesami gospodarczymi. Red. nauk. R. Mosdorf, N. Siemieniuk., Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Wrocław 2010.

serwery te są rozsiane po wielu różnych krajach, w których obowiązują odmienne prawa regulujące ochronę danych. Co więcej, wykorzystanie wirtualizacji umożliwia łatwe przenoszenie oprogramowania umożliwiającego działanie takich usług z serwera na serwer. Zwiększa to ich opłacalność i efektywność¹⁰.

Na podobnej zasadzie działają również konta poczty elektronicznej: załączniki i treści maili są przechowywane na serwerach usługodawców. Chmura objęła również portale społecznościowe, coraz częściej służące do przesyłania obrazów i dokumentów.

Bez wątpienia możemy wymienić kilka zalet pracy w chmurze:

- stały dostęp – z każdego miejsca, o każdej porze - do wszystkich zasobów zgromadzonych w chmurze,
- praca w grupie – osoby korzystające z tej samej chmury mogą współpracować ze sobą (wspólnie edytować dokumenty i pracować nad nimi jednocześnie),
- unikanie problemu z ustaleniem aktualnej wersji pliku – to szczególnie istotne, gdy nad tym samym dokumentem pracuje kilka osób, przysyłając sobie w nieskończoność najbardziej aktualne wersje materiału,
- zyskujemy niezależność od systemu operacyjnego – nie musimy ograniczać się do konkretnego systemu, ponieważ rozwiązania oparte na chmurze działają przez przeglądarkę internetową,
- bezpieczeństwo danych – gdy pracuję, kopie zapasowe moich danych są tworzone automatycznie¹¹.

Los papierowych dzienników, podobnie jak zeszytów jest przesądzony. Z sukcesem zastąpiły je e-dzienniki. Zamiast w szafie lub na półce w pokoju nauczycielskim, są trzymane w chmurze.

Cyfryzacja nauki sprawia, że coraz bardziej niezbędne stają się bezpieczne miejsca do przechowywania rosnącej ilości danych. Nie wystarczy już zwykły serwer, zainstalowany w kantorku woźnego lub w sali informatycznej. Ryzyko jego fizycznego uszkodzenia w takich warunkach jest duże. Odpowiednie zabezpieczenie w takim wypadku może zapewnić chmura.

Sądzę, iż ogromna zmiana nastąpić w naukach ścisłych. Uczniowie będą korzystać z przenośnych laboratoriów, które pomogą w przeprowadzeniu doświadczeń w ramach lekcji chemii i fizyki. Zajęcia z przyrody i biologii mogą odbywać się w terenie. Za pomocą tabletu można zbierać dane, robić pomiary oraz wysyłać je do chmury. Później na ich podstawie można przeprowadzać analizę lub zlecać prace domowe¹².

10. Łapiński K., Wyżnikiewicz B.: Cloud Computing – wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw i gospodarkę Polski. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Warszawa 2011

11. Burnejko M., Kto korzysta z chmury w Polsce (i na świecie). Blog ekspertów IT Chmurowisko.pl (dostęp 7.05.2020)

12. Plebańska M., E-learning, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011.

Chmura umożliwia lepsze motywowanie uczniów do nauki poprzez zastosowanie grywalizacji. Uczniowie za postępy w nauce mogą zostawać wynagradzani – np. poprzez dostęp do dodatkowych materiałów edukacyjnych, zdobywać specjalne umiejętności oraz wirtualne przedmioty. W prosty sposób można wygenerować tablicę wyników, która zachęcałaby do rywalizacji wśród uczniów¹³.

Szkoły stają przed wyzwaniem przystosowania się do cyfrowego świata, w którym już żyje wielu uczniów. Znaczącą rolę we wprowadzaniu cyfryzacji do szkół może odegrać chmura, która umożliwi korzystanie z infrastruktury IT bez konieczności posiadania „szkolnego sztabu informatyków” i pozwoli dostosować się do bieżących potrzeb szkoły. Dzięki jej zastosowaniu dostęp do informacji będzie nieograniczony przez miejsce i czas a nauczyciele będą mogli skoncentrować się na lepszym prowadzeniu zajęć z uczniami.

Aby nie zaprzepaścić całego systemu wirtualizacji po powrocie do szkoły, powinniśmy zadbać o kilka istotnych zagadnień, które podniosą jakość edukacji:

- Znajomość przedmiotowych elektronicznych zasobów edukacyjnych,
- Wykorzystanie elektronicznych zasobów edukacyjnych w kontekście celów dydaktycznych, grupy docelowej oraz treści podstawy programowej,
- Planowanie lekcji przedmiotowych z wykorzystaniem nowych technologii,
- Projektowanie własnych elektronicznych, edukacyjnych zasobów przedmiotowych,
- Projektowanie, realizacja i ewaluacji procesu kształcenia na odległość,
- Projektowanie, realizacja, ewaluacja procesu kształcenia w formule blended learning (mieszanego),
- Skuteczna komunikacja z uczniami i rodzicami z wykorzystaniem nowych technologii,
- Podnoszenie specjalistycznych kompetencji informatycznych nauczycieli.

Mariusz Domański

dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego
w Słupsku

Bibliografia:

- Berłowski P., Sklep z wiedzą. „Personel i Zarządzanie” 2011, nr 7 (256),
- Czerwińska D., Ekran komputera zamiast wykładowcy. „Puls Biznesu” 2011, nr 158 (3428),
- Dąbrowski M., Krążące obiekty wiedzy. „Forum Akademickie” 2005, nr 2 (138),
- Dygas R., Przywieczerska P., Nauczanie na odległość w Polsce. „Prometeusz” 2005, nr 3 (6),

13. Wyzwania współczesnej pedagogiki, redakcja naukowa Daria Becker -Pestka, Elżbieta Kowalik, Wyższa Szkoła Bankowa, Gdańsk 2015.

Edukacja zdalna – jak przygotować lekcję online?

Od 25 marca z powodu pandemii koronawirusa zawieszono zajęcia dydaktyczno-wychowawcze. W szkołach rozpoczęto realizację podstawy programowej w tak zwanym zdalnym nauczaniu, wykorzystując metody i techniki kształcenia na odległość. Zdalne nauczanie okazało się bardzo dużym wyzwaniem dla polskich szkół. Taka forma kształcenia była czymś nowym dla większości nauczycieli i uczniów. Zaistniała sytuacja zmusiła do zmiany sposobu realizacji procesu nauczania. Wykorzystywane do tej pory metody i formy pracy z uczniami, nauczyciele musieli zweryfikować, dostosować do możliwości swoich podopiecznych. Podstawą edukacji jest bowiem relacja i nawiązanie kontaktu, który w zaistniałej sytuacji okazał się niemożliwy.

Nowym sposobem komunikowania się z uczniami okazały się zajęcia online, jednak wymagały one od nauczycieli dodatkowego przygotowania. Musieli oni bowiem uwzględnić wszystkie aspekty zdalnej nauki.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku od momentu rozpoczęcia zdalnej nauki towarzyszy nauczycielom, wspierając ich w pracy z uczniami w każdy możliwy sposób. Publikowane były i są nadal na stronie internetowej Ośrodka materiały dydaktyczne, filmiki, scenariusze lekcji z zakresu różnych przedmiotów. Aby ułatwić nauczycielom przygotowanie lekcji online opracowany został przez konsultantów schemat zajęć zdalnych:

SCHEMAT LEKCJI ZDALNEJ

ZAŁOŻENIA WSTĘPNE

W każdej informacji mailowej do uczniów określ:

- **czas przewidywany** na przeczytanie treści i wykonanie poleceń (zaplanuj czas racjonalnie do wieku, sprawności i potencjału ucznia, by nie przekraczać jego możliwości psychofizycznych),
- **sposób komunikacji z nauczycielem w razie pytań, problemów z wykonaniem zadań** (Librus, e-mail, Messenger, Skype, inny komunikator online),
- **sposób odesłania przez uczniów pracy zdalnej** (zdjęcie/skan wykonanego zadania, praca zapisana w edytorze tekstowym przesłana mailem, prezentacja multimedialna inny plik zamieszczony na udostępnionym uczniom dysku Google),
- **termin** wykonania zleconej przez ciebie zdalnej pracy.

Propozycja zapisu lekcji do przesłania uczniowi mailowo

- **Temat lekcji**
 - **umieść go w tytule e-maila do ucznia**,
 - temat może być taki jak w podręczniku wydawnictwa, z którego korzystasz,

– temat przez Ciebie podany powinien być zgodny z treściami podstawy programowej.

1. Cele lekcji

- podaj tylko główne cele lekcji – najlepiej w punktach,
- sformułuj je w sposób prosty i zrozumiały dla ucznia,
- możesz podać cele tak, jak zaproponowane są w podręczniku, z którego korzystasz.

2. Wprowadzenie

- **podaj strony w podręczniku**, których dotyczy lekcja (strony od–do/akapit od–do),
- **opcjonalnie:**
 - ✓ **podaj linki** do dodatkowych stron internetowych wprowadzających w temat (nie korzystaj ze zbyt wielu zdalnych materiałów na jednej lekcji),
 - ✓ **prześlij materiały**, z którymi uczeń ma się zapoznać.

3. Przebieg lekcji

- podaj uczniom polecenia „krok po kroku”, np.:
 - ✓ **przeczytaj treści z podręcznika**, podlinkowanych stron, przesłanych materiałów,
 - ✓ **zwróć uwagę** na informacje do zapamiętania,
 - ✓ **skorzystanie z materiałów dodatkowych** (link do zasobów),
 - ✓ **przeanalizuj przykładowe zadanie** z podręcznika/załączonej karty pracy (1–2 zadania),
 - ✓ **rozwiąż samodzielnie zadanie** z podręcznika/załączonej karty pracy (1–2 zadania),
 - ✓ **zanutuj np. w punktach** (w tabeli, w postaci mapy myśli, schematu) najważniejsze informacje z lekcji),
 - ✓ **napisz** (zaproszenie, ogłoszenie, rozprawkę... itp.).

PODSUMOWANIE

Poleć uczniom:

- ✓ **przeczytania podsumowania lekcji z podręcznika**,
- ✓ **przeczytanie i ewentualne uzupełnienie własnych notatek**,
- ✓ **wykonanie zadania**, które będzie dokumentowało ich pracę zdalną (wykonanie zdjęcia notatek, przesłanie pracy domowej wykonanej w pliku tekstowym, zamieszczenie wytworów uczniowskiej pracy na udostępnionym dysku Google).

Przypomnij o terminie i sposobie przesłania ci zleconej uczniom pracy.

Joanna Kierul-Cieślak

konsultant ds. wydawnictw, informacji pedagogicznej oraz edukacji polonistycznej w ODN w Słupsku

Program mPotęga Podsumowanie realizacji

Wszechobecna matematyka

projekt dofinansowała Fundacja mBanku

STOWARZYSZENIE

Zespół Szkolno-Przedszkolny
w Dębnicy Kaszubskiej

Stowarzyszenie Pro Futuro działające przy Szkole Podstawowej w Dębnicy Kaszubskiej od roku szkolnego 2016/2017 do 2019/2020 było grantobiorcą projektów finansowanych przez Fundację mBanku w ramach programu mPotęga. Ciekawe i inspirujące uczniów, klas IV-VIII, do działania projekty: „Zgamifikowana matematyka”, „Matematyką możesz się dobrze bawić” oraz „Wszechobecna matematyka” przyciągały, każdego roku, około 200 uczniów. Niektóre działania były skierowane również do rodziców.

Celem projektów było zwiększenie wiedzy matematycznej zarówno u uczniów mających problemy z matematyką, jak i u tych, którym ona nie sprawia trudności, pobudzenie zainteresowania uczniów królową nauk poprzez stworzenie ciekawych innowacyjnych metod i narzędzi edukacji matematycznej oraz ukazanie wszechstronności matematyki, a także przekonanie uczniów o tym, że matematyka jest językiem otaczającego nas świata.

Wielką popularnością wśród uczniów cieszył się matematyczny escape room. Dzieci z wypiekami na twarzach rozwiązywały szereg zadań i zagadek matematycznych. Najwięcej wrażeń przyniosły zgamifikowane warsztaty i escape room podczas „Nocy z Mikołajem” oraz „Nocy z Pitagorasem”. Były to zajęcia włączające do zabawy również rodziców uczniów. Dużym zainteresowaniem cieszyła się gra terenowa, którą przygotowaliśmy wspólnie z pracownikami Nadleśnictwa Leśny Dwór. Dzieci rozwiązując zadania matematyczne o tematyce przyrodniczej przekonały się, że leśnicy bez wykorzystania matematyki nie mogliby prowadzić gospodarki leśnej.

Zorganizowane przez grupę projektową pikniki matematyczne „Bożonarodzeniowie pierniczki z matematyką w tle” oraz „Dzień bryły” były otwartą lekcją ekonomii oraz przyjemnie zapełniały przerwy międzylekcyjne uczniom, podczas których uczniowie rozwiązywali quizy i łamigłówki oraz brali udział w konkursach matematycznych.

Na podstawie przeprowadzonych testów, „na wejściu i wyjściu”, można stwierdzić, że realizacja projektów przyczyniła się do zwiększenia wiedzy matematycznej uczniów. Łatwość testu na początku wynosiła 32%, a na końcu 54%. Przeprowadzone ankiety, na wejściu i wyjściu, potwierdziły znaczne zwiększenie motywacji uczniów do nauki matematyki. Dzieci przekonały się, że matematyka jest wokół nich i wykorzystują ją w różnych sytuacjach codziennych.

*Beata Spierewka-Tyrkinhejm
nauczyciel matematyki
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
w Dębnicy Kaszubskiej*

◆ Praca zdalna – potrzeby nauczycieli ◆

Od 12 marca 2020 r. decyzją Ministra Edukacji Narodowej wynikającą z konieczności zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa, funkcjonowanie jednostek systemu oświaty zostało czasowo ograniczone. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dyrektor jednostki systemu oświaty odpowiada za organizację realizacji zadań tej jednostki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zadań, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 30b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanego dalej „innym sposobem kształcenia”.

W związku z zaistniałą sytuacją Dyrektor Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, wychodząc naprzeciw wyzwaniom postawionym przed pracownikami placówek oświatowych, zdecydował o przeprowadzeniu ankiety, która ma odzwierciedlać aktualne potrzeby szkoleń z zakresu zdalnego nauczania. Zespół metodologiczny opracował narzędzie o charakterze ilościowym. Ważnym rozwiązaniem mającym zapewnić powszechne dotarcie do potencjalnych respondentów było to, że zaproszenie do badania zdecydowano się dostarczyć na dwa sposoby: poprzez zamieszczenie ankiety na stronie internetowej ODN Słupsk oraz poprzez indywidualne wiadomości przesyłane rekrutowanym drogą mailową z podanym linkiem do uzupełnienia ankiety. Zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku w rozpowszechnianiu badania ankietowego brał udział każdy czynny zawodowo pracownik dzięki czemu w krótkim czasie pozyskano zbiór danych potrzebny do opracowania raportu.

Badanie to było szczególnie ważne ze względu na moment jego realizacji. Jego celem była diagnoza aktualnej sytuacji i możliwie jak najszybsze przygotowania placówek oświatowych, nauczycieli i uczniów do kształcenia na odległość, poprzez uruchomienie cyklu szkoleń podnoszących kompetencje pracowników oświatowych z zakresu znajomości i wykorzystania technik informatycznych w celu usprawnienia procesu nauczania, który ze względu na okoliczności przybrał formę wirtualną. Upowszechnienie wiedzy na ten temat było kluczowe w krytycznym dla naszej społeczności okresie zmiany struktury i organizacji systemu edukacji. Udział w badaniu był dobrowolny, co świadczy, że celem badania nie było zapewnienie statystycznej reprezentatywności struktury opinii lecz wierne przedstawienie poglądów i realnych potrzeb nauczycieli w najważniejszych kwestiach dotyczących nauczania na odległość. Celem było więc stworzenie

podstawy do działań o charakterze dydaktyczno-szkoleniowym – przede wszystkim identyfikacja i opisanie problemów badanej społeczności w taki sposób, aby wnioski mogły stać się w sposób natychmiastowy użyteczne w procesie dostosowania formy szkoleniowej do zgłaszanego zapotrzebowania. Zgodnie z misją, jaką realizuje Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, podejmowane działania odwołują się do realnych potrzeb edukacji. Dlatego celem tego badania było przedstawienie rzetelnych analiz opartych na starannie zbieranych danych, poznanie doświadczenia nauczycieli w pracy zdalnej z uczniem i potrzeb związanych ze zdalnym nauczaniem.

Badanie przeprowadzono w okresie od 24.03.2020 r. do 5.04.2020 r. W tak krótkim przedziale czasowym zebrano informacje od 410 ankietowanych pracowników placówek oświatowych.

Zdecydowana większość respondentów to nauczyciele dyplomowani (61%), 14,8% – mianowani, 17,5% – kontraktowi, najmniej liczną grupę stanowili nauczyciele stażyści. Nauczyciele biorący udział w badaniu w blisko połowie posiadali ponad 20 lat stażu pracy (45,2%). Pozostali ankietowani nie wykazywali znaczących statystycznie różnic w rozkładzie procentowym w obrębie stażu pracy. Zdecydowana większość badanych nauczycieli uczy w szkołach podstawowych, 34,6% w klasach I-III, a 61% w klasach IV-VI. Placówki oświatowe były reprezentowane w badaniu przez nauczycieli uczących różnych przedmiotów. Największą część badanych stanowili nauczyciele uczący w klasach I-III szkoły podstawowej (16,3%), kolejno nauczyciele matematyki i języka angielskiego (po 12%) oraz nauczyciele języka polskiego (11,3%).

Wyniki przeprowadzonego badania jednoznacznie wskazują, że zdecydowana większość ankietowanych odczuwa wielowymiarowy brak kompetencji w stosunku do nauczania na odległość. Uzyskane wyniki pokazują, że respondenci wykazują największą aktywność w zakresie posługiwania się e - dziennikiem. Wydaje się zasadne stwierdzić, że dzieje się tak dlatego, ponieważ jest to narzędzie najlepiej znane i najłatwiej dostępne, powszechne.

Analiza danych wskazuje równolegle, że nauczyciele wykazują zarówno chęć jak i potrzebę doskonalenia z zakresu wykorzystania w pracy nowych technologii informacyjno-technologicznych. Najbardziej propagowaną i atrakcyjną formą przekazywania wiedzy są dla ankietowanych tutoria i szkolenia online. Badana grupa, która stanowi reprezentatywną próbkę środowiska nauczycieli, wykazuje znajomość określonych narzędzi, które w sposób znaczący uatrakcyjniają formę zdalnej nauki. Znajomość odpowiednich narzędzi TIK oceniana jest przez respondentów wysoko na skali, jednak pomimo znajomości określonych

narzędzi nauczyciele oczekują wsparcia z zakresu nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, co umożliwi im lepsze przygotowywanie do pracy na odległość. Część z respondentów podkreślała jednak deficyty sprzętowe uczniów i braki w dostępie do internetu.

Na podstawie przeprowadzonych analiz zostały również zebrane i opracowane dane dotyczące przygotowania ucznia do uczestnictwa w lekcji online. W tym obszarze wyniki z przeprowadzonej ankiety wskazują że nauczyciele oceniają przygotowanie ucznia na wszystkich trzech płaszczyznach w sposób zadowolający.

Autorki Raportu na podstawie szczegółowej analizy wyników przeprowadzonego badania zalecają przedstawione poniżej rekomendacje do wykorzystania przez szkoły/placówki oświatowe, ośrodki doskonalenia nauczycieli oraz inne instytucje wspierające edukację:

1. Nauczyciele oczekują wsparcia w posługiwaniu się TIK.
2. Nauczyciele określają dość wysoko osobistą biegłość w posługiwaniu się TIK. Biegłość w posługiwaniu się na 4-5 określa 59 % respondentów, na 3 - 31,2%, a na 1-2 9,8 %.
3. Nauczyciele oczekują szkoleń w zakresie TIK. Szkolenie winny dotyczyć poznania następujących aplikacji internetowych do wykorzystania w pracy zdalnej: Microsoft Office 365 (31,2%), Padlet (30,5%), Quizizz (29,8%), LearningApps (26,3%), Kahoot (25,6 %) oraz Mentimeter (22,7%).
4. Ponad trzydziestoprocentowy wskaźnik braku zainteresowania jakimkolwiek narzędziem informacyjno-komunikacyjnym przez nauczycieli stanowi wyzwanie w obrębie charakterystyki planowanych szkoleń.
5. Nauczyciele oczekują szkoleń w zakresie doskonalenia posługiwania się następującymi aplikacjami internetowymi, takimi jak: Quizizz (48,6%), LearningApps (45,8%), Kahoot (45,2%), Padlet (44,6%) oraz Mentimeter (27,1%).
6. Nauczyciele posiadający pocztę gmail oczekują szkoleń w zakresie poznania możliwości wykorzystania różnego typu narzędzi Google w pracy zdalnej z uczniem. Są to: Google Classroom (56,2%), dysk Google (46,3%), dokumenty Google, Google Meet (po 30,3%), formularze Google (23,7 %), Google Hangouts (22,6%).
7. Propagowane przez nauczycieli formy doskonalenia z zakresu poznawania narzędzi do pracy zdalnej z uczniem to tutoria, instruktaże do obejrzenia (55,1%) oraz szkolenia online (35,6%). W mniejszym zakresie nauczyciele wymieniali chęć korzystania z konsultacji z wykorzystaniem poczty elektronicznej, czy konsultacji telefonicznych (9,7%).
8. Potrzeby szkoleń na cito określiło zaledwie 38,3% badanych. Było to pytanie otwarte, jego forma istotnie wpłynęła na obniżoną liczbę odpowiedzi. Najczęściej podawana odpowiedź to chęć doskonalenia w zakresie korzystania z dysku Google, formularzy Google, Google Meet, Google Classroom oraz kalendarzy Google. Wielu ankietowanych odpowiedziało również bardzo ogólnie, co wskazuje na brak precyzji w obrębie wsparcia w nauczaniu zdalnym. Nauczyciele oczekiwaliby rozwiązania związane z pozyskaniem lepszego sprzętu i dostępu do internetu do pracy zdalnej.
9. Szczegółowa analiza odpowiedzi na pytania otwarte wyodrębniła dodatkową płaszczyznę w obrębie, której zauważono dużą potrzebę wsparcia nauczycieli oraz pozostałych pracowników placówek oświatowych, w zakresie wsparcia psychologicznego. Zaznaczają się tutaj dwa obszary działania tj. praca w obrębie psychologicznych skutków izolacji społecznej oraz procesów motywacyjnych nauczycieli, uczniów oraz rodziców.

dr Anna Kreft

*konsultant do spraw diagnozy edukacyjnej,
pracy z uczniem zdolnym i edukacji przyrodniczej
Katarzyna Rodziewicz
psycholog oraz specjalista do spraw badań i analiz
w ODN w Słupsku*

Bibliografia:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, D. U. 2020, poz. 410
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, D. U. 2020, poz. 493
4. Raport z ankiety – Praca zdalna – potrzeby nauczycieli. A. Kreft, K. Rodziewicz. https://www.odn.slupsk.pl/files/download/1835471041/Ankieta_Badanie-potrzeb-nauczycieli_RAPORT.pdf dostęp 8.04.2020 r.

Pomorski Program Edukacji Morskiej – Konkursy

V Pomorski Konkurs o Tytuł Mistrza Nawigacji

Pomorski Konkurs o Tytuł Mistrza Nawigacji to wydarzenie, które już na stałe wpisało się w kalendarz wydarzeń związanych z Pomorskim Programem Edukacji Morskiej. W tym roku szkolnym zmienił się Regulamin turnieju nawigacyjnego. Główna zmiana dotyczyła organizacji Konkursu w trzech, a nie jak do tej pory w dwóch etapach.

12 lutego 2020 r. odbył się pierwszy – szkolny etap piątej edycji Konkursu. Przystąpiło do niego 74 uczniów z klas szóstych, siódmych i ósmych z 18 szkół podstawowych województwa pomorskiego. W pierwszym etapie konkursu uczestnicy z: Gdańska, Gdyni, Rumi, Wejherowa, Słupska, Częstokowa, Kobylnicy, Ustki, Zagórzycy, Łeby, Szemudu, Maszewa Łęborskiego, Leźna, Bierkowa i Zaleskich musieli zmierzyć się z teorią nawigacji – testowym sprawdzianem wiedzy.

Do etapu rejonowego Konkursu, który odbył się 4 marca w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku i w Pomorskiej Szkole Żeglarstwa i Edukacji Morskiej w Gdyni zakwalifikowało się 51 uczniów. Zadaniem uczestników było: dokonanie zliczenia graficznego drogi statku na mapie morskiej, wykorzystania przyrządów nawigacyjnych oraz wykreślenie czterech halsów, na które składają się następujące operacje: naniesienie pozycji na mapę morską, obliczenie kursu rzeczywistego (z uwzględnieniem deklinacji magnetycznej, obliczonej z mapy i dewiacji kompasu magnetycznego na podstawie dostępnej Tabeli dewiacji), wykreślenie kursu na mapie morskiej, określenie drogi statku i odłożenie jej na danym kursie, zliczenie drogi i opisanie jej na mapie.

Do finału Konkursu zakwalifikowało się 25 uczestników z najlepszymi wynikami:

- Małgorzata Adamowicz
– Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustce,
- Radosław Bieniek
– Szkoła Podstawowa w Zaleskich,
- Marta Brzezińska
– Szkoła Podstawowa w Maszewie Łęborskim,
- Kornelia Czaja
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Katarzyna Gawinecka
– Szkoła Podstawowa Nr 9 w Rumi,
- Weronika Gwóźdź-Sproketowska
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Marcin Jasiński
– Szkoła Podstawowa nr 39 w Gdyni,
- Paweł Jereczek
– Szkoła Podstawowa w Maszewie Łęborskim,
- Zuzanna Kandzora
– Szkoła Podstawowa nr 9 w Rumi,
- Adam Knapik
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Mikołaj Kurkowski
– Szkoła Podstawowa nr 9 w Rumi,
- Jakub Kwiatkowski
– Szkoła Podstawowa w Maszewie Łęborskim,
- Antoni Lis
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Tymoteusz Michalkiewicz
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Julia Nakoneczna
– Szkoła Podstawowa w Kobylnicy,
- Kornelia Noga
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Michał Orłowski
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Rozalia Perchacz
– Szkoła Podstawowa nr 9 w Słupsku,
- Karol Pietrzyński
– Szkoła Podstawowa nr 39 w Gdyni,
- Weronika Podsiadła
– Szkoła Podstawowa w Maszewie Łęborskim,
- Dawid Struczyński
– Szkoła Podstawowa nr 39 w Gdyni,
- Amelia Szweda
– Szkoła Podstawowa nr 39 w Gdyni,
- Wiktoria Turczyńska
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Jakub Warcholak
– Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słupsku,
- Paulina Wojtaszek
– Szkoła Podstawowa w Kobylnicy.

W związku z wprowadzeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 oraz jednoczesnym zawieszeniem, na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 roku, zajęć dydaktycznych w szkołach i placówkach oświatowych, jury V Pomorskiego Konkursu o Tytuł Mistrza Nawigacji w składzie: kmdr ppor. rez. dr **Dariusz Klokowski**, Fundacja Inicjatyw Niekonwencjonalnych *Sub Ventum* – przewodniczący, **Leopold Naskręt**, Pomorski Związek Żeglarski – członek, **Iwona Poźniak**, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku – sekretarz, postanowiło wyłonić Mistrza Nawigacji 2020 na podstawie wyników etapu rejonowego, a w kwestiach spornych (jednakowa punktacja uczniów w etapie rejonowym) porównać wyniki testu z etapu szkolnego.

Tytuł Mistrza Nawigacji 2020 przyznano Paulinie Wojtaszek ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy (opiekun: Joanna Ploch) – 20/20 punktów w etapie rejonowym i 20/20 w etapie szkolnym, która w nagrodę otrzymała **Złoty Sekstant** – nagrodę **Mieczysława Struka**, Marszałka Województwa Pomorskiego oraz **voucher na kurs motorowodny z egzaminem**. Taki sam voucher otrzymała też nauczycielka-opiekunka Mistrzyni – Joanna Ploch. Nagrodę tę ufundowała Szkoła Żeglarstwa MAGOLA Mirosława Lamkowskiego.

II miejsce zajął Michał Orłowski z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Słupsku – 20/20 punktów w etapie rejonowym i 17/20 w etapie szkolnym (opiekun: Anna Wolikowska).

III miejsce zajęła Julia Nakoneczna ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy – 19/20 punktów w etapie rejonowym i 18/20 w etapie szkolnym (opiekun: Joanna Ploch).

Wyróżnienia w Konkursie otrzymali:

- **Wiktoria Turczyńska** z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Słupsku – 19/20 punktów w etapie rejonowym i 13/20 w etapie szkolnym (opiekun: Anna Wolikowska),
- **Radosław Bieniek** ze Szkoły Podstawowej w Zaleskich – 18/20 punktów w etapie rejonowym i 19/20 w etapie szkolnym (opiekun: Magdalena Szalek),
- **Dawid Struczyński** ze Szkoły Podstawowej nr 39 w Gdyni – 18/20 punktów w etapie rejonowym i 19/20 w etapie szkolnym (opiekun: Mariola Szturomska),
- **Weronika Gwóźdź-Sproketowska** z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Słupsku – 18/20 punktów w etapie rejonowym i 15/20 w etapie szkolnym (opiekun: Anna Wolikowska).

10 czerwca br. odbyło się zdalne spotkanie z Laureatami V Pomorskiego Konkursu o Tytuł Mistrza Nawigacji. Nietypowa forma gratulacji wyniknęła ze stanu epidemicznego, który obowiązuje na terenie naszego kraju. W zdalnym spotkaniu, które prowadziła **Bożena Żuk** – Dyrektor Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, uczestniczył **Józef Sarnowski** – Członek Zarządu Województwa Pomorskiego, **Adam Krawiec** – Dyrektor Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, **Aleksandra Bąkowska** – przewodnicząca *Zespołu ds. edukacji morskiej* Pomorskiej Rady Oświatowej. Nie zabrakło też jurorów: kmdra ppor. rez. dr Dariusza Kloskiego i Leopolda Naskręta z Pomorskiego Związku Żeglarskiego, którzy czuwali nad prawidłowym przebiegiem tegorocznej edycji Konkursu. Wszyscy w swoich wystąpieniach zgodnie podkreślali wyjątkowy charakter Konkursu nawigacyjnego i jego interdyscyplinarność oraz to, że Mistrz Nawigacji już na stałe wpisał się w edukacyjny krajobraz Pomorza. Dariusz Klokowski zwrócił też uwagę na to, że Konkurs, poza walorami edukacyjnymi, pełni ważną rolę w integracji środowiska zajmującego się edukacją morską.

Tegoroczna Mistrzyni Nawigacji – Paulina Wojtaszek ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy w swojej refleksji na temat udziału w Konkursie podkreśliła, że turniejowi towarzyszą niebywałe emocje, a rejsy, w których mogła uczestniczyć jako Laureatka były dla niej przygodą życia. Wyprawa pod żaglami Zawiszy Czarnego oraz rejsy na jachcie Por Favor przewijały się w wypowiedziach nagrodzonych: Michała Orłowskiego z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Słupsku (II miejsce), Julii Nakonecznej ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy (III miejsce) oraz Dawida Struczyńskiego ze Szkoły Podstawowej nr 39 w Gdyni (wyróżnienie). O Konkursie wypowiadali się również nauczyciele opiekunowie: Joanna Ploch (SP w Kobylnicy) i Anna Wolikowska (ZSP w Słupsku). W ich relacjach słyhać i widać było radość, wzruszenie i dumę, że mogą na co dzień pracować z tak zdolnymi i zaangażowanymi uczniami.

Nagrodzonym i wyróżnionym Uczniom serdecznie gratulujemy! Gratulujemy również Nauczycielom opiekunom Uczestników Konkursu. Dziękujemy za bardzo dobre przygotowanie uczniów do turnieju nawigacyjnego.

Dziękujemy też serdecznie **Zespołowi Handszpaki** w składzie: **Piotr Mereckii Marek Rogala** za szantową oprawę artystyczną dzisiejszej uroczystości.

Przyjaciel PPEM – Konkurs plastyczny na projekt logotypu instytucji wspierającej realizację Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej

W październiku 2019 r. zaprosiliśmy uczniów szkół województwa pomorskiego wszystkich etapów edukacyjnych do udziału w Konkursie plastycznym na projekt logotypu, który będzie przyznawany instytucjom wspierającym realizację Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej.

Celem konkursu było stworzenie możliwości prezentacji najciekawszych prac przygotowanych przez uczniów, wyłonienie projektu logotypu, który będzie przyznawany osobom, instytucjom i organizacjom wspierającym realizację PPEM, a także umożliwienie uczniom zaprezentowania zdolności i umiejętności plastycznych oraz wykazania się aktywnością twórczą i kreatywnością.

Ahoj przygodo! – Konkurs na morskie puzzle online

Sytuacja zagrożenia epidemicznego, w której się znaleźliśmy, była wyzwaniem dla każdego z nas. Nauka, zabawa, rozwijanie pasji, a może też poszukiwanie nowych przenieśli się w domowe zacisza i do sieci. Uczniom klas 6-8 szkół podstawowych z terenu województwa pomorskiego zaproponowaliśmy w ramach realizacji Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej kreatywne konkursowe zadanie, które można było wykonać zdalnie. Celem konkursu *Ahoj przygodo! Morskie puzzle online* było: rozwijanie uzdolnień plastycznych, rozwijanie kompetencji informatycznych, promowanie morskości i żeglarskiego charakteru regionu, wzbogacenie oferty Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej (PPEM) skierowanej do uczniów pomorskich szkół i placówek oświatowych o kreatywne działania zdalne, stworzenie bazy puzzli o tematyce morsko-żeglarskiej do wykorzystania w pracy z uczniem na zajęciach szkolnych i pozaszkolnych.

Konkurs przebiegał w dwóch etapach. W pierwszym etapie jurorzy – członkowie Zespołu ds. edukacji morskiej Pomorskiej Rady Oświatowej spośród nadesłanych prac wyłonili 10 projektów, które zakwalifikowano do drugiego etapu Konkursu – do głosowania internetowego na fanpage Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej na Facebooku. Po podliczeniu głosów jurorskich i tych uzyskanych w głosowaniu online, ustalono werdykt: **I miejsce** zajęła **Maja Kwiatkowska** ze Szkoły Podstawowej nr 12 w Gdyni, **II miejsce** – **Wiktor Nowak** z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Szemudzie, a **III miejsce** zajęli ex aequo: **Ksawery Baranowski** z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Szemudzie i **Alicja Felska** ze Szkoły Podstawowej w Mikołajkach Nadmorskich. Wyróżnienia otrzymali pozostali uczestnicy Konkursu, których prace wzięły udział w głosowaniu internetowym: **Aleksandra Grzywińska** – Szkoła Podstawowa Mikołajki Pomorskie, **Julia Budzisz** – Szkoła Podstawowa nr 12 w Gdyni, **Julia Karpowicz** – Szkoła Podstawowa w Mikołajkach Pomorskich, **Dominika Jesinowska** – Szkoła Podstawowa w Mikołajkach Pomorskich, **Jagoda Baczyńska** – Powiatowy Zespół Szkół w Redzie, **Stanisław Kuc** – Przedszkole Miejskie nr 25 Kubuś Puchatek w Słupsku.

Wszystkim uczestnikom konkursu serdecznie dziękujemy za udział. Laureatom trzech pierwszych miejsc i wyróżnionym w konkursie gratulujemy! Wszystkim, którzy wzięli udział w głosowaniu online serdecznie dziękujemy za aktywność na fanpage PPEM na FB.

Tych, którzy w tym trudnym czasie, marzyli o dalekiej morskiej podróży i przygodzie pod żaglami, poprosiliśmy, by swoje marzenia przenieśli dowolną techniką plastyczną na papier, a następnie sfotografowali swoją pracę i stworzyli z niej puzzle za pomocą bezpłatnego kreatora puzzli dostępnego np. na stronie: <https://www.jigsawplanet.com/> lub innego kreatora puzzli dostępnego w sieci.

Konkurs był jednoetapowy, a o wyborze zwycięzców zdecydowali internauci, którzy na fanpage PPEM na Facebooku poprzez dodanie lajków, zagłosowali na wybrane przez siebie prace. Ahoj Uczestnicy konkursu na morskie puzzle online i Uczestnicy głosowania na najpiękniejsze prace!

I miejsce w Konkursie zajęła **Paulina Wojtaszek** ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy (387 głosów). **II miejsce** przypadło **Martynie Myszk** z Katolickiej

Szkoły Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Kartuzach (293 głosy), **III miejsce** – Oliwii Kościelnej ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy (244 głosy). Wyróżnienie przyznano: **Sofii Marii Aleksandrowicz** ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Słupsku (209 głosów), **Patrycji Kaszubowskiej** ze Szkoły im. Zjednoczonej Europy w Starkowie (165 głosów), **Lenie Marii Czerwińskiej** ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy (82 głosy).

Gratulujemy nagrodzonym i wyróżnionym. Internautom dziękujemy za aktywność w głosowaniu. Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział. Wszystkie nadesłane prace konkursowe – puzzle online – dostępne są na stronie: <http://www.edukacjamorska.pomorskie.eu> w zakładce *Przydatne linki*. Zachęcamy do wykorzystania puzzli w szkołach i placówkach oświatowych na zajęciach kół edukacji morskiej poza sezonem praktycznych zajęć żeglarskich.

„Zajęcia na fali” – Konkurs dla nauczycieli na scenariusz zajęć edukacyjnych o tematyce morskiej

Zapraszamy nauczycieli województwa pomorskiego wszystkich etapów kształcenia do udziału w konkursie: **„Zajęcia na fali” Konkurs dla nauczycieli na scenariusz zajęć edukacyjnych o tematyce morskiej** organizowanym przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku we współpracy z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Gdańsku, Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Słupsku, Yacht Clubem w Rewie, Pomorskim Związkiem Żeglarskim.

Celem Konkursu jest przede wszystkim propagowanie tematyki związanej z szeroko rozumianą edukacją morską, która dotyczy wszystkich akwenów (także rzek i jezior), jest interdyscyplinarnym narzędziem, integrującym wiedzę i umiejętności z wielu obszarów, a w jej zakresie mieszczą się elementy regionalizmu, zagadnienia przyrodnicze, ekologiczne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, a także artystyczne i humanistyczne oraz uprawianie różnorodnych aktywności wodnych na morzu, jeziorach, rzekach pozwalające w sposób wszechstronny, ciekawy i kreatywny kształtować kompetencje kluczowe uczniów i ich pomorską tożsamość i powiązaniu tej edukacji z podstawami programowymi poszczególnych przedmiotów szkolnych i innych zajęć edukacyjnych. Celem konkursu jest również aktywizowanie nauczycieli i uczniów do poznawa-

nia nadmorskiego potencjału Pomorza, wszechstronny rozwój młodych Pomorzan, a także kształtowanie ich kompetencji kluczowych oraz tożsamości regionalnej.

HARMONOGRAM KONKURSU

1.10.2019 r. – upowszechnienie informacji o Konkursie na stronach internetowych Organizatorów i mailowo (adresy e-mail przedszkoli, szkół i placówek oświatowych województwa pomorskiego).

Od 1.10.2019 r. do 16.10.2020 r. – przygotowanie scenariusza konkursowego i przeprowadzenie na jego podstawie zajęć otwartych.

30.10.2020 r. – termin przesłania konkursowego scenariusza i wymaganej dokumentacji.

30.11.2020 r. – ogłoszenie wyników Konkursu oraz podanie terminu i miejsca wręczenia nagród.

Szczegółowy regulamin konkursu, karta zgłoszenia, formularz scenariusza zajęć znajduje się na stronie: edukacjamorska.pomorskie.eu.

Iwona Poźniak
koordynator

Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej
w ODN w Słupsku

W zielone gry – rzeżuchę uprawiamy

Izolacja w czasie pandemii (COVID 19) spadła na wszystkich dość niespodziewanie, spowodowała, że zarówno dzieci, młodzież i dorośli poczuli się zagubieni i zdezorientowani. Co robić, jak uczyć się, jak zorganizować sobie naukę zdalną i czas wolny w czasie kwarantanny? Zbliżała się wiosna i święta, więc Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku zaproponował uczniom szkół podstawowych konkurs pt. "W zielone gry -rzeżuchę uprawiamy". Zadaniem uczestników było zaprowadzić uprawę rzeżuchy, obserwować ją, zrobić kanapki z rzeżuchą w roli głównej, a następnie swoją pracę przedstawić w postaci prezentacji PowerPoint. Uczniowie spisali się na medal, doskonale wywiązali się ze swojej pracy. Ale czy my, dorośli doceniamy rzeżuchę, znamy jej wartości odżywcze i lecznicze? Pieprzycia siewna (*Lepidium sativum* L) znana pod zwyczajową nazwą jako rzeżucha, pochodzi z północno-wschodniej Afryki i południowo-zachodniej Azji. Do Polski rzeżucha dotarła w XV wieku i stała się symbolem Wielkanocy. Tradycyjnie wysiewamy ją w tym okresie jako symbol nadziei i odradzającego się życia. Jednak warto o niej pamiętać przez cały rok, ze względu na jej charakterystyczny ostry - pieprzny smak oraz spore wartości odżywcze i lecznicze. Świeża rzeżucha to prawdziwa skarbnica witamin: A, C, K1, a także B2, B6 i B9 (kwasu foliowego) oraz składników mineralnych: wapnia, żelaza, magnezu, potasu, jodu, siarki, miedzi i manganu. Jedzenie rzeżuchy zalecane jest osobom cierpiącym na cukrzycę (obniża poziom cukru we krwi, zaś zawarty w niej chrom wspomaga prawidłową pracę trzustki), osteoporozę (ze względu na wapń i mangan), anemię, dolegliwości tarczycy, chorobę wieńcową, reumatyzm, mających kłopoty z krążeniem, z problemami skórny mi i problemami z paznokciami. Rzeżucha ma właściwości oczyszczające nasz organizm, poprawia apetyt i wspomaga trawienie. Działa dezynfekująco na jamę ustną i układ pokarmowy. Nie można jednak objadać się nią ponad miarę, gdyż jest silnie moczopędna.

Ania Zagórska (uczennica klasy siódmej Szkoły Podstawowej w Damnicy zwyciężyła w konkursie), w rozmowie telefonicznej wyznała, że do udziału zainspirowała ją pani Marta Krajewska – nauczycielka biologii. Wykonywanie zadań konkursowych było dla Ani miłym zajęciem, gdyż interesuje się biologią. Natomiast nauka zdalna jest dla niej mocno absorbująca i czasochłonna, wymaga dużej samodzielności. Chętnie wróciłaby już do szkoły i „normalnej” nauki, tęskni również za koleżankami.

W dniu 30.04.2020 r. komisja konkursowa w składzie: Irena Czyż, Władysława Hanuszewicz, Katarzyna Rodziewicz, dokonała analizy nadesłanych prac, której podstawą były: wartość merytoryczna, forma opracowania, samodzielność oraz oryginalność ujęcia tematu, ogólna estetyka i pomysłowość szaty graficznej. Komisja konkursowa postanowiła nagrodzić niżej wymienione prace:

I miejsce:

- **Anna Zagórska** – Zespół Szkół Podstawowych nr 1 im. Jana Pawła w Damnicy;

II miejsce:

- **Wiktoria Górnicka** – Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Stowięcinie;

III miejsce:

- **Julia Rzetecka** – Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Stowięcinie;
- **Tomasz Dudzik** – Zespół Szkół Podstawowych nr 1 im. Jana Pawła w Damnicy.

Dziękujemy uczestnikom konkursu za nadesłane prace. Laureatom serdecznie gratulujemy. Dyplomy oraz nagrody książkowe zostały przesłane pocztą.

Irena Czyż

*konsultant ds. promocji zdrowia i aktywności sportowej
oraz przedmiotów przyrodniczych
w ODN w Słupsku*

Witějtaż kòchóni gòscë!

Tym kaszubskim pozdrowieniem zostali powitani wszyscy goście i uczestnicy Konkursu Recytatorskiego „Pòmë na Kaszëbë”, którego pierwszą edycję zorganizowała Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Bierkowie. Honorowy patronat nad konkursem objęli: Marszałek Województwa Pomorskiego, Starosta Powiatu Słupskiego i Prezes Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Słupsku.

Na zaproszenie do udziału w pierwszej edycji konkursu, którego celem było ukazanie piękna mowy kaszubskiej, odpowiedzieli uczniowie szkół z Bierkowa, Charnowa, Damnicy, Dębnic Kaszubskiej i Motarzyna. W szranki o zwycięstwo stanęło 27 uczestników w dwóch kategoriach wiekowych: młodszej, obejmującej uczniów klas I-III i starszej, którą reprezentowali uczniowie klas IV-VIII. Zadaniem każdego uczestnika było przygotowanie i zaprezentowanie utworu literackiego napisanego w języku kaszubskim.

Komisja konkursowa oceniała:

- dobór repertuaru,
- interpretację utworów,
- kulturę słowa,
- ogólny wyraz artystyczny prezentacji.

Laureatami konkursu w poszczególnych kategoriach wiekowych zostali:

W kategorii uczniów klas I-III:

- I miejsce:** Izabela Korejwo (SP Bierkowo)
II miejsce: Marcin Skóra (SP Charnowo)
III miejsce: Nadia Wirkus (ZS Motarzyno)
Wyróżnienie: Julia Rojewska (SP Bierkowo)

Wyróżnienie: Lena Śmietana (SP Bierkowo)
 Wyróżnienie: Maria Kwiecień (ZS Motarzyno)

W kategorii uczniów klas IV-VIII :

- **I miejsce:** Milena Koska (ZSP Dębica Kaszubska)
- **II miejsce:** Zuzanna Koska (ZSP Dębica Kaszubska)
- **III miejsce ex aequo:** Jagoda Braczkowska, Formela Hanna (SP Bierkowo)
- Wyróżnienie: Zofia Słupska (ZS Motarzyno)
- Wyróżnienie: Amelia Koperkiewicz (SP Bierkowo)

Zdobyte nagrody i dyplomy świadczą o dużym sukcesie uczniów Szkoły Podstawowej w Bierkowie. Można śmiało powiedzieć, że ten egzamin zdali na szóstkę. Do konkursu zakwalifikowała się przewidziana w regulaminie grupa 6 uczniów, z czego 6 zdobyło nagrody.

To był naprawdę niezwykły dzień. Wokół widać było uśmiechnięte, pełne szczęścia dziecięce buzie. Właśnie za to szczególne podziękowania składamy na ręce naszych niezawodnych rodziców, bez których trudno byłoby zorganizować tak udaną imprezę. Jesteśmy Wam, Drodzy Rodzice, wdzięczni za wsparcie i zyczliwość. Wciąż udowadnianie, że jesteście najlepsi. Dziękujemy!

Prowadzący imprezę uczniowie: Sandra Zębacka i Dariusz Tałan, żegnali gości i uczestników konkursu słowami: „Pamiãtajta ò szkòle w Bierkòwie òb całi rok. Do ùdrzeniò!”

Pamiętajcie o szkole w Bierkowie przez cały rok. Do zobaczenia!

Renata Malek-Matyjasik

nauczyciel języka kaszubskiego

Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Bierkowie

I Gminne Eliminacje XXXVII Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego Poezji Polskiej

4 marca 2020 roku w Szkole Podstawowej w Bierkowie odbyły się I Gminne Eliminacje XXXVII Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego Poezji Polskiej.

Celem konkursu była prezentacja i upowszechnienie polskiej poezji oraz kształtowanie wyobraźni i wrażliwości dzieci i młodzieży. Konkurs był okazją do realizacji marzeń artystycznych uczniów i dał im możliwość autoprezentacji. Umożliwił dzieciom i młodzieży przeżywanie doznań artystycznych oraz uczył rywalizacji w przyjaznej atmosferze. Uczestnicy zaprezentowali wiersze polskich poetów, a ich prezentacje oceniało jury, biorąc pod uwagę następujące kryteria: dobór repertuaru, pamięciowe opanowanie tekstu, interpretację utworu, ogólny wyraz artystyczny. Laureaci i osoby wyróżnione w konkursie uhonorowani zostali dyplomami i nagrodami, pozostali uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy - podziękowania za udział w konkursie i upominki. Zgromadzona publiczność nagrodziła wszystkich występujących brawami. Aby umilić uczestnikom konkursu czas oczekiwania na werdykt jury, zostali oni zaproszeni na słodki poczęstunek. Zwiedzili również naszą szkołę. Uczestnikami konkursu byli uczniowie – reprezentanci szkół Gminy Słupsk.

Spośród nich, jury w składzie: **Dariusz Gatniejewski** (aktor kabaretu DKD) i **Albert Zielonka** (aktor Teatru „Tęcza” w Słupsku) wyłoniło zwycięzców, którzy przeszli do następnego – rejonowego etapu konkursu. Odbędzie się on w słupskim Teatrze „Rondo”.

Zwycięzcami etapu gminnego zostali:

- **Kalina Błaszczyk**, uczennica klasy V ze Szkoły Podstawowej w Redzikowie
- **Jakub Gruszewski**, uczeń klasy VI ze Szkoły Podstawowej w Bierkowie
- **Oskar Frączkiewicz**, uczeń kl. VIII ze Szkoły Podstawowej w Siemianicach

Wszystkim uczestnikom bardzo dziękujemy za udział, przygotowane teksty, chwile wzruszeń oraz ucztę dla duszy, którą niewątpliwie były prezentowane utwory.

*Patrycja Olszewska
Agnieszka Domina-Jasińska
Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa
w Bierkowie*

Netykieta – sieciowy savoir-vivre

Obecna sytuacja zmusiła do większego korzystania z poczty elektronicznej czy z komunikatorów internetowych podczas zdalnego nauczania. Obserwując przychodzące wiadomości od uczniów oraz tworzone przez nich adresy e-mail (np. „wulgarne słowa” jako adres), myślę, że dobrze by było przekazać, przypomnieć, nauczyć jak prawidłowo należy tworzyć listy i wiadomości elektroniczne.

Czy istnieją ustalone zasady kultury zachowania w korespondencji elektronicznej? Tak, jest to netykieta. Netykieta jest kodeksem postępowania w internecie. Inaczej mówiąc to „sieciowe savoir-vivre”. Czyli zbiór reguł dotyczących zachowania podczas komunikowania. Została stworzona przez samych internautów dla uczestników internetowych dyskusji i wszelkiego pisemnego przekazu w sieci. Zasady netykiety nie zostały oficjalnie spisane ale zostały powszechnie przyjęte. Ma to ułatwić bezpieczne korzystanie ze wszystkich zasobów znajdujących się w sieci i czynić je przyjemnym. Mimo że wydaje się, iż można łamać te zasady, to za nagminne ich łamanie może spotkać wiele przykrych konsekwencji, np. zgłoszenie nadużycia do działu u dostawcy usług internetowych, który zajmuje się rozpatrywaniem skarg dotyczących nadużyć i uniemożliwienie danej osobie korzystania z określonej usługi internetowej przez administratora.

W korespondencji elektronicznej wszystkie opinie powinny być wyrażane w sposób kulturalny, tak by nie obrażały nikogo w żadnej formie. Obowiązują tutaj takie same zasady savoir-vivre, jak w pozostałej korespondencji. Zwracając się do odbiorcy – adresata komunikatu, używa się powszechnie przyjętych form grzecznościowych (Szanowana Pani, Szanowny Pan, Szanowni Państwo) i pisze zaimki wielką literą (Tobie, Ty, Twoje). Jeśli zwraca się uwagę drugiej osobie, to należy zrobić to taktownie i bezpośrednio.

Netykieta przypomina też o nieużywaniu i niekopowaniu cudzych programów, tekstów i innych materiałów multimedialnych, jeśli się nie zapłaciło za nie lub jeśli ich autor nie wyraził zgody na kopiowanie. Wśród zasad znajdują się też prośby o niezaśmiecanie sieci przez zakładanie większej liczby kont e-mail lub stron www, niż jest to konieczne.

Netykieta dotyczy wszystkich form komunikacji internetowej, czyli: grup i list dyskusyjnych, stron www, komunikatorów, czatów, poczty elektronicznej.

Dla tych też form podczas codziennego użytkowania utarła się ogólnie akceptowana kultura zachowań.

E-mail, czyli poczta elektroniczna, to usługa, która umożliwia przesyłanie wiadomości od jednego użytkownika Internetu do drugiego. Jest to list wysłany drogą elektroniczną. Bardzo ważne jest, aby e-maile odczytywać codziennie. Jeżeli będą obierane rzadziej, to należy poinformować o tym przy podawaniu adresu.

W e-mailu w polu Temat należy podać tytuł listu. Powinna to być informacja dotycząca treści wiadomości. W przypadku wysyłania listów do grupy osób używamy pola UDW (Ukryte Do Wiadomości). W takiej sytuacji każdy z odbiorców poczuje się ważniejszy i nikt nie otrzyma pełnej listy adresowej. Związane jest to z zachowaniem ochrony prywatności oraz tajemnicy korespondencyjnej, ponieważ nie wszyscy życzą sobie, by jego adres e-mail został ujawniony pozostałym adresatom. List elektroniczny pisze się tak jak standardowy i stosuje się takie same reguły. Nie używamy w tekście wielkich liter. Utrudnia to czytanie i zrozumienie tekstu i traktowane jest jako krzyk. E-mail nie powinien zawierać treści, których nie wypowiedziałby nadawca adresatowi w bezpośrednim kontakcie. Najlepszą zasadą odpowiedzi na przykry list jest odczekanie, aż opadną emocje, lub nieodpowiadanie na taki list. Gdy odpowiadamy na e-maila, tworząc nowy list należy w temacie wiadomości wpisać RE: i temat z listu nadawcy. Najczęściej wykorzystujemy automatyczną funkcję odpowiedzi. Starajmy się nie cytować całego listu. Jeśli jest to konieczne, przywołujemy tylko najważniejsze jego fragmenty. Optymalna długość listu elektronicznego wynosi pięć zdań. Pisząc do osób nieznanymi, najpierw należy się przedstawić, a następnie przekazać swoją prośbę. Stosujemy zasadę: krótka treść i mało szczegółów. Nie wiemy do kogo, oprócz adresata, trafi korespondencja. Wyjątkiem jest list z pochwałami lub podziękowaniami. Tworząc list elektroniczny starajmy się nie korzystać ze zbyt dużej różnorodności czcionki w jednym liście, wielu kolorów czy rysunków. Takie wiadomości zajmują stosunkowo dużo pamięci i sprawiają trudności techniczne w odczytywaniu, a treść umyka w nadmiarze ozdób. Jeśli chcemy wysłać pliki większe niż 200 KB powinniśmy uprzedzić adresata. Jeśli to możliwe, do przekazania dużych plików wykorzystajmy jeden z dostępnych serwisów. Duże pliki można spakować przed wysłaniem odpowiednim programem do kom-

presji. Nie należy wysyłać żadnych reklam ani innych informacji do odbiorców, którzy wcześniej nie wyrazili zgody na taką korespondencję. Jest to sprzeczne z obowiązującym prawem. Bardzo ważnym elementem netykiety jest używanie w listach elektronicznych odnośników do adresów stron internetowych. Należy wcześniej sprawdzić czy rzeczywiście działają.

Kultura zachowania zawarta w netykiecie podaje, że pisząc do kogoś i rozmawiając przez komunikator z kimś po raz pierwszy, powinno się najpierw przedstawić. Ponadto pisząc wiadomość, należy przestrzegać zasad poprawnej pisowni, bowiem nie tylko treść, ale również forma tekstu wiele mówi o autorze. Do wiadomości nie należy również wstawiać zbyt dużej liczby emotikonów. Konieczna jest dobra znajomość tego kodu zarówno przez nadawcę, jak i adresata przekazu. Ważna jest też czas korzystania z komunikatora. Należy pamiętać o obowiązującej ciszy nocnej oraz czasie prywatnym adresata.

Pamiętaj – wysłanego maila nie można już zawrócić. Zatem zanim cokolwiek wyślesz w świat – pomyśl. Jeśli to co chcesz wysłać jest częścią jakiegoś sporu – pomyśl dwa razy a potem pomyśl jeszcze raz. Jeśli to spór toczony publicznie – zastanów się jeszcze raz! Przeczytaj tekst starannie pod kątem sensu, jednoznaczności wypowiedzi oraz błędów ortograficznych, interpunkcyjnych itp.

Nigdy nie wiesz, do kogo trafi kiedyś twój mail. Nie mówiąc o wcale nierzadkich przypadkach gdy wyślesz przez omyłkę maila do kogoś innego niż chciałeś! Dlatego nigdy nie pisz czegokolwiek czego ujawnienie mogłoby być dla ciebie, a zwłaszcza dla osoby trzeciej kłopotliwe. Nigdy nie obgaduj kogoś trzeciego (to dobra zasada w ogóle w życiu), nie zdradzaj czyichś tajemnic. Także nie podawaj numerów kart kredytowych ani haseł.

Staraj się nie robić błędów ortograficznych czy gramatycznych. Używaj narzędzi sprawdzających pisownię, jeśli tylko są dostępne. Przejrzyj mail przed wysyłką – może zauważysz coś, czego byś się trochę wstydził gdyby poszło w świat...

Współcześnie można zakładać konta mailowe bez ograniczeń i bezpłatnie. Skutkuje to tym, że wiele osób zakłada konta i o tym zapomina, albo zmienia je z jakiegoś powodu, i przestaje je obsługiwać.

Konta nieaktywne należy zlikwidować, a nie tylko przestać używać, gdyż konta istniejące nie odpowiadają błędem, więc nadawca nie może się zorientować, że adres jest nieaktualny. Można też używać wszystkich aktywnych kont (tzn. przynajmniej ściągać z nich

przychodzące maile).Większość klientów (czyli programów) pocztowych pozwala obsługiwać wiele kont naraz i nie stanowi to żadnego utrudnienia.

Nie rozsyłaj żadnych łańcuszków, a jeżeli, to tylko takie, które sprawdziłeś/aś osobiście, że są autentyczne. Opinia twojej koleżanki od której dostałaś maila może być tu niewystarczająca. Dobra wiadomość: wystarczy przekopiować do Googli fragment podejrzanego tekstu (Ctrl-C, Ctrl-V) i najczęściej od razu dostaniesz odpowiedź, że to łańcuszek krążący po sieci od miesięcy albo już od lat.

Nie obrażaj się, jeśli dostaniesz od kogoś uwagę, albo tzw. różgę. Wyślij krótkie przeprosiny, oraz skontaktuj się z osobami, które przysłały ci łańcuszek, żeby i one posłały wstecznie przeprosiny.

Opracowano na podstawie informacji z sieci oraz własnych doświadczeń.

Aleksandra Anuszewska

*nauczyciel przedmiotów zawodowych w zawodzie
pracownik pomocniczy obsługi hotelowej w Branżowej
Szkołe Specjalnej I Stopnia przy Specjalnym Ośrodku
Szkolno-Wychowawczym w Słupsku
i technik hotelarstwa w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych
w Słupsku*

Przedział literac(t)ki — Koronaczasy —

Nie ma wyjścia, trzeba wstać. Choć nie jest to łatwe dla nocnego Marka i dla kogoś, kto odczytuje fakt położenia się spać jako wyłączenie z funkcjonowania ciała, ale nie myśli. Myśli odczytują pozycję horyzontalną wyłącznie jako możliwość swobodnego zapędzenia się w rejony, które niekoniecznie łagodnie wprowadzają sen, czasem wręcz przeciwnie, brutalnie z niego wyprowadzają. No i „koronaczasy” w końcu rządzą się (i rządzą nami) określonymi prawami. Ciało w tym szczególnym czasie przemieszczać się swobodnie nie może, więc myśli nadrabiają te ograniczenia. Ale i tak pora wstać.

A może po prostu przesadziłam z podróżowaniem. Po Polsce, po Europie, po świecie, wokół wielkich jezior amerykańskich. Łatwo przesadzić mając tak rozległe możliwości! I nieograniczone przestrzenie na planszy „Wsiąść do pociągu”. A to wszystko w prezencie możliwości podróżowania dla zabawy tuż przed tym, gdy to realne podróżowanie zostało tak bardzo ograniczone. Jakby obdarowujący wiedział, jak bardzo lubię wsiąść do pociągu, i jak bardzo ograniczenie tej możliwości będzie źle na mnie działało. I choć na żadnej z posiadanych przeze mnie plansz nie ma mojej wymarzonej trasy Orient Expressem z Paryża do Istambułu, przemierzyć mogę tu cały świat dobrze się przy tym bawiąc. Gra „Wsiąść do pociągu” – polecam dla stęsknionych podróżowania ☺.

Z wielu zalet tej gry, jedna warta jest wyróżnienia. Gra nie wiąże się z wpatrywaniem w ekran komputera, bo nie wiem, jak Państwo, ale ja będę wkrótce musiała odwiedzić okulistę z wiadomego powodu. Ach, jest jeszcze jedna ważna przyczyna, dla której z przyjemnością oddaję się czasem pozornemu podróżowaniu – gra wyłącza (no, prawie;) myślenie o wielu innych sprawach. A to bardzo cenne, gdy „koronaczasy” to myślenie szczególnie nakręcają. Bo są to szczególne czasy, szczególne we wszystkich obszarach naszego funkcjonowania.

Jedną z większych potrzeb stała się dziś sztuka relaksowania przy ograniczonych możliwościach przemieszczania się. Wiemy, jak wspaniale ruch wpływa na pozbycie się negatywnych lub po prostu oczyszczenie z nadmiaru myśli. Doświadczamy, jak bieganie albo chociaż szybki spacer doskonale wpływają na kondycję psychiczną. W tę możliwość wtrąciły się jednak brutalnie tygodnie epidemiczne i uniemożliwiły realizację naszych przyzwyczajzeń w skali, do jakiej byliśmy przyzwyczajeni. W zasadzie nic z tego, do czego byliśmy przyzwyczajeni w zwykłym rytmie nasze-

go życia, w ostatnich tygodniach nie było oczywiste. I, być może, jeszcze długo nie będzie.

Najbardziej odczuwają to zapewne najmłodszy. Wytrąceni, w przeważającej większości, z naturalnego rytmu codzienności spędzanej w dużej części w szkole, w towarzystwie rówieśników, nauczycieli, wychowawców, ale także dalszych, ale ciągle bliskich krewnych, z którymi od wielu tygodni nie mogą się kontaktować. Młoda wrażliwa psychika na pewno odczuła ostatnie tygodnie w sposób szczególnie i zareaguje na tę niecodzienną codzienność w sposób niekoniecznie możliwy dziś do przewidzenia. Choć sama nauka przez Internet w pierwszym momencie wydała się im na pewno wyjątkowo atrakcyjną formą zastępczą szkoły i nieco tylko rozszerzoną koniecznością w stosunku do tak bardzo przecież obecnego tego medium w ich życiu.

Wyjątkowo ważne jest więc w tym okresie wzmocnienie psychicznej i fizycznej kondycji młodych ludzi, dla których przymusowa izolacja w domu i codzienność przeżywana z dala od rówieśników jest szczególnie traumatyczna. Zamknięcie szkół i przedszkoli na czas zagrożenia epidemicznego sprawiło, że tysiące najmłodszych Pomorzaków pozostało w swoich domach. Nauka zdalna odbywająca się w warunkach przymusowej izolacji, w związku z epidemią, musi rodzić szczególne emocje i uczucia. Warto pozwolić na ich wyrażenie. W sukurs temu wyzwaniu przyszedł m.in. placówki prowadzone przez Samorząd Województwa Pomorskiego (Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku i Gdańsku) proponując młodym ludziom połączenie nauki z zabawą w formie konkursów, promujących pomysłowość i kreatywność umożliwiając wyrażenie przeżywanych emocji lub przemyśleń w ramach pozytywnej rywalizacji w akcji konkursowej „Siostrzo, Bracie – zostań w chacie”. W pięciu konkursach, adresowanych przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Słupsku do przedszkolaków i uczniów wszystkich poziomów nauczania, wzięło udział ponad dwustu uczestników z kilkudziesięciu miejscowości województwa pomorskiego. Organizatorzy otrzymali ponad dwieście wspaniałych prac konkursowych – plastycznych i multimedialnych.

Kolorowe laurki – podziękowania dla osób, które chronią i opiekują się wszystkimi w czasie epidemii przyniosły dużo uśmiechu w niełatwym czasie, gdy wszyscy razem próbujemy pokonać groźnego wirusa. Skompilowane w filmik oraz w postaci plakatu przekazane zostaną lekarzom, pielęgniarkom, sanitariuszom, strażakom i pracownikom innych służb, które uczestni-

czą w walce z koronawirusem. Uczestnicy wszystkich pięciu konkursów (poza konkursem na laurkę ogłoszony był także konkurs na plakat: „Zdrowo w domu”, konkurs na „Super przepis” – czyli na potrawę przygotowaną wspólnie z domownikami, konkurs na prezentację multimedialną o zagrożeniach współczesnego świata oraz konkurs na list do Babciu lub/i Dziadka o książce ostatnio przeczytanej) pokazali swoje zdolności twórcze, talenty plastyczne lub umiejętności posługiwania się technologiami informacyjnymi. Najcenniejsze było jednak to, że wszystkie nadesłane prace wyrażają przeżywane aktualnie emocje lub/i mądrą refleksję młodych ludzi nad otaczającą ich rzeczywistością. Ta rzeczywistość zupełnie zmieniła nasze życie w kilku ostatnich tygodniach i stała się szczególnym wyzwaniem w każdej dziedzinie życia.

Trudny czas izolacji od szkoły i rówieśników wywołał w uczniach wielką kreatywność i pomysłowość. Mimo wielu nowych, często trudnych wyzwań związanych m.in. ze zdalną edukacją zaskakująco wysoka była aktywność w akcji konkursowej „Siostrzy, Bracie – zostań w chacie”. Ogółem, w ramach pięciu zaproporzonych przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Słupsku konkursów, organizatorzy obejrze-

li i ocenili 201 prac konkursowych. Wszystkie prace plastyczne i multimedialne zostały opublikowane na bibliotecznym profilu społecznościowym FB lub stronie internetowej www.pbw.slupsk.pl. Specyfika internetowych konkursów zmobilizowała do udziału w tej konkursowej zabawie nie tylko samych autorów prac, ale także ich rodziny i znajomych.

W czasie aktywności konkursowych publikacji, biblioteka zanotowała 3500 wejść na główną stronę internetową placówki oraz 4500 wejść na stronę konkursów, skąd uczestnicy czerpali informacje o zasadach akcji konkursowej. Największą aktywność organizatorzy zanotowali oczywiście na bibliotecznym FB, który był głównym źródłem dostępności do prac konkursowych i miejscem, w którym o popularność rywalizowały poszczególne prace. Organizatorzy opublikowali na FB kilkadziesiąt postów z informacjami o konkursach, w tym posty ze zdjęciami wszystkich prac konkursowych. Biblioteczny FB odnotował niemal 70 tys. odbiorców naszych postów spośród starszych uczestników konkursów, ich rodziców, opiekunów i nauczycieli oraz zmobilizowanych do aktywności internetowej znajomych uczestników konkursów. Posty ze zdjęciami prac konkursowych były punktowane, udostępniane wtórnie, komentowane, a liczba tych wszystkich aktywności osób zaangażowanych w konkurs i uczestniczących w rywalizacji wyniosła niemal 5 tys.

Marszałek województwa pomorskiego, który objął honorowym patronatem akcję konkursową ufundował wszystkim uczestnikom nagrody książkowe i podziękował za wspaniałą aktywność i kreatywność, jaką wykazali biorąc udział w konkursach uczniowie pomorskich szkół.

Agata Szklarkowska

*Dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej
w Słupsku*

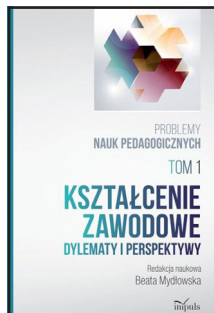

PBW poleca...

****TO WARTO PRZECZYTAĆ****

**Problemy nauk pedagogicznych. T. 1,
Kształcenie zawodowe. Dylematy i perspektywy.
Pod red. Beaty Mydlowskiej**

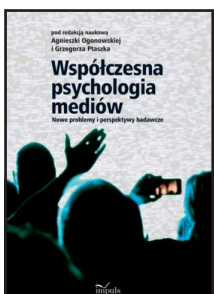
Publikacja ukazuje teoretyczne dylematy kształcenia zawodowego, rozpoczynając od aksjologicznej analizy pojęcia pracy, która w sposób personalistyczny wpływa nie tylko na rozwój osobisty człowieka, ale także bezpośrednio oddziałuje na właściwy rozwój systemów kształcenia zawodowego.

Praca podzielona jest na 3 części.

1. Dylematy kształcenia zawodowego.
2. Kształcenie zawodowe w praktyce.
3. Kształcenie zawodowe a rynek pracy w świetle wyników badań empirycznych.

„Współczesna psychologia mediów. Nowe problemy i perspektywy badawcze”.

Pod red. Agnieszki Ognowskiej, Grzegorza Ptaszka

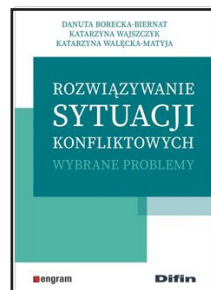
Autorami tekstów publikacji są głównie psychologowie, reprezentujący różne ośrodki naukowe z całej Polski. W książce zaprezentowano Czytelnikom refleksję nad rolą psychologii w kontekście kontaktu człowieka z mediami (głównie telewizją i Internetem) oraz nowymi technologiami. W tomie znajdują się zarówno artykuły teoretyczne, wprowadzające w problematykę, jak i odnoszące się do zagadnień szczegółowych, analizujące określone zjawiska i problemy.

Publikacja podzielona jest na trzy części.

1. Psychologia mediów – filar edukacji medialnej.
2. Pułapki medialnej rzeczywistości i psychologia odbioru.
3. Nowe media i technologia.

**Borecka-Biernat Danuta, Wajszczyk Katarzyna,
Wałęcka-Matyja Katarzyna
„Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych.
Wybrane problemy”**

Konflikty społeczne to nieuchronne zjawisko przenikające ludzką egzystencję, mogące destruktywnie i konstruktywnie oddziaływać na jednostkę czy grupę. Dlatego niezwykle istotne jest poznanie mechanizmów wyzwających proces konfliktowy, jak i strategie ra-

dzenia sobie z nimi, aby rozwijać kompetencje umożliwiające umiejętnie zarządzanie tymi trudnymi sytuacjami. Ważne i cenne są podejmowane w publikacji rozważania teoretyczne, które dają możliwość spojrzenia na zagadnienie konfliktu w kontekście środowiska szkolnego i rodzinnego, a także pozwalają na usystematyzowanie pewnych ważnych kwestii.

Publikacja podzielona jest na 3 części.

1. Praca z konfliktem w szkole.
2. Strategie radzenia sobie młodzieży w sytuacji konfliktu społecznego w relacji do osobowościowych uwarunkowań.
3. Konflikt w relacjach interpersonalnych dorosłych rodzeństw – zagrożenia i szanse.

Duda Wioleta. „Mobilność edukacyjno-zawodowa uczniów szkół zawodowych”

Publikacja przeznaczona jest dla uczniów i nauczycieli, pedagogów, doradców zawodowych, dla których zagadnienie mobilności edukacyjno-zawodowej jest ważne i znaczące w kontekście późniejszego funkcjonowania jednostki na rynku pracy.

Publikacja podzielona jest na 2 części

– część teoretyczną:

1. Rynek pracy jako determinant mobilności edukacyjno-zawodowej osób młodych.
2. Mobilność edukacyjno-zawodowa ucznia – wymiar teoretyczny.
3. Kwalifikacje i kompetencje jako predykat mobilności edukacyjno-zawodowej uczniów.

– część praktyczną:

1. Zmiany, czyli przygotowujemy młodzież do mobilności edukacyjno-zawodowej.
2. Konstruujemy mobilność edukacyjno-zawodową ucznia.

Dorota Czapiewska

Wydział Informacyjno-Bibliograficzny
PBW w Słupsku

❖❖ TEMATYCZNE ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE ❖❖

Na podstawie kartoteki zagadnieniowej PBW w Słupsku

Edukacja morska – wybór materiałów

Czasopisma:

- Bliżej morza. „O polską flotę handlową”. / Kowalkowski Krzysztof // Pomerania. - 2018, nr 7-8, s.15-20
- Droga do Niepodległej. Edukacja morska, żeglarstwo. Tematyczne zestawienie bibliograficzne na podstawie kartoteki zagadnieniowej PBW w Słupsku. / Szczegielniak Magdalena, Janonis Jolanta // Informator Oświatowy. - 2018, nr 2, s.63-64
- Edukacja marynistyczna nie tylko w artystycznym wydaniu / Miąskowska-Dusza Żaneta // Informator Oświatowy. - 2015, nr 2, s.70-71
- Edukacja morska w szkołach ponadgimnazjalnych / Klokowski Dariusz, Zakrzewska Barbara // Informator Oświatowy. - 2015, nr 1, s.27-32
- Edukacja morska zaczyna się od wody. Edukacja wczesnoszkolna. Scenariusz zajęć w klasie 2 / Downar-Zapolska Aleksandra, Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2019, nr 1, s.47-48
- II Konferencja Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej. Rola i zadania szkolnych animatorów edukacji morskiej / Naskręt Leopold // Informator Oświatowy. - 2019, nr 3, s.50-51
- III Pomorski Konkurs o Tytuł Mistrza Nawigacji / Klokowski Dariusz, Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2018, nr 2, s.46-47
- IV Pomorski Festiwal Piosenki Marynistycznej „Marina 2017” / Wild Jan // Informator Oświatowy. - 2017, nr 3, s.57
- IV Pomorski Konkurs o Tytuł Mistrza Nawigacji / Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.52-53
- Konferencja: Edukacja morska jako element kształtujący tożsamość lokalnej społeczności / Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2017, nr 2, s.44-45
- Mariusz Zaruski jako prekursor wychowania morskiego w Polsce / Romaniuk Miłosz Wawrzyniec // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2018, nr 9, s.3-13
- Mistrzowie żagli i wiosł. Giżycka Spartakiada Wodna ZNP 2018 / Rusznicka Janina // Głos Nauczycielski. - 2018, nr 31-32, s.26
- Morskich przygód ciąg dalszy / Bukowska-Ulatowska Małgorzata // Informator Oświatowy. - 2014, nr 2, s.37-39
- Morze, nasze morze... / Trojan Elżbieta // Świetlica w Szkole. - 2015, nr 2, s.10
- Polska tradycja zaślubin Polski z morzem / Parus Waldemar // Informator Oświatowy. - 2018, nr 2, s.50-51
- Pomorski Program Edukacji Morskiej Certyfikacja / Bąkowska Aleksandra // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.28-30
- Pomorski Program Edukacji Morskiej rok szkolny 2018/2019. Założenia, cele, korzyści / Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.22-27
- Pomorski Program Edukacji Morskiej. Certyfikacja 2018/2019. Nabór zgłoszeń 2019/2020 / Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2019, nr 3, s.68-71
- Pomorski Program Edukacji Morskiej. Program edukacji morskiej w Szkole Podstawowej w Łebie / Pająk Jolanta, Barański Maciej // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.34-36
- Problematyka morska w nauczaniu biologii / Śliwińska Elżbieta // Przegląd Oświatowy. - 2001, nr 4, s.17-18
- Program Edukacji Morskiej „Łeba Perłą jest Bałtyku” Jak zacząć? / Barański Maciej // Informator Oświatowy. - 2018, nr 2, s.11-12
- Projekt edukacji morskiej - zajęcia, do których warto wracać. Edukacja morska. Pomorskie - dobry kurs na edukację. [Dodatek tematyczny nr 6] / (WK) // Dyrektor Szkoły. - 2013, nr 6, s.19
- Uczniowie pod żaglami. [projekt „Pomorskie - dobry kurs na edukację. Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów w regionie przez edukację morską] / Naliwajek Iwona // Pomorskie. - 2013, nr 3, s.8
- Uczniowski Klub Żeglarski Lamelka / Kajeta Hanna // Informator Oświatowy. - 2018, nr 2, s.24
- Witamy nad Bałtykiem (program nauczania dla klas IV szkoły podstawowej) / Dąbrowska Genowefa // Wszystko dla szkoły. - 2009, nr 4, s.15-21
- Współpraca Pomorskiej Szkoły Żeglarstwa i Edukacji Morskiej ze szkołami / Naskręt Leopold // Informator Oświatowy. - 2018, nr 2, s.15-17
- Wychowanie przez żeglowanie i edukację morską / Grzebieniak Piotr // Informator Oświatowy. - 2018, nr 1, s.13-14
- XXIII Festiwal Piosenki Marynistycznej „Łajba 2019” / Poźniak Iwona // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.54-55
- Zdolni z Pomorza pod żaglami / Olszak Aleksander // Pomorskie. - 2017, nr 4, s.22-23
- Złap wiatr w pomorskie żagle wiedzy. Edukacja morska. Pomorskie - dobry kurs na edukację. [Dodatek tematyczny nr 6] // Dyrektor Szkoły. - 2013, nr 6, s.16-17
- Złap wiatr w pomorskie żagle wiedzy. Rozwijanie kompetencji kluczowych poprzez edukację morską / Naliwajek Iwona // Informator Oświatowy. - 2013, nr 3, s.49-50
- Żegluj Mały i Duży nawet w kałuży. Edukacja morska - innowacja pedagogiczna / Kierul-Cieślak Joanna // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.30-33

Kształcenie zawodowe – wybór materiałów

Czasopisma:

- Absolwent z fachem. Jak technika i branżówki zabiegają o kandydatów / Wojciechowska-Narloch Justyna // Głos Nauczycielski. - 2019, nr 11, s.14
- Działania promujące materiały zawierające informacje o zawodach / Koprowska Dorota // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2018, nr 3, s.147-153
- Europejski wymiar kształcenia nauczycieli Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich / Pawelec Anna, Wiśniewska Elwira // Edukacja Pomorska. - 2018, nr 87, s.35-38
- Informacje o zawodach - nowy zasób wiedzy integrujący rynek pracy z edukacją / Symela Krzysztof // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2019, nr 2, s.43-54

- Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy - od przeszłości do przyszłości / Majcher-Teleon Agnieszka, Flaszyńska // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2019, nr 2, s.15-30
- Kształcenie w szkole wyższej z wykorzystaniem informacji o zawodach / Sałata Elżbieta // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2018, nr 3, s.75-84
- MEN o zmianach w szkolnictwie zawodowym / Szelewa Stanisław // Dyrektor Szkoły. - 2018, nr 6, s.14-17
- Minister Edukacji Narodowej powołała Radę Dyrektorów Szkół Zawodowych / // Przegląd Oświatowy. - 2018, nr 2, s.17-18
- Multitechnik. Projektowanie i budowanie urządzeń i aplikacji z wykorzystaniem dostępnych narzędzi programistycznych / Kierbić Krzysztof, Korewo Krzysztof // Informator Oświatowy. - 2019, nr 2, s.15-18
- Niepewny los branżówek. Szkolnictwo zawodowe. Kłopoty z naborem / Wojciechowska-Narloch Justyna // Głos Nauczycielski. - 2018, nr 51-52, s.19
- Nowa podstawa programowa dla liceum, technikum i branżowej szkoły II stopnia // Przegląd Oświatowy. - 2018, nr 4, s.10-11
- Prezent na wakacje. Nowe pensum, szkolenia - co czeka nauczycieli szkół branżowych / Skura Piotr // Głos Nauczycielski. - 2018, nr 29-30, s.8
- Prognoza zmian w szkolnictwie branżowym / Szelewa Stanisław // Dyrektor Szkoły. - 2018, nr 11, s.17-22
- Projektowanie w pracy socjalnej na przykładzie projektów socjalnych realizowanych w Studium Pracy Socjalnej Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego / Leśniak-Berek Ewa // Praca Socjalna. - 2018, nr 6, s.225-247
- Relacje między postrzeganiem zmysłowym a modelami wyobraźniowymi w procesie kształcenia zawodowego / Pardej Katarzyna // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2018, nr 1, s.44-56
- Sposoby promocji szkolnictwa zawodowego / Fazlagić Jan // Dyrektor Szkoły. - 2019, nr 3, s.14-17
- Tworzenie centrów kształcenia zawodowego / Piszko Agata // Dyrektor Szkoły. - 2019, nr 4, s.40-42
- Ważne zmiany w szkolnictwie zawodowym / Wojtczak Bogusława // Dyrektor Szkoły. - 2019, nr 8, s.39-44
- Wiem, że damy radę! Z Elżbietą Czernik, dyrektorem CKZiU oraz nauczycielką konstrukcji ubioru w Technikum nr 7 (...) rozmawia Katarzyna Piotrowiak. Koronalekcje w szkole zawodowej: pierwszoklasiści uszyją poduszki do przytulania // Głos Nauczycielski. - 2020, nr 14-15, s.15
- Wychowanie młodzieży w krakowskich szkołach zawodowych w duchu patriotycznym i obywatelskim (1918-1939) / Ślęczka Ryszard // Kwartalnik Pedagogiczny. - 2018, nr 4, s.72-85
- Zapotrzebowanie na umiejętności na rynku pracy i w przestrzeni życia społecznego w Polsce / Pater Robert // Edukacja. - 2019, nr 2, s.85-100
- Zawodoznawczy wymiar projektu INFODORADCA+ / Kwiatkowski Stefan M. // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2019, nr 2, s.9-14

Wioletta Pająk

Wydział Wspomagania Edukacji
PBW w Słupsku

Kalendarz szkoleń

INFORMATOR OŚWIATOWY NR 2/20 ISSN 1505-0904

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: Dorota Iwanowicz, Joanna Kierul-Cieślak, Iwona Poźniak, Bożena Żuk.

WSPÓŁPRACA: Dorota Czapiewska, Irena Czyż, Aldona Grzeszczak, Władysława Hanuszewicz, Jolanta Janonis, Renata Kołosowska, Anna Kreft, Maciej Maraszkiwicz, Ewa Misiewicz, Marta Młyńska, Wioletta Pająk, Agnieszka Stolarczyk, Agata Szklarkowska, Marzena Tuliszka, Elżbieta Wild, Marek Wróblewski.

SKŁAD KOMPUTEROWY I DRUK: Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku.

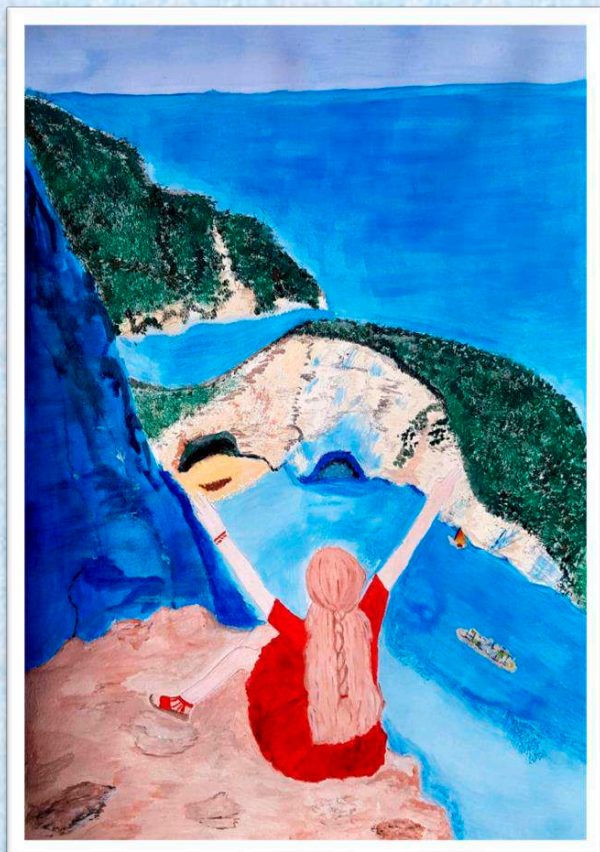
KOREKTA: Ewa Misiewicz, Anna Sobczyk.

WYDAWCA: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, ul. Poniatowskiego 4a, tel/fax sekretariat: 59 84-23-567, doskonalenie: 502 644 975, www.odn.slupsk.pl; e-mail: wydawnictwo@odn.slupsk.pl

NAKLAD: 300 egz.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za poglądy i opinie Autorów zamieszczonych tekstów. Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów i do nadawania im własnych tytułów. Materiały prosimy dostarczać na nośnikach elektronicznych lub e-mailem: wydawnictwo@odn.slupsk.pl

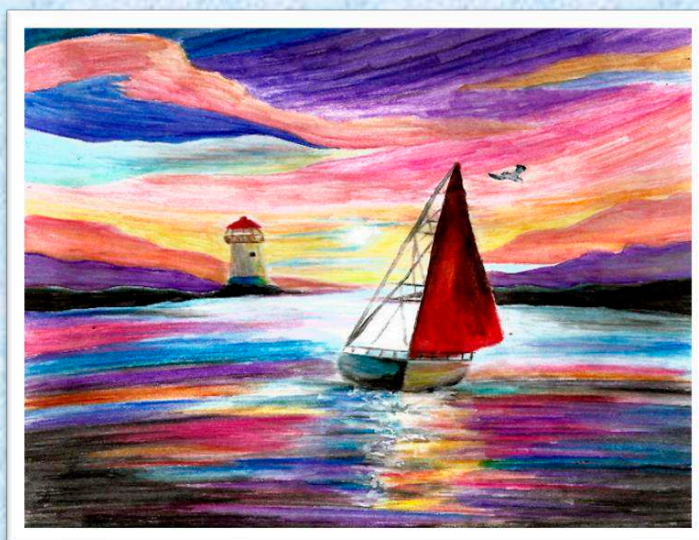
Ahoj przygodo! Konkurs na morskie puzzle online

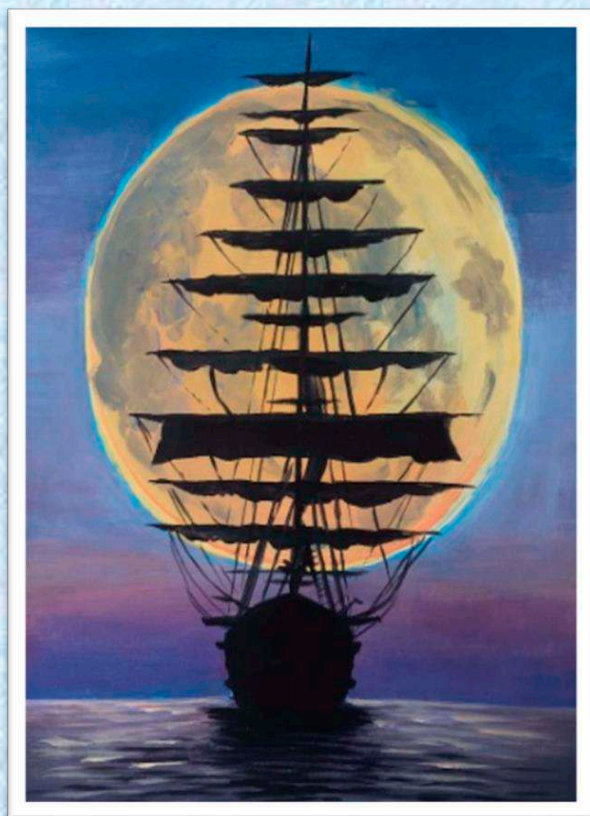
I MIEJSCE – PAULINA WOJTASZEK
Szkoła Podstawowa w Kobylnicy

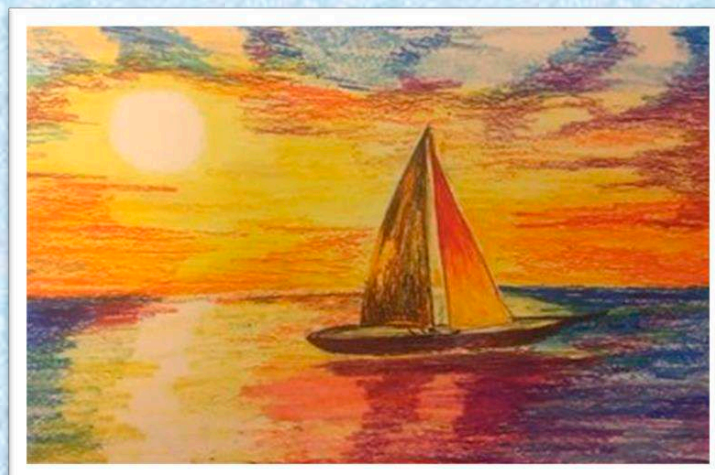
II MIEJSCE – MARTA MYSZK
Katolicka Szkoła Podstawowa w Kartuzach

WYRÓŻNIENIE – PATRYCJA KASZUBOWSKA
Szkoła im. Zjednoczonej Europy w Starkowie

III MIEJSCE – OLIWIA KOŚCIELNA
Szkoła Podstawowa w Kobylnicy

WYRÓŻNIENIE – SOFIA MARIA ALEKSANDROWICZ
Szkoła Podstawowa nr 2 w Słupsku